

Lietuvos Respublikos
Seimo
antroji sesija

2017 m. gegužės 9 d.
59 ir 60 posėdžiai

Stenogramos

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2017 m. gegužės 9 d.

Rytinis posėdis Nr. 59

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. gegužės 9 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-295(4) priėmimo tęsinys	9
Šio įstatymo priėmimas	13
Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-296(3) priėmimo tęsinys	13
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 14, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-555(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-556(2)ES ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 37 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-557(2) svarstymas	18
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-439(2) svarstymas	18
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-241(2) svarstymas	19
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-493(2) svarstymas	20
Seimo nario A. Šimo kalba	20
Seimo nario K. Masiulio kalba	20
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 5, 6 ir 16 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-475(4) svarstymas	22
Seimo narės A. Širinskienės kalba	23
Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2, 12, 14, 15, 19, 21, 24, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4775 svarstymas	28
Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIIIP-535 pateikimas (G. Kirkilas)	28
Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIIIP-471 pateikimas (L. Kasčiūnas)	33
Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-636 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	38
Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-640 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	38
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyzą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-639 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	39
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginą Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-637 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	39
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-638 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	40
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-635 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Sinkevičius)	40
Šio nutarimo priėmimas	41

Geležinkelių transporto kodekso 7, 10, 11, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-604, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-605, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-606 ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-607 pateikimas (V. Sinkevičius)	41
Dirvožemio įstatymo projekto Nr. XIIIIP-608 pateikimas (V. Vingrienė)	42
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-646 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	45
Šio nutarimo priėmimas	46

Vakarinis posėdis Nr. 60

Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-636 priėmimo tęsinys	47
Šio nutarimo priėmimas	47
Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-640 priėmimo tęsinys	47
Šio nutarimo priėmimas	47
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyžą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-639 priėmimo tęsinys	47
Šio nutarimo priėmimas	47
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginą Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-637 priėmimo tęsinys	48
Šio nutarimo priėmimas	48
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-638 priėmimo tęsinys	48
Šio nutarimo priėmimas	48

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2016 metų ataskaita

Lygių galimybių kontrolierės A. Skardžiuvienės kalba	48
Lygių galimybių kontrolierės A. Skardžiuvienės atsakymai į Seimo narių klausimus	51
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-241(2) svarstymo tęsinys	53
Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-296(3) priėmimo tęsinys	54
Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2 straipsnio pakeitimo ir ketvirtąjo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-617, Bausmių vykdymo kodekso 54, 113, 114 straipsnių pakeitimo ir 120, 121, 122, 123, 124 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-618, Laikinojo vidaus tarnybos įstatymo Nr. I-2120 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-619, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-620, Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 2, 26 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 26 ¹ , 26 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-621 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. I-2121 „Dėl Lietuvos Respublikos laikinojo vidaus tarnybos įstatymo įsigaliojimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIIIIP-622 pateikimas (E. Misiūnas)	54

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-623 pateikimas (E. Misiūnas)	55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-33 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-678 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	55
Šio nutarimo priėmimas	56
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Žilvino Šilėno peticijos“ (projektas Nr. PNP-17) priėmimas	56
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-18) priėmimas	57
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-19) priėmimas	57
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-677 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (K. Mažeika)	58
Šio nutarimo priėmimas	58
Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-644 pateikimas (K. Mažeikas)	58
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-241(2) svarstymo tęsinys	62
Seimo nario M. Majausko kalba	62
Seimo narės A. Armonaitės kalba	63
Seimo nario S. Gentvilo kalba	64
Seimo nario K. Glavecko kalba	64
Seimo narės G. Skaistės kalba	65
Seimo nario A. Syso kalba	66
Informaciniai pranešimai	68
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3441(2) pateikimas (B. Markauskas)	69
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-599 pateikimas (M. Majauskas)	71
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	77

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 59 STENOGRAMA

2017 m. gegužės 9 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pavaduotojai G. KIRKILAS ir A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji kolegos, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gegužės 9 d. posėdį. (*Gongas*)
Registruojamės.
Užsiregistravo 99 Seimo nariai.

10.02 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. gegužės 9 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Aš kviečiu frakcijos vardu iš darbotvarkės išbraukti Centrinų kreditų unijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, argumentuodamas tuo, kad yra labai aiški Lietuvos banko ir Finansų ministerijos pozicija, kad toks projektas gali sukelti žalą. Taip pat suprantame, kad jisai turi būti vertinamas tiek Antikorupcijos komisijos, tiek Etikos ir procedūrų komisijos. Aš kviečiu nepateikti šio projekto ir elgtis atsakingai, atsižvelgiant į Lietuvos banko ir Finansų ministerijos poziciją.

PIRMININKAS. Dėkojame.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Taip pat frakcijos vardu prašau PVM lengvatos centriniam šildymui klausimą svarstyti prieš Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo projektą, nes puikiai suprantame, kad tas kompensacijų projektas buvo pasiūlytas vien todėl, kad buvo nuspręsta atsisakyti lengvatos. Jeigu iš tikrųjų atsisakome lengvatos, tai svarstome kompensacijas, bet jeigu neatsisakome lengvatos, tai nelabai yra prasmės svarstyti kompensacijų. Logiška seka turėtų būti PVM šildymo lengvatos klausimas ir tada socialinės paramos klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). (...) vardu norėčiau paprašyti gražinti į darbotvarkę Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projektą Nr. XIII P-471, su teikėju A. Ažubaliu sutarėme, kad aš pristatysiu. Jeigu eina vienas, turi eiti ir kitas.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš tuo pačiu klausimu. Jeigu mes nesutiksime įrašyti ir antro varianto, kurio būtų teikėjas gerbiamasis L. Kasčiūnas, tai tada reiktų abu klausimus išbraukti. Frakcijos vardu. Turi Seimas apsispręsti, kaip elgtis šiuo klausimu.

Ir dar mano vienas klausimas. Aš noriu paklausti, kadangi praeitą plenarinį posėdį Seimas vienbalsiai nutarė pakviesti į plenarinį posėdį saugumo vadovą, kad atsakytų į klausimus. Seimas yra aukščiau už Seniūnų sueigą, tai kas galėjo pakeisti Seimo plenarinio posėdžio sprendimą? Ar tai yra teisėta? Nes dar posėdžio pirmininkas pasakė, ar bendru sutarimu? Taip, visi Seime pasakėte: bendru sutarimu. Taigi už Seimą Seniūnų sueiga tai nėra viršesnė?

PIRMININKAS. Dėkui. S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Dėl M. Majausko pareiškimo ir prašymo išbraukti. Jie yra visiškai nepagrįsti. Šiandien pateikimo metu bus prašoma ir Vyriausybės nuomo-

nės. Vyriausybės nuomonės kol kas neturime. Lietuvos banko nuomonė yra, tačiau yra argumentų už ir prieš. Visi teiginiai dėl interesų konflikto, dėl Etikos ir procedūrų komisijos yra visiškai nepagrįsti, todėl prašau sudaryti galimybę pateikti įstatymų projektus ir po to vykdyti visas numatytas procedūras.

PIRMININKAS. Ačiū, balsuosime.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Įskaitant Vyriausybės išvadą. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu, palaikydamas M. Majausko poziciją, prašau išbraukti Centrinųjų kredito unijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir su juo susijusius įstatymų projektus, nes yra kreipimasis į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl to, kad, būdami neapdairūs, kolegos galėjo patekti į viešųjų ir privačių interesų konfliktą pasirašę šį projektą, nes patys yra kredito unijų nariai.

Taip pat Seimo Antikorupcijos komisija kreipėsi į Specialiųjų tyrimų tarnybą, prašydama atlikti šių teisės aktų antikorupcinį vertinimą, kas privaloma pagal teisėkūros procedūras.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime.

Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nėra. Seimo nariai M. Majauskas ir V. Gailius siūlo išbraukti darbotvarkės 1-15a klausimą, projektą Nr. XIII P-612, ir jo lydimojusius. Balsuojame. Kas pritariate šiam siūlymui išbraukti iš darbotvarkės? (*Balsai salėje*) 1-15 klausimas – Centrinųjų kredito unijų įstatymas Nr. VIII-1682. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 65. Pasiūlymui pritarta. Klausimas išbrauktas iš darbotvarkės.

Kitas M. Majausko pasiūlymas dėl darbotvarkės 2-6 klausimo – dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-599. Siūlo perkelti virš darbotvarkės 1-5 klausimo arba po 1-4 klausimo. Kas už šį pasiūlymą, balsuoja taip, kas prieš, balsuoja prieš. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 114 Seimo narių: už – 52, prieš – 47, susilaikė 15. Lieka taip, kaip darbotvarkėje.

R. Baškienė. Prašau, dėl vedimo tvarkos.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Tada nereikia.

PIRMININKAS. Atsiima. Ačiū. (*Balsai salėje*)

Kitas pasiūlymas – L. Kasčiūno dėl vardų ir pavardžių rašymo. 1-10 klausimas Seniūnų sueigoje buvo išbrauktas. L. Kasčiūnas siūlo į gražinti į darbotvarkę. Siūlau balsuoti. Kas už tai, kad šis klausimas būtų svarstomas šiandien, balsuoja už, kas prieš, tai prieš.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 103, prieš – 1, susilaikė 8. Klausimas į darbotvarkę gražintas, todėl P. Gražulio siūlymas netenka prasmės.

M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Aš tik noriu atkreipti dėmesį dėl PVM lengvatos šildymui klausimo. Mano supratimu, Seniūnų sueigoje buvo sutarta jį perkelti po socialinės paramos, kompensacijų klausimo. Mano siūlymas buvo jį perkelti virš socialinės paramos, kompensacijų klausimo. Jam nebuvo pritarta. Pagal Seniūnų sueigos sprendimą, mano supratimu, jis turėtų keliauti iš karto po socialinės paramos klausimu, ne taip, kaip jis šiandien yra nustatytas darbotvarkėje. (*Balsai salėje*) Konkrečiai balsavimas buvo, ar virš socialinės paramos, kompensacijų, ar po. O Seniūnų sueigoje buvo sutarta perkelti iš karto po socialinės paramos, kompensacijų.

PIRMININKAS. Tai yra kitas pasiūlymas. P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Mes iš tikrųjų darbotvarkės niekada nepatvirtinsime. Kiekvieną sykį mes turėsime vis perbalsuoti dėl to paties klausimo. Pačiam Seimo nariui tikrai reikia susikoncentruoti ir aiškiai pareikšti, ko jis nori. Seimas tikrai nėra pageidavimų koncertas. (*Balsai salėje: „Pageidavimų koncertas sekmadienį.“*)

PIRMININKAS. Ačiū. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Pirmininke, aš labai atsiprašau, kadangi šiek tiek nedrausmingas, pavėlavau į posėdį. Matau, kad nebuvo kalbėta dėl 1-7 klausimo – dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos. Mes jį gražiname tobulinti. Pažiūrėjus į patobulintą įstatymą, jis visas toks pats. Tai kaip tokiu atveju elgtis? Aš manau, kad turėtų realiai patobulinti, nes mes tam ir gražiname komitetui tobulinti. Kolegos, paskaitykite, koks buvo ir koks pateiktas, vienas su vienu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonę teikia komitetas. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, dėl to PVM projekto iš tikrųjų mes nieko papildomai nepageidaujame. Tikrai Seniūnų sueigoje buvo vieningai sutarta, kad tie klausimai, kompensacijos ir PVM, turi būti šalia, bet PVM po to. Jeigu Seniūnų sueigoje taip sutarėme, reikėtų tai įgyvendinti. O dabar mes atėjome, matome, kad tai nėra realizuota.

PIRMININKAS. Seniūnų sueigoje taip nebuvo sutarta. Jūs suformuluokite siūlymą, už kokią norite, dabar balsuotume.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš neformuluoju siūlymo, aš noriu, kad būtų įgyvendinta taip, kaip buvo priimta Seniūnų sueigoje. Seimas balsavo, kad būtų dar labiau paaukštinta, tai yra įkelta virš to.

PIRMININKAS. Kaip buvo priimta Seniūnų sueigoje, dabar taip įrašyta į darbotvarkę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tikrai Seniūnų sueigoje vieningai sutarėme, kad klausimai turi būti šalia. Gerai, pirma kompensacijos, bet po to iš karto PVM.

PIRMININKAS. Ačiū. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamasis Pirmininke, jūs labai aiškiai pasakėte, arba pakeliame tą klausimą, kai balsavome, arba lieka taip, kaip dabar yra parašyta. Mes nubalsavome. Tai aš kviečiu kolegas pradėti dirbti, o ne trukdyti darbo pradžią.

PIRMININKAS. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Aš performuluoju kitaip tą, ką buvo pateikęs M. Majauskas, ir nereikia jo gėdinti, kad jis pateikia savo siūlymus, kaip P. Urbšys bandė gėdinti. Mūsų frakcijos siūlymas: kaip 1-5 klausimą darbotvarkėje įrašyti PVM lengvatos klausimą, kaip 1-6 klausimą – socialinės paramos klausimą. Toliau likusių klausimų numeracija pratęsiama, pridodant po vieną. Tai 2-6 klausimą perkelti į 1-5. Prašome balsuoti už tai.

PIRMININKAS. Ačiū. Už tokį pasiūlymą Seimas jau balsavo ir nepriėmė. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, gal galėtumėte pasakyti, koku Statuto straipsniu vadovaudamiesi mes taip laisvai keičiame seniūnų sutartą darbotvarkę? Aš manau, tikrai šito dalyko nerbsite, bet turbūt logiška, visų supratimu, kad Piniginės paramos įstatymas yra, kadangi šildymo kainos reguliuojamos, jis turi būti svarstomas kartu, žinant Seimo apsisprendimą dėl PVM šildymo lengvatos. Tai visiškai susiję klausimai. Socialinių reikalų ir darbo komitete buvo tas pats konstatuota. Tai yra logiškas sprendimas ir Seniūnų sueiga tikrai buvo nusprendusi tvarkingai, t. y. svarstomi kartu. Klausimas, kuris pirmas, taip, gali iškilti, bet kad jie kartu, tai neabejotina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi Seniūnų sueigoje nebuvo taip nuspręsta, bet jūs reikalaujate spresti, todėl siūlau antrą kartą balsuoti. Kas pritariate, kad 2-6 klausimas būtų perkeltas dabar jau tarp 1-5 ir 1-6 klausimų, t. y. po Piniginės socialinės paramos projekto, kviečiu balsuoti.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 49, prieš – 43, susilaikė 19. Darbotvarkė lieka nepakeista.

Ar balsuojame už visą darbotvarkę, ar galime pritari bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame už visą darbotvarkę.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 69, prieš – 11, susilaikė 30. Darbotvarkė patvirtinta.

10.18 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-295(4) (priėmimo tęsinys)

Svarstome darbotvarkės 1-2a klausimą – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-295(4). Pranešėjas – V. Poderys. Primenu, kad mes tą įstatymą svarstėme ir sustojome prie Seimo narių A. Palionio, A. Gumuliausko, P. Čimbaro, V. Bukausko, J. Oleko, J. Rimkaus ir K. Smirnovo pasiūlymų.

V. PODERYS (LVŽSF). Labas rytas. Pirmininke, mielieji kolegos, komiteto nuomonė yra prieš.

PIRMININKAS. Dėkojame. A. Palionis. Prašau pristatyti pataisą.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pagal dabartinį projektą yra sudėliota taip, kad jeigu įmonės vadovas dirba iki penkerių metų, tai laikoma, kad jo pirmoji kadencija; jeigu nuo penkerių iki devynerių, laikoma, kad jis pirmąją kadenciją jau išdirbo ir dar jam yra viena

kadencija. Išeina taip, kad *maximum* jis galės dirbti 14 metų. Jeigu virš dešimties, per metus savininko teises turinti ar valstybė, ar savivaldybė turi organizuoti konkursą ir jau tas vadovas negali eiti į konkursą, kovoti dėl vadovo pozicijos.

Mano pasiūlymas yra toks, kad tie vadovai, kurie išdirbo dešimt ir daugiau metų, turėtų galimybę nors dalyvauti konkurse. Visa pasiūlymo esmė yra tokia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonę girdėjome. Balsuojame, ar turime 29, pritariančius šių Seimo narių siūlymui.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 57, prieš – 29, susilaikė 11.

Dėl motyvų. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Išties tas kompromisinis pasiūlymas, kurį pasiūlė gerbiamas A. Palionis, ilgai buvo diskutuotas, kad geriems vadovams, kurie, kad ir išdirbę 10 metų, būtų sudaryta galimybė dalyvauti konkurse. O su blogu vadovu bet kurio vertinimo, metinio vertinimo, konkurso metu – visą laiką būtų galima atsisveikinti. Sakykime, išties tai racionalus, puikus siūlymas, sprendžiant ir tas problemas, kurios aktualios šiandien. Būtent, priėmus tą įstatymą, tai paliestų ne tik miestuose, bet ir provincijose vadovų pareigas einančių gąnėtinais didelį darbuotojų skaičių. Todėl aš manau, kad šiuo atveju reikėtų pritarti gerbiamojo Andriaus siūlymui kaip kompromisui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų šio siūlymo nevadinčiau kompromisiniu, o labiau vadinčiau, kad šis įstatymas tada praranda esmę. Jeigu jau yra toks kompromisinis siūlymas, tai vadovas gali eiti į kitą įmonę, jei jis toks geras, aplikuoti ir vadovauti kitai valstybės įmonei, tai nėra problema. Kodėl jis turi likti toje pačioje įmonėje dvidešimt metų ir dar papildomai penkerius metus? Mes dabar kalbame realiai apie 34 įmonių vadovus, iš kurių didžioji dauguma yra regioninių kelių įmonių vadovai ir urėdijų vadovai. Aš, kolegos, kviečiu čia iš tiesų nepriimti jokių kompromisinių įstatymų, o pritarti tokiam įstatymui, koks yra. Vadovui liktų 1,5 metų ir čia jokie teisėti lūkesčiai nebūtų pažeisti. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau balsuoti dėl šio pasiūlymo. Kas pritariate A. Palionio ir kitų Seimo narių siūlymui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš, kas susilaikote, susilaikote.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 43, prieš – 42, susilaikė 19. Pasiūlymui nepritarta.

Siūlau balsuoti už visą šio įstatymo 2 straipsnį. Motyvai. R. J. Dagys – prieš.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, jau sunku surasti žodžius, kad galėtų pagal kokią nors logiką būti pateisinami tokie sprendimai. Jau ir taip įstatyme numatytas atgalinis veikimas, kas suponuos ne vieną teismą. Kitas dalykas, koku pagrindu mes baudžiame gerai dirbančius žmones? Mes kvalifikuotus specialistus iš trečiųjų šalių norime atsivežti, ieškodami, kas normaliai dirba, o savų, kurie gerai dirbo, mes net į konkursą neleidžiame eiti ir išmetame į bendrąją rinką, taip pasakydami ačiū. Jie į Airiją išvažiuos? Dar kitur, kur norite, išves. Mes kalbame apie gerai dirbančius, ne apie blogus. Jam net konkurse dalyvauti neleidžia. Tai kur čia kokia nors vadybinė logika?

Man keista, kad Ekonomikos komiteto atstovai tuos dalykus siūlo. Kuo jie nusikalto valstybei, jei jie dirbo gerai?! Tai visiems, kurie dirbo gerai, dabar pasakysime, mes jus nubaudžiame, be reikalo stengėtės, reikėjo susirasti šiltas vietas iš šalies. Taip dabar skamba jūsų pasiūlytas straipsnis, taip, kaip jis dabar suredaguotas. Negalima, nedarykime kvailysčių. Kokį mes signalą siunčiame mūsų žmonėms? Baikime su tomis rotacijomis vieną kartą! Kokio čia skaidrumo ir kas duoda? Skaidrumą duoda galimybė atleisti vadovą, tai ir atleiskime, jeigu jis blogai dirba. Įvertinkime neigiamai, ir bus viskas aišku. Bet tas, kuris sąžiningai dirbo, mes jį išmetame į balą, keliauk tu į kitą rajoną ieškoti sau vietos. Gyvenimas tau nesvarbu, žmonės, šeima tau nesvarbu. Kokia čia šeimos politika? Apie ką jūs čia šnekate? Jūs patys balsuojate prieš šeimos politiką dabar, šiuo metu su savo įmonės vadovais!

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai už – T. Langaitis.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, čia, matau, mano kolegą net šiek tiek užmetė ant posūkio, pradėjome apie šeimos politiką diskutuoti. Išties Ekonomikos komitete mes klausimą svarstėme gana plačiai ir kelis kartus. Kalbėjome su... aš asmeniškai pats kalbėjau su vadovų

paieškos agentūromis ir klausiau, kaip yra su vadovais, kurie dirba 10 metų ar šiek tiek daugiau, kaip yra pagal dabartinį kompromisinį įstatymo projektą, ir turi tą pačią vadovo poziciją. Atsakymas rinkoje yra labai aiškus: joks geras vadovas pats nenori dirbti daugiau negu 10 metų, išlaikydamas tą pačią poziciją, jis natūraliai nori naujų iššūkių, eina į rinką, ieško naujų galimybių. Jeigu turime puikų valstybės institucijos vadovą, valstybinės įstaigos, jis gali save realizuoti toliau kitose valstybės įstaigose ir valstybinėse institucijose. Ir mes turime gerų pavyzdžių. Mes tikrai neišmesime į jokią įsivaizduojamą gatvę gerų vadovų. Geri vadovai dirbs toliau svarbius darbus, turės svarbias pozicijas valstybės įstaigose ir institucijose. Tai nustokime čia dogmatizuoti ir dirbkime prie to, kad rastume gerų vadovų ir pritrauktume. Man rodos, problema šiandien yra, klausimas turėtų būti, ne kaip mes išsaugojome vadovus, kurie jau turėjo tą pačią poziciją daugiau negu 10 metų, o kaip į sektorių pritraukti naujų gerų vadovų, nes gerų vadovų nepakanka. Geri vadovai patys puikiai rotuoja, rinkoje turi savo vietą. O čia, ką mes girdime iš priešingos pusės, yra bandymas išlaikyti tam tikrų užsisėdėjusių žmonių pozicijas. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau apsispręsti dėl 2 straipsnio. Dėl viso 2 straipsnio. Kas už, kas pritariate tokiam straipsniui, balsuojate už, ir t. t.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 69, prieš – 16, susilaikė 28. 2 straipsnis priimtas.

Motyvai dėl viso įstatymo. Motyvai už – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikro mes turime konstatuoti vieną dalyką: valstybinės įmonės, savivaldybių įmonės seniai yra tapusios tam tikromis politinėmis ganykломis. Direktoriai buvo skiriami atsižvelgiant grynai į politines daugumas. Direktorių skaičius irgi skiriamas pagal sudaromas politines daugumas. Jeigu mes kalbame apie tai, kad nukentės šeimos politika, tai galima tada pripažinti, kad valstybinių įmonių ir savivaldybių įmonių vadovai sudaro mūsų genetinį fondą ir būtent nuo jų priklauso Lietuvos populiacijos gerinimas. Jeigu mes vis dėlto norime daugiau skaidrumo ir vis dėlto išvaduoti įmones iš tų politinių interesų, kurie neleidžia toms įmonėms būti efektyviomis, tai, man atrodo, mes turime įvesti tas kadencijas, tokiu būdu mes padarysime ženklą, kad mes norime nuskaidrinti tą aplinką ir realiai pradėti kovoti su korupcija.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Iš tikrųjų aš vėl kviesčiau atkreipti dėmesį, jog įstatymo projekto iniciatorė yra Lietuvos Respublikos Prezidentė, kuri nuosekliai stengiasi siaurinti savivaldybės atsakomybę ir šiek tiek depolitizuoti savivaldą. Tai čia dar vienas iš tokių projektų, nes iš esmės savivaldybės įmonės, didžioji dauguma įmonių, kurios bus paveiktos, priklauso savivaldai. Čia yra konstatuojama, kad pačios savivaldybės negali vertinti, neturi kompetencijos vertinti, nesupranta darbuotojai, ar vadovai dirba gerai ar blogai, todėl kas penkeri metai juos reikia automatiškai atleisti. Mano supratimu, tai rodo mūsų nepasitikėjimą savivalda ir rodo mūsų negebėjimą įvertinti vadovų taip, kaip jie yra vertinami visame pasaulyje. Todėl kviečiu atsisakyti tokių bandymų tokiomis sidabrinėmis kulkomis, t. y. kadencijomis, spręsti korupcijos klausimus. Mano supratimu, tos kadencijos nesprenžia klausimų, lygiai kaip ir matome kaimyninėje Rusijoje, yra prezidentų kadencijos, bet akivaizdu, kad tos kadencijos nieko neišsprenžia.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Tai iš tikrųjų įdomūs palyginimai su prezidentų kadencijomis. Pirmiausia niekur nedingsta savivaldybių vertinimai, jie gali būti atlikti ir po metų, ir po dvejų, ir po trejų. Valdybos sprendimai niekur nedingsta, čia sprendžiame problemą, kai yra akivaizdžiai užsisėdima vienoje kėdėje. Geras vadovas, jei jis jau dirbo dešimt metų, po savo kadencijų jis labai lengvai rinkoje ras darbą. Ir geriamas M. Majauskas puikiausiai tą žino. Todėl nematau jokių problemų pritariu šiam įstatymui ir kviečiu balsuoti už. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuva vėl nori padaryti atradimą. Visur vadovus keičia valdybos už jų prastą darbą arba ateina reikalas, mato, kad vadovas išsisėmė, ir iš tikrųjų keičia. Šiuo metu mes siūlome, kad vadovus keistų politikai, tie, kurie ateina į daugumą, pasitaikius progai dažniausiai norėtų susodinti politiniu pagrindu vadovus, kurie būtų jiems lojalūs. O tie vadovai, kurie politiniu pagrindu užims vietas, jie vėlgi susikviestų

savo publiką ir taip spręstų klausimus vietos politikų, kuriems sekasi vietos savivaldos rinkimuose. Manau, toks ėjimas yra klaidingas. Iš tikrųjų, jeigu kas nors nori savo savivaldybėse pakeisti vadovus, tai gali ir paprastesnių būdų susirasti. O mes paprasčiausiai elgiamės neprotingai, baudžiame vadovus, kurie stengiasi dirbti.

Toliau. Kas atsitiks su vadovu, kuris dirbs antrą kadenciją? Savaimė suprantama, jis jau žinos, kad ta kadencija baigiasi ir didelio tikslo stengtis dirbti tikrai nelabai bus. Iš esmės ribotas kiekis savivaldybėse vadovų vietų, jis nėra didelis, ir jūs norite priversti, pasakėte, kad tas vadovas, jeigu gerai dirba, tai ieškos kažkur po Lietuvą sau geros vietos. Na, taip nėra. O dėl naujų vadovų, jaunų, tai iš tikrųjų jie gali konkuruoti. Vadovo vietų yra ne tik savivaldybės įmonėse, vadovų vietų yra daug ir privačiame versle. Jūs norite, kad vadovai būtų keičiami naujais ir konkuruotų tik savivaldybių įmonėse. Jie gali konkuruoti ir ne savivaldybių įmonėse. Nemanau, kad reikėtų pratinti visus žiūrėti į savivaldybių įmones. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiami Seimo nariai, esu šiek tiek keblioje situacijoje kalbėdamas, nes buvo pateikta pataisa gerbiamo A. Palionio, ir aš tikėjau, kad Seimas ją priims, nes ji yra labai racionali. Tikrai kompetentingų, sąžiningų, uolių vadovų nesimėto. Man atrodo, kad jam, jeigu žmogus gerai dirbo, neleisti toliau dalyvauti konkurse, nežinau, tai yra demotyvacija. Visiškai neseniai, praeitą savaitę, man teko susitikti su dviem įmonių vadovais, kurie atėję atidavė širdį ir tiesiog pakeitė įmonės veidą. Ir jie tiesiai šviesiai sako: jeigu mes būtume žinoję, kad galime dirbti tas kadencijas, mes tikrai nebūtume atidavę širdies ir nebūtume tiek investavę į įmones savo gyvenimo, laiko, palikę šeimas. Todėl toje situacijoje, manau, geri norai, bet vis dėlto atsisakius tos pataisos, už kurią Seimas nubalsavo prieš, sudėtinga balsuoti yra už. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo motyvai už. Motyvai prieš – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Gerbiami kolegos, tikrai vyksta debatai, vyksta diskusijos, tačiau... Aš nežinau, gal žmonės anksčiau buvo kitokie, kitokio sutvėrimo, tačiau prisimenant nepakankamai ankstesnius laikus, mes gerbdavome tuos vadovus, kurie išdirbdavo ilgą laiką, kokią jie užsitarnaudavo kolektyvo pagarbą, žmonių pagarbą. Dabar, jeigu vadovas dirba ilgai, jis tampa kažkokiu korumpuotu, blogu, niekam tikusiu. Tiesiog stebiuosi, kaip keičiasi mūsų mąstysena. Yra labai gaila, kad mes priversti atsisakyti gerų vadovų, kurie stengiasi savo darbo vietose. Gerbiamas Povilas sakė, kad tai buvo politiniai statytiniai, bet kur garantija, kad dabar taip nebus? Be abejo, ir dabar taip bus. Kai kurie merai jau galvoja, kaip dabar kuo greičiau pakeisti tuos vadovus ir susodinti savo žmones.

Kitas dalykas, kuris man ypač kelia nerimą, tas įstatymo galiojimas atgaline data. Jeigu mes su biudžetinėmis įstaigomis elgiamės padoriau, bandome elgtis, tai su valstybės ir savivaldybių įmonių vadovais tikrai elgiamės, manau, nehumaniškai. Tai yra teisėti lūkesčiai, kad ir kaip ten būtų. Vieną dieną mes atsikėlę sugalvojame, kad tas žmogus jau dirba per ilgai, jau užtenka, manau, kad tai nėra teisinga, nėra sąžininga. Jeigu jau įvedame kadencijas, tai bent jau įveskime kadencijas nuo įstatymo įsigaliojimo pradžios.

Dėl šių priežasčių siūlau nepritarti įstatymo projektui. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėl šio teikiamo įstatymo yra labai svarbu lankstumas ir kūrybiškumas taip, kaip vyksta daugelyje pasaulio šalių. Nereikia šitų dalykų vengti ir bijoti. Kaip sakoma, paskutinėje kadencijoje nebus motyvacijos dirbti. Bus, nes kiekvienais metais bus atliekamas vertinimas. Motyvacija niekur neišnyksta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – A. Skardžius, t. y. prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Išties norėčiau kalbėti prieš, jeigu kolega leistų, norėčiau kalbėti prieš todėl, kad tai yra savivaldybių savarankiškumo akivaizdus mažinimas, jų galių silpninimas. O gerai dirbančių vadovų atleidimas iš darbo net neleidžiant jiems dalyvauti konkursuose, aš manau, vis dėlto turi tam tikrą paslėptą potekstę. Galbūt yra noras greitai pakeisti vadovus, galbūt kuri nors grupė, aktyviai įleidusi šaknis į valstybės įmonių valdymą, pavyzdžiui, kaip visiems gerai žinoma kompanija „Ernst & Young“, kur vadovai keliauja iš

vieno sektoriaus į kita, ypač į tuos sektorius, kurie koncentruojami, kurie galbūt ruošiami privatizacijai ir t. t. Aš manau, čia matytume galbūt ir tam tikrą nacionalinę grėsmę Lietuvos ekonominiams interesams. Čia reikėtų būti tikrai akyliems, nes noras keisti dėl noro, tai vis dėlto šiandien atsakymų nėra, bet aš manau, kad tiek mūsų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kuris privalo rūpintis ir nacionaliniu ekonominiu valstybės saugumu, turėtų padaryti viso to sektoriaus labai rimtą analizę, visų įstatymo pataisų, kurios yra teikiamos, ir išsiaiškinti tikruosius keitinimus ir siekius, dėl ko tai yra daroma. Todėl negaliu balsuoti už tokį neracionalų siūlymą iš esmės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. T. Langaitis.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Norėjau pasakyti, kad mūsų kolega gerbiamas P. Gražulis sugudravo. Kadangi buvo labai ilga eilė užsirašiusių kalbėti prieš, pavėlavo, tai užsirašė prie kalbančių už, kalbėjo trečias, kalbant už, tačiau kalbėjo prieš. Todėl prašau šį pasisakymą įregistruoti kaip pasisakymą prieš ir leisti žmonėms vietoj to P. Gražulio pasisakymo už ištis pakalbėti už įstatymo projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Priimta. (*Balsai salėje*) Seimo narys D. Kreivys – motyvai už.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, jeigu žvilgteltume, kiek įstatymas leidžia vadovui dirbti vienoje darbo vietoje su visais pradžios, pamatytume 15 metų. Jeigu žvilgtelsime į verslo praktiką, geras vadovas, yra laikoma, dirba maždaug iki ketverių metų. Po ketverių metų žmogus išsisemia ir fiziškai, iš idėjiškai, jam reikia atsinaujinti ir keisti darbo vietą. Aš manau, kad tikrai šitas įstatymas netgi duoda keturis kartus daugiau, negu yra bendra verslo praktika. Taigi tikrai balsuokime už ir bus gerai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiami Seimo nariai, siūlau apsispręsti dėl viso įstatymo ir siūlau balsuoti. Kas už šį įstatymą, balsuoja už, kas prieš – prieš, susilaikysieji taip pat.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 67, prieš – 22, susilaikė 24. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 11 straipsnio pakeitimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Norėjau visų pirma dėl protokolo pasakyti, kad kai anksčiau buvo balsuojama dėl pataisos, aš balsavau prieš straipsnį, nes ten, žiūriu dabar, žalia dega. Gal įvyko klaida.

Replika yra tokia. Šeimos politika daroma ne lozungais ir ne deklaracijomis. Jeigu mes gerą vadovą, dirbantį viename rajone, vien todėl, kad jis gerai dirbo, su visa šeima, su viskuo, su įleistom šaknimis tenai, besirūpinantį rajonu, būtina verčiame važiuoti kur nors kitur, tai nereiškia, kad jis išvažiuos būtina į Mažeikius iš Anykščių. Jis gali išvažiuoti iš viso. Jis turi pakeisti savo gyvenimą, viską turi pakeisti vien todėl, kad jis gerai dirbo. Čia tikrai su logika nieko bendro neturi. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Iš tikrųjų, mieli kolegos, labai daug yra gerų vadovų, ir negalime visiems taikyti pagal vieną nomenklatūrą. Jei mes esame tokie labai sąžiningi ir padorūs, ir principingi, padarykime, kad ir mes nebūtume daugiau kaip dvi kadencijas, tada išryškės, ar iš tikrųjų mes esame principingi. (*Replika iš salės: „Mes – ne vadovai.“*)

10.43 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-296(3) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Ačiū. Darbotvarkės 1-2b klausimas – Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-296(3). Pranešėjas – V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Labas rytas dar kartą.

PIRMININKAS. Einame pastraipsniui. Seimo nario V. Poderio... Pristatykite iki Teisės departamento.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Išvadai pritarti. Seimas bendru sutarimu pritaria? Ačiū. (*Balsai salėje*) Balsuojame? Dėl Teisės departamento. Pritarta. Ačiū.

Dėl Seimo nario V. Poderio.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar turime 29 pritariančius? (*Balsai salėje*) Balsuojame, nes girdėjau žodį „ne“.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 56, prieš – 1, susilaikė 24. 29 asmenis tikrai turime.

Balsuojame dėl šio straipsnio, dėl šios pataisos.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 56, prieš – 2, susilaikė 34. Pataisai pritarta.

Dėl viso 1 straipsnio. Dėl motyvų neužsirašė. Balsuojame dėl viso 1 straipsnio. Kas palaikote šį straipsnį?

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 59, prieš – 1, susilaikė 34. 1 straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo nario A. Dumbravos pasiūlymas.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti.

PIRMININKAS. Pristato Seimo narys A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, Pirmininke. Neturiu didelių iliuzijų, kad mes pritarime mano siūlymui. Tai buvo tiesiog bandymas suvienodinti, nes įvedame kadencijas. Kad įvedame kadencijas, suvienodinti visų – ir biudžetinių įstaigų, ir mokyklų direktorių, ir valstybės, ir savivaldybių, ir akcinių bendrovių tą tvarką, kad įstatymas negaliojotų atgaline data, o galiojotų į priekį. Toks buvo mano siūlymas. Labai ačiū. Siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Motyvai. Ar turime 29 Seimo narius, pritariančius šiam pasiūlymui? Balsuojame.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 37, prieš – 34, susilaikė 25. Vadinas, 29 turime.

Ar norėtumėte komentuoti plačiau komiteto nuomonę?

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti tam, ką teikia Prezidentė.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė – šiai pataisai nepritarti.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti kolegos A. Dumbravos siūlymui.

PIRMININKAS. Gerai, motyvai. R. J. Dagys – motyvai už.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Čia jau liko paskutinis argumentas, nes tai teikia Prezidentė. Be jokios abejonės, labai rimtas argumentas, aš dėl to nesiginčiju, bet vis dėlto, kai mes, Seimas, priimame įstatymus, turėtume žiūrėti, ką mes priimame.

Kolegos A. Dumbravos siūlymas yra suvienodinti visoms įmonėms. Mes dabar kalbame apie rotaciją biudžetinėms įmonėms, švietimo sistemai, taip pat valstybinėms įmonėms. Jos turėtų turėti vieną logiką visur. Negali vienos valstybės valdomos įmonės būti valdomos pagal vieną taisyklę, kitos pagal kitą, trečios pagal trečią.

Mūsų gerbiamų kolegų iš Žaliųjų frakcijos priregistruota pataisų visiškai ir į kitą pusę, kitojų, priimančių tai, ką aš dabar sakau, vienoje srityje ir atmetančių kitoje srityje. Na, vadovaukime kokia nors logika, nes jau visi kiti argumentai yra išsakyti. Mes manome, kad šitą klausimą mes išspręsimė. Neišspręsimė! Žmonės kreipsis į Konstitucinį Teismą. Iš tikrųjų taip, įstatymas negali galioji atgaline data ir t. t. Suvienodinkime tą tvarką, bent jau padarykime ją panašią, nes dabar mes visiškai sujaukiame viską į krūvą vien tik dėl to, kad Prezidentė pasakė. Tai yra rimtas argumentas, bet, deja, ne mūsų diskusijos objektas. Mes turime įvertinti, kiek teisingai mes priimame visus įstatymus, nes mes turime trijų įstatymų paketą, kuriame dabar skirtingai reglamentuojamos tos pačios nuostatos, beje, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos dėka.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke.

Gerbiamieji kolegos, akcinė bendrovė, kas tai yra? Nesvarbu, koks kiekis akcijų priklausos privačiam kapitalui ir kiek priklausos valstybei. Jeigu akcinėje bendrovėje yra privataus kapitalo, savo esme tai yra privati įmonė. Ir įsivaizduokime situaciją, mes nurodome privatininkams, kiek kartų gali būti tas pats vadovas ar kiek metų jis gali būti vadovu. Tai jau čia iš tiesų akivaizdus kišimasis, todėl aš manau, kad čia – visiškas nonsensas.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame dėl pataisos.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 35, prieš – 49, susilaikė 23. Pataisai nepritarta. Todėl dar dvi Seimo nario A. Dumbravos pataisos netenka prasmės. (*Balsai salėje*) Trys pataisos. Sutinkate? (*Šurmuly salėje*) Dėl 7 dalies turime Teisės departamento pataisų.

V. PODERYS (LVŽSF). Komitetas pritarė Teisės departamento pastaboms.

PIRMININKAS. Ar galime pritari bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta. Seimo nario V. Poderio pasiūlymas.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritari.

PIRMININKAS. Ar turime 29 pritariančius? Turime. Taip, tai analogiška, galime bendru sutarimu pritari visai pataisai? Ačiū. Pritarta. (*Balsai salėje*)

Dėl viso 2 straipsnio? Balsuojame. Kas už tai, kad priimtume 2 straipsnį su visomis pataisomis? (*Balsai salėje*) Dėl 2 straipsnio, ne dėl viso. Dėl viso dar balsuosime.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 69, prieš – 4, susilaikė 35. 2 straipsniui pritarta. Balsuojame... (*Balsai salėje*) Motyvai. Ar yra? Motyvai dėl viso įstatymo. Už – V. Poderys. Prašau kalbėti.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Mielieji kolegos, tiems, kurie pasisako prieš ir Valstybės ir savivaldybių įmonių, ir Akcinių bendrių įstatymus, aš noriu priminti, kas yra siūloma: ribojamas nepertraukiamas stažas, būnant vadovu, padarius pertrauką, gali vėl iš naujo tie metai kapsėti. Kitaip sakant, šios įstatymo pataisos leidžia ir 20, ir 30 metų būti vadovu toje pačioje įmonėje. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – M. Majauskas. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Iš tiesų gal dar ir galime ieškoti logikos su valstybės įmonėmis, kur labai glaudi sąsaja yra su valstybe ir valstybės politika, bet čia, kur uždarosios akcinės bendrovės, gerbiamieji, aš nežinau kitos valstybės (na, nežinau, galbūt Moldova kokia ar dar kuri nors), kur akcinėse bendrovėse būtų nustatytos kadencijos. Gerbiamieji, akcinėse bendrovėse? Kam yra akcininkai, kam yra akcinių sutartys, kam yra metinės ataskaitos, kam yra rodikliai, kam yra vertinimai? Mano supratimu, čia yra absoliutus nesusipratimas, ir aš tiesiog negaliu palaikyti tokio siūlymo, nes niekur daugiau pasaulyje, mano supratimu, normaliose valstybėse akcinėse bendrovėse kadencijų nėra. Vadovas dirba blogai – vadovas atleidžiamas. Vadovas dirba gerai – vadovas dirba toliau. Bet jokios kadencijos niekur nėra nustatomos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Dėl akcinių bendrovių aš taip neteigsiu vienareikšmiškai, kad niekur nėra kadencijų, nes tuo labiau kad mes matome patį tų įmonių profilį, kad jos nelaikomos valstybinėmis savivaldybės įmonėmis, bet būtent kaip akcinėmis bendrovėmis. Yra nuoroda į tai, kad vykdo ūkinę veiklą. Kadencijos šiuo atveju tikrai yra sveikintinas dalykas ir, man atrodo, mes, kaip Seimas, vis tiek turime pasiųsti signalą visuomenei. Kai mes palikome išimtiniais atvejais savivaldybėms organizuoti vidaus sandorius, mus apkaltino, kad mes palikome korupcinę landą savivaldybėms. Be abejo, jeigu mes nubalsuosime taip, kad nebūtų rotuojami akcinių bendrovių vadovai, tai mes tą teiginį patvirtinsime. Jeigu mes nubalsuosime kitaip, mes vis dėlto aiškiai pasakysime tai, kad vis dėlto tie asmenys, kurie gali būti susiję su vidaus sandoriais, tie vadovai, gali būti rotuojami. Tokiu būdu mes užtikriname skaidrumą ir pageriname pačią skaidrumo aplinką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš šiandien yra problemų atleisti blogai dirbantį valstybės kontroliuojamos akcinės bendrovės vadovą? Manau, akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ visų vadovų ir net padalinių vadovų totalus pakeitimas iliustruoja, kad nėra jokių problemų, jeigu norima atleisti. Tiesa, patys keitėjai jau aimanuoja dėl kai kurių buvusių ministrų paskyrimo į padalinių vadovus, kai buvo persistengta, matyt. O dėl to, kas čia buvo sakyta, kad privačiame sektoriuje nėra pavyzdžių, kad dirbtų ilgiau kaip dešimt metų, aš manau, kad tokių pavyzdžių yra, kai tikrai talentingi vadovai dirba gerokai ilgiau. Galėčiau paminėti, pavyzdžiui, „General Electric“ vadovą Dž. Velčą – jis dirbo 24 metus, ir tokių pavyzdžių rasime ne vieną. Čia kalbama apie akcines bendroves, kur gali būti ir privataus kapitalo, tarkime, 49 %, ir įmonė dirba puikiai, vadovas dirba puikiai. Ir štai ateis valstybės atstovas į akcinių susirinkimą ir sakys: dešimt metų – viso gero, nors įmonė dirba puikiausiai ir privatus dalyvis mielai norėtų tą patį vado-

vą matyti. Manau, kad tikrai taip negalima daryti, o kad pasiektume šiandien rezultatą balsuodami, aš siūlau tiems, kurie nepitaria šio įstatymo priėmimui, tiesiog nesiregistruoti, nedalyvauti balsavime, nes per tą laiką gal valstiečiai pamąstys, ką jie čia sumanė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – T. Langaitis.

T. LANGAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų tikrai yra žvaigždžių bet kurioje industrijoje ir paminėtas Dž. Velčas neabejotinai yra žvaigždė, yra žmogus, rašantis vadybos knygas, kurias skaito visas pasaulis. Jisai buvo perrinktas daugeliui kadencijų ir, duok Dieve, jam sveikatos ir tokiems panašioms žmonėms dirbti. Bet čia yra žvaigždės, čia yra, manau, labiau išimtys, kurios patvirtinta taisyklė. Labai aiškiai vadovų atrankos agentūros įvardija, kad geri vadovai, kad būtų rinkoje, rotojasi ir neužima vadovaujančių pozicijų daugiau nei dešimt metų, čia labiau apie išimtis buvo pasakyta. Dar sykį kviečiu laikytis tos pačios filosofijos kaip ir balsuojant dėl Savivaldybių ir valstybės valdomų įmonių įstatymo. Ir labai džiaugiuosi V. Poderio pataisomis Akcinių bendrovių įstatymui išplėsti, kad apimtų ir akcinių bendrovių dukterines įmones. Mes kalbame... Čia, manau, taip pat labai svarbu pataisyti prieš tai kalbėjusį gerbiamąjį J. Sabauską ir M. Majauską, kad mes nebandome kištis į privačias akcines bendroves. Mes kalbame ir svarstome akcinių bendrovių, kuriose valstybė turi daugiau negu 50 %, įstatymo nuostatas. Tai faktiškai valstybės kontroliuojamos akcinės bendrovės ir nieko bendro su privačiomis akcinėmis bendrovėmis šis įstatymo projektas neturi. Dėkui

PIRMININKAS. P. Urbšys – dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, prieš tai gerbiamasis J. Razma paminėjo, kad čia yra Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos projektas, tai yra netikslumas, nes šitą projektą inicijuoja Respublikos Prezidentė ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga tik pritaria šiam projektui. Jeigu konservatoriai nepitaria Prezidentės siūlomam projektui, jeigu yra už tai, kad tas neskaidrumas išliktų tose įmonėse, tai jūs tiesiai šviesiai taip sakykite.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Priimant tokius svarbius įstatymus, visuomet klausau oponuojančią pusę. O kas vis dėlto lemia, kad reikia tą įstatymą priimti? Ir štai aš šiandien girdžiu. Pirmas argumentas, kad žmogus dirbdamas pavargsta. Manau, kad priėmus tą įstatymą nepavargs, nes bus laikinasis ir kam jam plėšytis, kam jam gerai dirbti, jeigu žino, kad jį išvarys.

Ir antra, ką girdžiu, kad ras darbo po to, kai baigsis kadencija. Pirmiausia jis neis į tą darbą dirbti, nes kurių velnių jam eiti, jeigu jis žino, kad jis bus atleistas. O kadangi Seime yra labai daug valstiečių, tai aš truputį priminsiu istorijos.

Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas turėjo priimti sprendimą dėl tuometinių *kolchozų* valdymo. Ir ką jie padarė? Manau, gana išmintingai. Nelipo nei V. Landsbergis, nei G. Vagnorius griauti *kolchozų* pastatų, priėmė sprendimą ir visus *kolchozų* pirmininkus įvardijo laikiniais kolūkių pirmininkais. Ir kas atsitiko, jūs gerai žinot. Po metų laiko *kolchozų* neliko, nes visi *kolchozų* pirmininkai buvo laikinieji, toliau nereikėjo nieko daryti. Dabar mes įvardijame visus irgi laikiniais. Jeigu siekiama sugriauti tas įmones, tada aš suprantu, bet jeigu siekiama pagerinti veiklą, čia aš tikrai nesuprantu, ko mes siekiame. Mielieji valstiečiai, prisiminkite, kas liko iš jūsų *kolchozų*, kai *kolchozų* pirmininkai buvo visi laikinieji.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, lyg ir paneigdamas kolegos P. Urbšio žodžius, pasisakau už šį įstatymo projektą. Pirmiausia turiu pasakyti taip: tai nėra vaistas nuo visų ligų, tačiau tai yra svarbi profilaktinė priemonė. Kalbame apie akcines bendroves, kur valstybė turi daugiau kaip 50 %. Jeigu kas nors pasakys, kad šiame sektoriuje, kurį valdo valstybė, nėra problemų, tada, be abejonės, toks įstatymo projektas ir negimtų. Bet kadangi problemų iš tikrųjų yra ir mes ieškome būdų jas spręsti, todėl aš manyčiau, kad toks įstatymo projektas yra laiku, yra reikalingas. Visiškai nesutinku su aliuzija į kolūkius, nes aš manau, kad tie, kurie tuo metu ten dirbo, buvo visai kita sistema. Nebuvo jokios stebėsenos, nebuvo jokios kontrolės, nebuvo... Buvo elementarus vogimas. Dabar tose įmonėse, kurios yra, bent jau yra visi kontrolės mechaniz-

mai. Ir aš manau, kad šiuo atveju, priimdami tokį įstatymą, tikrai nesumažinsime to skaidrumo, o kaip tik jį padidinsime.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Ko mes norime? Ko mes norime – kad įmonės vadovas būtų, kad jis dirbtų, turėtų motyvaciją dirbti, dirbtų gerai. Kitomis įstatymo pataisomis mes jau sutvarkėme, kaip reikėtų elgtis su blogaisiais, palengvinome. Motyvacijos... Mes kaip tik dabar demotyvuojame jį dirbti gerai, nes mes jam vietoj mirties bausmės siūlome – tu galėsi kaip nors penkerius metus prasitrinti, o paskiau galėsi vėl kandidatuoti. Taip, čia nėra mirties bausmė, po penkerių metų suteikiame tau viltį už gerą darbą. Kolegos tiek susipainiojo, kad net ir užsieninis pavyzdys, ką pasakė J. Razma, buvo argumentuotas tuo, kad jis galėjo laimėti bet kada bet kokį konkursą, norėdamas toliau dirbti, bet mes uždraudėme jam dalyvauti konkurse, mes uždraudėme tą padaryti.

Gerbiamieji, ką jūs galvojate, kad akcinės bendrovės veikia tik Lietuvoje? Jos ir Afrikoje veikia. Ir Akcinių bendrovių įstatymo pagrindinės taisyklės yra visur vienodos, tu negali akcinei bendrovei primesti vienokio ar kitokio sprendimo, kitaip akcinės bendrovės neveiks, jos veikia taip, kaip privatus kapitalas. Taip, mes turime didesnę akcijų paketą, bet ta teisė realizuojama per siūlymą daugiausia akcijų turinčiųjų, bet ne automatinį įstatymo galiojimą, kad kadencijos būtinai bus prievarta primestos. Yra visiškai skirtinga logika, todėl siūlau tikrai nedalyvauti absurdo spektaklyje ir nedalyvauti balsavime, nes tai tiesiog žemina mūsų Seimo kvalifikaciją.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai išsakyti, siūlau balsuoti dėl viso įstatymo.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 57, prieš – 3... Pagal Statutą turėtų būti užsiregistravęs bent 71 Seimo narys, tiek nėra, balsavimas atidedamas. P. Urbšys – dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (LVŽSF). Tai ką, gerbiamieji konservatoriai ir gerbiamasis konservatorių lyderi, kaip jūs pakomentuosite šitą norą išsaugoti bet kokia kaina tuos, kurie užsiėmė tuos postus ir nori išsaugoti neskaidrias schemas? Kodėl jūs nesuteikėte galimybių, kodėl jūs leidote frakcijai boikotuoti įstatymo priėmimą? Gerbiamasis Gabriėliau Landsbergi, laukiu atsakymo. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos iš tikrųjų norėjo atstumti įstatymą ne blogų įmonių vadovų pakeitimo, o gerų pakeitimo, todėl kai kurios savivaldybės negali pakeisti gerų vadovų politiškai. Čia norėjo juos automatiškai nušalinti tam, kad būtų galima skirti savus vadovus. Norėčiau gerbiamajam P. Urbšiui priminti, kad ne visais atvejais ir jisai pritaria Prezidentės pasiūlymams.

PIRMININKAS. T. Langaitis.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Prašyčiau nekaltinti Konservatorių frakcijos, nes ištis nemaža mūsų dalis balsavo už ir mes palaikome įstatymo projektą. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš prašau Seimo Pirmininko pakartoti procedūrą, nes panašu, kad kai kurie Seimo nariai nesuprato, už ką balsuoja, nes dėl savivaldybių įmonių mes jau priėmėme, vienas dalykas. O antras dalykas, trūko tik dviejų balsų, tai prašau pakartoti procedūrą. Ačiū.

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės 1-3a klausimas – projektas Nr. XIIP-555. (*Triukšmas salėje*) Prašote perbalsuoti? (*Balsai, triukšmas salėje*). Gerai. Ar visi manote, kad blogai balsavome? (*Balsai salėje*) A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Gerbiamasis kolega P. Urbšys pirma stovėjo, bet aš nesiūlyčiau balsuoti iki laimingos pabaigos.

PIRMININKAS. Ačiū. P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, prieš tai, kai mes balsavome už Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymą, vadovų rotacijas, priėmėme tą nuostatą, kuri yra griežtesnė. Dabar dėl akcinių bendrovių mes priėmėme švelnesnę nuostatą ir tas įstatymas turi tam tikrą visuomeninį politinį rezonansą. Balsų skaičius yra tikrai mažas. Teismo praktikoje buvo pakartotinių balsavimų tokiais atvejais. Tai neprieštarauja Statutui. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamasis Pirmininke, nesileiskite klaidinamas. Pakartoti balsavimą galima tada, jeigu yra neaiškumas vieno balso skirtumu. (*Šurmuly salėje*) Šiuo atveju nėra to ne-

aiškumo. Įstatymo priėmimas šioje stadijoje baigėsi. Galima jį kartoti, kaip sakoma, iki laimingos pabaigos, tačiau tai turi būti numatyta kitame posėdyje, įtraukta į darbotvarkę parašant „balsavimas“. O dabar, šiuo momentu, kartoti balsavimą nėra pagrindo, nes nėra minimalaus skirtumo.

PIRMININKAS. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš manau, tikrai įvyko balsavimas, koks yra. Jūs galėsite pakartoti procedūrą, kada norėsite, bet, aišku, įtraukdami į darbotvarkę, žinoti, kada tas balsavimas yra. Bet norėčiau gerbiamiems kolegoms valstiečiams pasakyti. Pasiskaitykite biudžetinių valstybinių įstaigų įstatymą ir akcinių bendrovių. Yra visiškai... Jeigu mes jas sudedame į krūvą ir manome, kad tai yra tos pačios rūšies įmonės, tai tada jūs mokykitės, mokykitės, mokykitės.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos, jeigu malonėtumėte. Ačiū.

Gerbiamieji kolegos, perskaitysiu Statuto 121 straipsnį „Balsavimo pakartojimas ir atidėjimas“. „Balsavimą pakeliant rankas ar naudojant elektroninę sistemą galima pakartoti, kol nepradėtas svarstyti kitas darbotvarkės klausimas, jeigu kilo abejonių dėl balsų skaičiavimo tikslumo ir jeigu to reikalauja Seimo Pirmininkas, posėdžio pirmininkas arba ne mažiau kaip penki posėdyje dalyvaujantys Seimo nariai. Sprendimą pakartoti balsavimą priima posėdžio pirmininkas.“ (*Balsai salėje*) Aš priimu sprendimą pakartoti balsavimą. Maloniai kviečiu. (*Balsai salėje*)

Vėl nėra 71 Seimo nario. Taigi balsavimas atidėtas. (*Balsai salėje*)

11.13 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 14, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-555(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-556(2)ES, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 37 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-557(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra 1-3a – Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 14, 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-555(2)ES. Pranešėjas – A. Kubilius. Kitas darbotvarkės klausimas paskelbtas, prašome svarstyti. Atsiprašau, A. Palionis.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir siūlo pritarti 14 ir 61 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto vardu kas? S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Komitetas Administracinių nusižengimų kodekso pataisos įstatymą, kaip lydimąjį įstatymą, svarstė gegužės 3 dieną ir visi septyni dalyvavę komiteto nariai balsavo už.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusija. Nėra. Ar galime pritarti po svarstymo? Bendru sutarimu. Ačiū. Pritarta.

11.14 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-439(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra 1-4 – Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-439(2). Pranešėjas – A. Palionis.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir siūlo pritarti iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam įstatymo projektui bei jo išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Papildomas komitetas. V. Bukauskas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Nėra. Kas galėtų pristatyti? G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pritarė pasiūlymui. Ir yra pasiūlymų. Siūloma pakeisti 6 straipsnį, kuriuo siūloma keisti įstatymo 12 straipsnį ir išdėstyti taip: „Vietinių rinkliavų nustatymas“. „Savivaldybės taryba savo sprendimu tvirtina vietinės

rinkliavos nuostatus, kuriais nustato vietinės rinkliavos dydį, vietinės rinkliavos mokėjimo tvarką, vietinės rinkliavos lengvatas, rinkliavos grąžinimo atvejus; gali nustatyti delspinigių dydį, jų apskaičiavimo, mokėjimo tvarką ir atleidimo nuo delspinigių atvejus.“ Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas, svarstydamas Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą, nepritarė tam pasiūlymui. Pagrindas nepritarioti buvo tas, kad teisė imti delspinigius yra ir taip nustatyta įstatymo projekto 10 straipsnyje, ir atsižvelgiant į tai, kad vietinės rinkliavos nuostatų specialios sąlygos dėl delspinigių bus nustatomos tik savivaldybės tarybai realizavus įstatyme numatytą teisę nustatyti delspinigius.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame už pasiūlymą, kuriam komitetas nepritarė. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. Pasiūlymas. Už pasiūlymą, kuriam nepritarė komitetas.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 28, prieš – 16, susilaikė 29. Nepritarta pasiūlymui. Po svarstyimo pasisakančių nėra. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

11.19 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-241(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra 1-5 – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-241(2). Pranešėjas – Seimo narys G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas gegužės 3 dieną svarstė įstatymo pakeitimo projektą. Komitetas, pritardamas Seimo kanceliarijos išvadai, Vyriausybės išvadai ir papildomo Biudžeto ir finansų komiteto išvadai, įstatymo projektą patobulino. Patobulintu įstatymo projektu komitetas siūlo nustatyti, kad bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui šildymo sezono metu už normatyvinį būsto plotą būtų kompensuojama didesnė būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti ne 20, o 15 % skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir valstybės remiamų pajamų bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui dydį. Iniciatoriai siūlė 10 %. Siūlome, kad įstatymas įsigaliotų 2017 m. birželio 1 dieną. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos? T. Langaitis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Tadas ten sėdi, čia M. Majauskas.

PIRMININKAS. Atsiprašau, M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Labai panašūs.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau frakcijos vardu paprašyti pertraukos dėl šio klausimo iki kitos dienos posėdžio ...iki kito posėdžio, nes, kaip ir kalbėjome prieš tai, šitas klausimas atsirado todėl, kad buvo diskusija dėl PVM lengvatos nepratęsimo ir tai yra kaip kompensacija tiems, kuriems šildymo kaina išauga. Šiandien posėdyje bus svarstomas klausimas dėl PVM lengvatos, todėl būtų racionalu šį klausimą svarstyti priėmus sprendimą dėl PVM lengvatos. Jeigu lengvata yra nepratęsiamą, tada galima kalbėti apie socialinės paramos kompensaciją dar 100 tūkst. žmonių. Mūsų frakcijos prašymas yra balsuoti dėl pertraukos. Ačiū.

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik noriu paprašyti pono Mykolo jau nekartoti penktą kartą savo nuomonės tuo klausimu. Tai nėra tiesiogiai susiję klausimai, mes geriname žmonių socialinę padėtį. Tai yra atskiri klausimai, jie gali būti svarstomi visiškai nepriklausomai. Baikite spekuliuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, iš tikro dar vienas argumentas, kodėl reikia daryti pertrauką. Mes esame susitarę ir jūs žinote, kad finansų ministras šį mėnesį turi pateikti kitų metų biudžeto projektą su visa fiskaline politika, su mokesčiais ir ten numatytos išlaidos ir pajamos. Kadangi čia bet kuriuo atveju kalbama apie dideles išlaidas, vienu atveju – apie 60 mln., kurios susijusios su PVM lengvata, kitu atveju – apie 20 mln., kurios yra susijusios su socialinėmis kom-

pensacijomis ir savivaldybių biudžetais, iš tikro būtų protinga žinoti visą tą biudžeto projektą ir tik tada priimti sprendimą dėl tų ar kitų lengvatų. Išeis kaip? Kaip anksčiau, mes priimdavome lengvatą, o paskui pinigų nėra ir atimame iš Kelių fondo. Kelių fondas nėra bekraitis, iš kurio viską galima atimti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. M. Majausko pasiūlymas teisėtas. Siūlau apsispręsti, ar pritariame pertraukai iki kito posėdžio.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 35, prieš – 38, susilaikė 9. Kadangi reikia vieno penktadalio nuo užsiregistravusiųjų, tai pertraukai pritarta. Ačiū.

11.23 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-493(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-493(2). Pranešėja – Seimo narė G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas išnagrinėjo šį klausimą ir 8 balsais už, 1 – prieš pritarė komiteto išvadai ir patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-493(2). Bendru sutarimu nepritarė Seimo nario K. Masiulio pasiūlymui, kadangi komitetas jau pritarė papildytai Vietos savivaldos įstatymo 26 straipsnio 2 dalies nuostatai numatant, kad išmoka biuro patalpų nuomai galėtų būti skiriama tik tada, kai savivaldybės administracija tokių patalpų nesuteikia.

PIRMININKAS. Diskusija. Ačiū, Guoda. Diskusijoje užsirašė kalbėti K. Masiulis. Ruošiasi A. Šimas. K. Masiulis. Nematome. A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Labai gerbiu pranešėją, esame nuo seno pažįstami ir geri draugai, bet šiam įstatymo projektui siūlau nepritarti, nes tikrai savivaldybės geranoriškai, bent mano žiniomis, aš pats esu dirbęs savivaldybės tarybos nariu, suteikia patalpas priimti gyventojams pagal tarybos narių norus ir poreikius. Jeigu yra tokių savivaldybių, kurios nesuteikia, tai skirti lėšų bendrų patalpų nuomai, aš neįsivaizduoju, kai esant 25 tarybos nariams ir nesuteikiant patalpų nedideliame mieste, kaip Rokiškis ar Pasvalys, atsirastų 25 biurai. Kiekvieno tarybos nario patalpoms išlaikyti bus reikalingos lėšos ir tų lėšų tarybos nariai reikalautų iš savivaldybės ir prašys pakelti tarybos nario išmokas. Ir vėl bus eilinės išlaidos. Nemanau, kad tarybos nariai, dirbdami rajonuose, tikrai turi tokį užimtumą, kad jiems reikia 30 dienų per mėnesį išlaikyti tas patalpas. Lankomumas tų lankytojų tikrai nėra didelis, į tarybos narius tiek daug nesikreipia žmonių, interesantų, kad jiems reikėtų išlaikyti tas patalpas. Esant tokiam pasiūlymui, tikrai balsuosiu prieš. Tikrai nepritariu, nepritariu.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš irgi esu iš tų žmonių, kuriems teko dirbti savivaldybių taryboje, ir puikiai įsivaizduoju darbą savivaldybės taryboje. Šiaip savivaldybė yra tokia įstaiga, kuri dirba nuo tada, kada prasideda darbas, nuo 8 valandų iki 17 valandos. Po to yra užrakinami kabinetai ir mes turime didžiulį tuščią pastatą. Dabar mus bando įtikinti, kad šiame didžiuliam pastate neįmanoma atrasti kabineto, patalpėlės, kur savivaldybės tarybos narys galėtų susitikti su savo rinkėjais, gyventojais, priimti juos po darbo valandų. Dažniausiai savivaldybių tarybos nariai yra dirbantys asmenys, dirba kokiose nors įstaigose. Aš manau, kad tai yra absurdas. Tie žmonės tikrai turi galimybę atrasti savivaldybėse tokių patalpų.

Galiu pateikti pavyzdį. Kelmėje savivaldybės tarybos nariams yra paskirtos patalpos, jie ten turi galimybę patys padiskutuoti, atsivesti kokį nors žmogų ir su juo pasišnekėti. Bet to, savivaldybės disponuoja daugeliu kitų pastatų, įvairiausių įstaigų, kai nereta iš jų po darbo yra užrakinta. Ir ten būtų galima atrasti kokį kambarį, kuriame būtų galima organizuoti susitikimus. Yra daugybė įvairių kitų būdų, reikia tik gero noro. Aš ir pasiūliau pataisą, kad jeigu tai yra problema, savivaldybėms trūksta geranoriškumo, taip gali būti, kad nenori opozicijai suteikti galimybės susitikti su žmonėmis, kad savivaldybės administracijos būtų įpareigosos suteikti tokias patalpas ir tiek. Tai mes įpareigokime savivaldybes suteikti tokias patalpas tarybos nariams susitikti su žmonėmis.

mis. Dabar 1400 tarybos narių suteikti galimybę nuomotis tose vietose, kur jie gyvena, manau, yra visiškai absurdas. Aš matau pridengtą norą išlaidauti, išleisti tuos pinigus, kuriuos jie, beje, patys savo sprendimu ir nutarė savivaldybės reglamentu, kokias sumas jie numato sau išleisti. Dabar bus viena ranka sakoma, kad trūksta patalpų, nes jie negali susitikti. Kita vertus, jie pradės reikalauti tų pinigų tam, kad galėtų nuomotis patalpas, nes trūks pinigų nuomai. Tada reikės keisti reglamentus ir didinti numatytus pinigus savivaldybės tarybos nario veiklai. Tikrai tai yra pinigų švaistymas, kai galima gana taupiai, racionaliai susitvarkyti ir visiškai nesunkiai tai padaryti.

Lygiai taip pat aš norėčiau pasakyti, kad gero darbo praktika sako, kad įvairiose įstaigose po darbo valandų gali įvykti labai daug kas. Pasaulyje yra priimta. Štai Austrijos savivaldybėse ir daug kur matydavau, kad vyksta įvairūs užsiėmimai: sveikatingumo mokyklos, įvairūs kitokie susitikimai, klubai, dar kažkas, netgi vaikų užsiėmimai. Tai organizuojama tam, kad daugiau būtų įtraukta darbuotojų, pritraukta prie šitų įstaigų, kad patalpos nebūtų tuščios. Patalpos turi būti išnaudojamos kuo labiau, kuo intensyviau. Tikrai jau galima tai padaryti atrandant vietos tarybos nariams susitikti su rinkėjais.

PIRMININKAS. Ačiū. Likite tribūnoje, nes jūs turite pristatyti savo pataisą.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, iš esmės aš pasakiau. Mano pataisa sakoma, kad atmetant siūlymą teikti tarybos nariams galimybę nuomotis, aš sakau, mes įpareigokime savivaldybių administracijas suteikti patalpas tarybos nariams susitikti su gyventojais. Tokia pataisa.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 10 pritariančių? Siūlau balsuoti.

Balsavo 90: už – 67, prieš – 6, susilaikė 17. Vadinas, turime 10 pritariančių Seimo narių.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti prieš. Motyvai prieš – R. J. Dagys. Dėl pasiūlymo.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes turėtume prisiminti, kam mums reikalingi savivaldybės tarybos nariai. Ne vien tik tai, kad ateina į salę pabalsuoti, ir neaišku, ką jie ten... Žiniasklaida net nelabai žino, už ką jie ten balsavo, už ką nebalsavo. Ypač kalbu apie didžiuosius miestus. Bet jų prievolė yra atstovauti žmonėms. Mes patys turime savo priėmimus ir matome, kad begalė žmonių ateina su klausimais, nesusijusiais su Seimo darbu. Savivaldybės darbu. Dabar mes norime būtinai priimti tokią pataisą, kad visi turėtų važiuoti į centrą ir susitikinėti ten. Ar iš kaimo rajono, nesvarbu, kur, važiuoti į savivaldybę ir ten, jeigu labai nori, tai susitik su vietiniu tarybos nariu.

Priešingai. Mes turime sudaryti galimybę, kad tarybos nariai eitų ten, kur yra žmonių, ir su jais bendrautų, aiškintų, su jais komunikuotų, spręstų jų problemas, nes dabar didžiausi žmonių priekaištai, kad tarybos narius išrenka ir jų nebemato. Taip, kaip dabar yra pataisyta, suteikia tokią galimybę, kad jeigu žmogus nori vietoj savo transporto išlaidų užsimokėti už biurą, išlaikyti, kad galėtų su žmonėmis bendrauti, tai suteikime tokią galimybę. Tuo labiau kad, pavyzdžiui, Kauno savivaldybė visas patalpas visiems nusprendusi nuomoti. Nėra kitokių dalykų. Tiesiog mes paliekame tokią galimybę. Kiekvienas tarybos narys spręs, bet kryptis yra teisinga – priartinkime žmogų arčiau prie žmonių.

PIRMININKAS. J. Razma – motyvai už.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, K. Masiulis siūlo du dalykus: iš tikrųjų išbraukti tą patalpų nuomos numatymą kiekvienam tarybos nariui, nes jeigu to nepadarome, aš manau, tikrai atsirastų spaudimas savivaldybėms didinti ir tas išmokų sumas, nes štai atsirado naujos išlaidos. Tikrai pamatytume, kad po kiek laiko tos išmokos imtų didėti. Dabar ir Kęstutis taip pat logiškai siūlo, kad štai, ką kalbėjo kolega Rimantas, jeigu norime aktyvesnio savivaldybės tarybos narių bendravimo su rinkėjais, kad būtų pareigą savivaldybei skirti tam reikalui patalpas susitikti su žmonėmis. Iš tikrųjų galėtų vieną kartą skirti vienoje seniūnijoje, kitą kartą kitoje seniūnijoje tokiems susitikimams. Taip būtent priartintume prie žmonių. Kai dabar biuras bus vienoje vietoje, kaip tik žmonėms yra nepatogiau, ypač kaimiškųjų rajonų. Aš kviečiu pritarti K. Masiulio pasiūlymui.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – M. Majauskas. (*Balsai salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Kodėl po du? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Atsiprašau, po vieną. (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Kas pritaria pasiūlymui, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš, kas susilaiko, susilaiko. (*Balsai salėje*)

Balsavo 96 Seimo nariai: už balsavo 27, prieš – 35, susilaikė 34. Pasiūlymui nepritarta.

Balsuojame dėl viso po svarstymo.

Motyvai. Motyvai už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu tarybos nariai išlaidas leidžia įvairiausiems dalykams ir dažniausiai visas numatytas kanceliariškas išlaidas išleidžia telefonų nuomai, kabelinių įrengimui, automobilių remontui ir daugeliui įvairių dalykų, kurie gal ir nebūtinai tiesiogiai yra susiję su bendravimu su gyventojais. Čia pasiūlymas yra pagal esamas finansines ribas, pagal esamas numatytas kanceliariškas išlaidas leisti jiems kartu, galbūt susimetus išsinuomoti biurą, kuriame jie galėtų priimti gyventojus. Mano supratimu, tai yra labai labai racionalus pasiūlymas, nes tai nedidina išlaidų.

Gerbiamajam kolegai K. Masiuliui pajauokaujant, jam nereikėjo biuro, nes jis buvo vicemeras. Bet tarybos nariai, kurių šiandien yra 50, kaip Vilniaus miesto savivaldybėje, kiekvienam suteikti po patalpas, klausykite, labai keistai atrodo. Suteikime galimybę neperžengiant esamų ribų nuomotis galbūt susimetus, susidėjus ir priimti gyventojus, nes šiandien visas gyventojų srautas eina pas Seimo narius.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ką kalba Mykolas, yra ne visai taip parašyta. Jeigu būtų čia toks jungtinių patalpų apmokėjimo numatymas, būtų kas kita. Ne, dabar čia yra kiekvienam tarybos nariui jo biuro nuomos išlaidos kompensuojamos, o ne biuro, kuris išnuomotas kito tarybos nario vardu. Nėra jokio kartu, nieko čia nėra. Yra tarybos nario biuro nuomos išlaidų kompensavimas. Kiek mes Lietuvoje turime tarybos narių, puikiai žinome, kad kelis tūkstančius. Jeigu priimame šitą, jie iš esmės įgyja teisėtą pagrindą tokius biurus pradėti nuomotis, reikalauti, kad būtų atitinkami sumos savivaldybių biudžetuose toms išlaidoms kompensuoti, nes mes įstatymų lygiu įtvirtiname jų biurus ir numatome kompensacijas. Gaila, kad nebuvo pritarta racionaliam K. Masiulio pasiūlymui, kuris būtų tikrai leidęs išspręsti dėl bendravimo su rinkėjais, gauti patalpas, kai to prireikia tam bendravimui, bet nuolatinių biurų nenuomoti.

PIRMININKAS. Motyvai už... (*Balsai salėje*) Atsiprašau. Balsuojame po svarstymo. Kas už tai, kad pritartume po svarstymo?

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 61, prieš – 12, susilaikė 22. Po svarstymo pritarta.

11.41 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 5, 6 ir 16¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-475(4) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 6 ir 16¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-475(4). Pranešėjas – Seimo narys Z. Streikus.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pakartotinai apsvarstė ir įvertino įstatymo projektą bei gautus pasiūlymus ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-475(4) ir komiteto išvadoms.

Komitetas siūlo palikti šiuo metu galiojančią keičiamo įstatymo 5 straipsnio redakciją, nenustatant reikalavimo kandidatams į komisijos narius turėti teisinį išsilavinimą. Šiuo metu galioja, kad VTEK nariu gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį universitetinį... ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnį kaip penkerių metų darbo stažą. Taip pat patobulintame įstatymo projekte siūloma atsisakyti nuostatos, įpareigojančios VTEK narį, jeigu jis yra politinės partijos narys, darbo VTEK laikotarpiu sustabdyti narystę partijoje. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad po vieną kandidatą į VTEK narius Seimui teikia Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas ir du kandidatus – Lietuvos teisininkų draugija.

Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti nuostatą, kad VTEK sprendimai ir balsavimų rezultatai yra vieši, o VTEK narys, turintis kitą nuomonę dėl VTEK priimto sprendimo, turi teisę ne vėliau

kaip per penkias darbo dienas po atitinkamo sprendimo paskelbimo raštu išdėstyti motyvuotą atskirąją nuomonę. VTEK narių vardinio balsavimo rezultatai skelbiami VTEK interneto svetainėje.

Papildomai buvo gautas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas, tačiau jam komitetas nepritarė, nes anksčiau komitetas pritarė Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlytai formuluotei, kad po vieną kandidatą į VTEK narius Seimui teikia Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas, du kandidatus – Lietuvos teisininkų draugija.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskusija. Diskutuoti užsirašė Seimo narė A. Širinskienė. Ruošiasi P. Gražulis.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Manychiau, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui pavyko patobulinti įstatymo projektą. Tie dalykai, kurie buvo pristatyti, tai yra tiek vardinis balsavimas, kada balsuojančiųjų rezultatai, įskaitant jų vardus ir pavardes, būtų skelbiami viešai, tiek ir tai, kad posėdžių metu išreikštos atskirosios nuomonės taip pat yra skelbiamos viešai ir visuomenei prieinamos – šitos priemonės turėtų užtikrinti didesnę VTEK atvirumą, sprendimų priėmimo viešumą. Be abejo, tikėtina, kad visuomenės pasitikėjimas šita institucija, taip pat ir politikų pasitikėjimas, nes reikia pripažinti, mes dažnai VTEK taip pat kritikuojame, turėtų augti.

Kitas dalykas, kuris vėlgi atsiranda... Deja, aišku, reikėtų apgailestauti, kad „Transparency International“ nesutiko dalyvauti formuojant ir siūlant kandidatus į VTEK narius, tačiau atsiranda Teisininkų draugija. Tai organizacija, dėl kurios reputacijos visuomenėje niekada nėra kilusių abejonių. Tikėtina, kad jiems tikrai pavyktų atrinkti tinkamus teisės ekspertus ir pasiūlyti į VTEK narius.

Išvelgdama tuos privalumus tiek dėl viešumo padidėjimo, tiek ir kartu dėl tam tikros profesinės kompetencijos padidėjimo, raginčiau pritarti įstatymo projektui. Kartu atkreipiu dėmesį, kad tų apribojimų, dėl kurių kyla didžiulės diskusijos diskutuojant VRK įstatymo projektą, šiame projekte nelieka. Teisėjų taryba, kurios mes nesiūlėme keisti, bet sukėlė klausimų dėl atitikties Konstitucijai, taip pat komiteto patobulintame variante jau nebeegzistuoja.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Z. Streikų atgal į tribūną. Svarstysime pasiūlymus. Savo pasiūlymą pristatys Seimo narė G. Skaistė. G. Skaistė pristato savo pasiūlymą iš vietos. (*Šurmulyš salėje*) Gerai, galite iš čia.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Praeitą kartą...

PIRMININKAS. Prašau, veikia šoninis mikrofonas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Man atrodo, kad mes dėl jo balsavome praeitą kartą per Seimo plenarinį posėdį. Atsiprašau, nelabai girdėjau, kurį dabar turėčiau pristatyti, nes jų buvo du. Vienas dėl sudėties, kitas buvo dėl...

Z. STREIKUS (LVŽSF). Apie aukštąjį išsilavinimą.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tiesiog pritariu komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Atsiėmėte?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas pasiūlymas Seimo nario J. Razmos.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia kalbame apie pasiūlymą dėl 5 straipsnio... (*Balsai salėje*) Dėl 1 straipsnio, 5 straipsnio pakeitimo.

PIRMININKAS. Taip.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš siūliu, kad komisijos nariai turėtų teisinį universitetinį išsilavinimą ir būtent teisinio darbo stažą, nes, manau, vis tiek ši komisija iš esmės yra teisinė institucija, dažniausiai jos sprendimai ginčijami teismuose, tai komisijos nariai turi būti teisiškai išprusę ir priimti teisiškai pagrįstus sprendimus, dėl to ir tokį reikalavimą siūliu numatyti. O dėl partiškumo aš siūliu, kad būtų sustabdyta narystė atitinkamoje partijoje ar politinėje organizacijoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Nepritarti, nes reikalavimas VTEK nariui turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą labai susiaurina subjektų, kurie galėtų būti šios komisijos nariais, ratą. Taip pat to nebuvo ir prieš tai buvusiame įstatyme.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų. Motyvai prieš – P. Urbšys. (*Balsai salėje*) Prieš J. Razmos pasiūlymą.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Dėl teisinio išsilavinimo išskirtinumo. Iš tikrųjų čia perteklinis reikalavimas, nes dabar, kai VTEK funkcionuoja, mes matome, kad esant reikalui ten dominuoja būtent teisininkai. Bet mes negalime apsiriboti vien tik teisininkų kasta, nes kai kuriais atvejais priimami sprendimai yra ne tik teisiniu, bet ir moraliniu aspektu.

Antras teiginys dėl politinių partijų. Dabar jau galiojančio įstatymo 11 straipsnyje yra apribojimai VTEK nariams dėl dalyvavimo politinėse partijose ir politinėse organizacijose, todėl komitetas ir nepritarė tiems siūlymams.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Kažkaip mes šiandien įdomiai svarstome visus klausimus. Jeigu mes nuleidžiame kartelę VTEK dėl pačių komisijos narių išsilavinimo, krauname vis didesnę jiems krūvį, plečiame ratą, ką jie turėtų nagrinėti, ką mes darome? Mažiname jų kvalifikaciją ir didiname krūvį ir paskui norime, kad šita institucija turėtų didesnę autoritetą. Kas tada bus? Patarėjai, kurių geresnė kvalifikacija, primetinės sprendimus, nes jie bus labiau kvalifikuoti tuo klausimu negu pats VTEK narys. Noriu atkreipti gerbiamojo Povilo dėmesį: kai mes kūrėme šią instituciją, pirmoji nuostata buvo, kad ten turi būti autoritetingi žmonės, kurių sprendimais pasitikima ir kurie pagal savo kompetenciją vertina visą sektorių. Jeigu mes ten priimsime žmones, kurie neturi jokio autoriteto ir dar plius ir išsilavinimo, kokią mes čia instituciją kursime? Kas vadovaus? Patarėjai vadovaus, politikai vadovaus. Jis pats neturi pakankamo išsilavinimo, priimti sprendimus. Aš manau... Teisininkų Lietuvoje trūksta? Netrūksta turinčiųjų aukštąjį išsilavinimą. Kam mes tą kartelę nuleidome? Ar čia vėl koks nors konkretus pilietis reikalingas, kuris neturi kokio nors diplomo. Siūlau pritari kolegos J. Razmos siūlymui.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Būtent komiteto ir buvo nuomonė, kad VTEK narys turėtų būti pakankamai palankiai visuomenėje vertinamas asmuo, turėtų aukštus moralinius standartus, gebėtų skaidriai priimti sprendimus ir toks nebūtinai turi turėti teisinį išsilavinimą. Nes teisinis išsilavinimas nėra būtinas.

PIRMININKAS. Dėkoju už komentarą. Siūlau balsuoti dėl Seimo nario J. Razmos pasiūlymo. Kas už, balsuoja už, kas prieš, balsuoja prieš, kas susilaikė – taip pat.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 26, prieš – 40, susilaikė 25. Pasiūlymui nepritarė.

Kitas pasiūlymas Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Gal gali pristatyti Seimo narys J. Sabatauskas? Zenonai Streikau, gal jūs galite pristatyti?

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). J. Sabatauskas siūlė... Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlė, kad VTEK nariu gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos pilietis, turintis aukštąją universitetinį teisinį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip trejų metų teisinio darbo stažą. Komiteto nuomonė – nepritari, nes dėl teisinio išsilavinimo mes jau balsavome, tie patys argumentai. Ir nepritarėme, kad būtina trejų metų darbo patirtis.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai. R. J. Dagys – motyvai už.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Šiandien turbūt balsas tyruose, bet lašas po lašo... Galbūt vis dėlto žalieji pradės valdyti valstybę, o ne šiaip užsiims laisva kūryba. Gero žmogaus sąlyga yra būtina, bet nepakankama teisiniams sprendimams priimti. Mes neiname gydytis pas bet kokį gerą žmogų, mes einame pas gydytoją, turintį išsilavinimą. VTEK nėra gerų žmonių sancaupa, be to, kad jis turi būti geras žmogus, jis turi žinoti, ką priima, nes daugiausia tai būna teisiniai klausimai, kurių traktuotė – viešųjų interesų konfliktai ir panašiai, yra labai sudėtinga ir, dabar jau matome, skirtingai interpretuojama įvairių sudėčių VTEK. Yra teisinių pasekmių, kurias gali užginčyti tik teisme. Vadinas, gerų žmonių be teisinio išsilavinimo sancaupa padarys sprendimus ir tų gerų žmonių sancaupos sprendimų mes eisime ginčyti į teismą. Tai kam tas žaidimas reikalingas, jeigu jie iš tų gerų paskatų tiesiog teisiškai priims nekorektiškus sprendimus ir teismai išteisis, priims sprendimus dėl to, kad dėl procedūrų buvo priimti prasti sprendimai. Ką mes dabar darome? Aš niekaip nesuprantu. Mes tikrai tų žmonių neturime, padorių žmonių, teisininkų, kurie turi tam tikrą kvalifikaciją ir gali priimti korektiškus sprendimus? Mes diskredituokime tą instituciją, susimąstykime, ką darome.

PIRMININKAS. Ačiū.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Analogiškai mes jau atmetėme pasiūlymą, nežinau, ar reikia balsuoti?

PIRMININKAS. Dabar motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiamieji Seimo nariai, manau, apskritai gyvenime be teisės mes neišsiversime. Paėmus kokios nors įstaigos vadovą, be abejonės, vadovaujant įmonei kyla daug teisi- nių klausimų, bet nebūtinai. Nejaugi mes iškelsime reikalavimą, kad visų įmonių vadovai būtų vien tik teisininkai. Čia pagrindas – Etikos komisija, VTEK, Vyriausioji tarnybinės etikos komisi- ja. Etiniai klausimai yra pirmiausia ir nenuvertinkime kitų aukštųjų mokyklų, kitų specialistų, padorių žmonių. Čia padorumas aukščiausia, kad nebūtų žmogus tendencingas, kad klausytų tik sąžinės ir įstatymų, o ne kieno nors nurodymų ar panašiai. Todėl tikrai priekaištų neturiu ir ne- reikėtų pritarti šioms pataisoms.

PIRMININKAS. Siūlau balsuoti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto pataisos. Kas palaiko šią pataisą, balsuoja už, kas palaiko komiteto nuomonę, balsuoja prieš.

Z. STREIKUS (*LVŽSF*). Komitetas nepritaria.

PIRMININKAS. Ir susilaikantieji.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 28, prieš – 39, susilaikė 25. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo nario J. Razmos dėl 6 straipsnio.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, mano pasiūlymas buvo atsiradęs tuomet, kai dau- gelis, taip pat ir aš, buvome patikėję valdančiųjų valstiečių žaliųjų pažadu išties depolitizuoti Vy- riausiosios tarnybinės etikos tarnybą, parenkant jos narių teikėjus iš nepolitinių struktūrų. Aš pa- stebėjau, kad tarp teikėjų liko Seimo Pirmininkas ir Ministras Pirmininkas, pasiūliau, kad vietoj to būtų nepolitinės struktūros. Pasiūliau Specialiųjų tyrimų tarnybą, kuri yra nepolitinė instituci- ja, tai nereiškia, kad ji turi siūlyti savo darbuotoją, ji gali pasiūlyti bet kokį kompetentingą žmogų, kuris tikrai būtų jų patikrintas ir atitiktų skaidrumo reikalavimus. Taip pat pasiūliau, kad dar vieną kandidatą siūlytų Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Turbūt niekas nesakys, kad tai yra politikas. Tai būtų visi siūlytojai tuo metu ne politikai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Lašas po lašo... Mėginsime tą patį išaiškinti. Tikėkimės, kad iki pri- ėmimo nugalės sveika logika ir mes priimsime normalų įstatymą. Jeigu kalbame apie depolitiza- vimą, tada ir darykime jį depolitizuotą. Niekas iš mūsų nepatikės, kad gerbiamasis Seimo Pirmi- ninkas yra politiškai su partija neturintis ryšių žmogus. Aš tikrai gerbiu Valstiečių ir žaliųjų parti- ją ir jų vieną atstovą, kuris yra Seimo Pirmininkas, bet jis yra jų partijos atstovas, mes jį rinkome. Jis formaliai depolitizuotas šiuo metu, bet faktiškai jis vis tiek politikas. Be politikų paramos, jis nebūtų buvęs Seimo Pirmininkas.

Toliau. Jau Ministras Pirmininkas – savaime suprantama. Tai kur čia ta depolitizacija? Kurio- je vietoje ji padėta? Siūlykime tas institucijas, kurios nėra tiesiogiai su politikais... Ir ką jūs įtikin- site, kad dabar jūs depolitizavote? Save ar likusius? Likusių neįtikinsite. Čia ta formulė nėra de- politizuojanti. Tada vėl sakys priekaištus – suformavome VTEK, kuris vėl yra politikų įrankis, naudojamas susidoroti, užuot vaidinęs drausminančią funkciją, lengvai bus galima pasiteisinti, sakyti – čia politinis susidorojimas, čia jau paskirti atstovai taip nubalsavo, nes atėjo toks paliepi- mas. Aš siūlau pritarti šiai pataisai. O jeigu ir nepritarsite, pamąstyti iki priėmimo labai stropiai.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Bandau suprasti vis dėlto veiksmų logiką. Kai buvo balsuojama dėl įsta- tymo, susijusio su Vyriausiąja rinkimų komisija, buvo siūlymas, kad galėtų Aukščiausiojo Teismo pirmininkas siūlyti savo atstovą. Tie patys asmenys įrodinėjo, kaip čia gali būti, visa kita ir palai- kė nuostatą, kad Aukščiausiojo Teismo pirmininkui nebūtų galima siūlyti savo kandidato. Dabar jau dėl kito įstatymo jų argumentai yra už tai, kad jis gali siūlyti. Jūs susigaudykite savyje.

Antras dalykas, aš dar nesu girdėjęs dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos. Nuo kada Specialiųjų tyrimų tarnyba, kaip baudžiamojo persekiojimo institucija, tampa Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nare? Faktiškai yra visiškai nesusigaudymas tose funkcijose. Galų gale net pati tarnyba atsisako šito dalyko. Niekas neina tuo keliu, kad būtų depolitizuota. Mes paprasčiausiai norėjo-

me įtraukti visuomeninę organizaciją, kuri užsiima antikorupcinėmis problemomis, bet ji atsiskaitė, nes ji nenori dalyvauti tose komisijose. Mes norime palikti iš principo, kaip yra.

PIRMININKAS. Dėkojame. Siūlau balsuoti dėl šios pataisos. Kas palaikote teikėjų, balsuojate už, kas palaikote komiteto nepritarimo nuomonę, balsuojate prieš.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė prieš.

PIRMININKAS. Balsavo 93 Seimo nariai: už – 24, prieš – 35, susilaikė 35. Pataisai nepritarta.

Kitas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas... (*Balsai salėje*) 6 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „du kandidatus Seimo Pirmininkas“, ir t. t.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, šis balsavimas patvirtino, kad lieka politizuotas VTEK formavimas. Tą prognozuodamas aš jau pasiūliau kitą variantą, kuris, man atrodo, tikrai galėtų būti priimtinas, jeigu valdantieji šiek tiek demokratiškai žiūrėtų į tą situaciją.

Pirmas dalykas, aš manau, kad visiškai netinkamas VTEK nario siūlytojas yra Ministras Pirmininkas, nes jis pats teoriškai gali tapti VTEK nagrinėjimo objektu. Todėl netinka, kad jis siūlo vieną narį.

Aš vietoj to siūlau, kad du narius galėtų siūlyti Seimo Pirmininkas, bet demokratiškai vieną iš opozicinių frakcijų pasiūlytų kandidatų, kitą – iš valdančiųjų. Jeigu lieka politizuotas siūlymas, tai bent būtų demokratinis balansas.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritari. Argumentai. Komitetas pritarė Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlytai projekto 2 straipsnio 1 sakinio formuluotei: po vieną kandidatą į VTEK narius Seimui teikia Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas, du kandidatus – Lietuvos teisininkų draugija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš suprantu J. Razmą. Iš tiesų ir mano intencija gruodžio mėnesį buvo visiškai depolitizuoti, nes teoriškai gali susiklostyti tokia situacija, kad Seimo Pirmininkas ir Ministras Pirmininkas yra tos pačios partijos nariai, šiandien taip, beje, ir yra. Prezidentas gali būti iš tos pačios partijos atėjęs į Prezidento postą. Tai tas politinis dėmuo lieka. Deja, ankstesnė J. Razmos pataisa negavo pritarimo. Bandykime bent jau tokiu būdu mažinti tą politinio dalyvavimo įtaką, formuodami VTEK. Todėl aš pritarčiau, kad jau kaip kompromisą tikrai tada galėtume palikti – Seimo Pirmininkui atiduoti galimybę teikti du narius, nes jeigu ir šitam nepritarsime, tai lieka tas, kas yra projekte, ir tas tikrai negali tenkinti. Man atrodo, pirmoji intencija keičiant šį įstatymą buvo realus depolitizavimas. Čia nieko nelieka. Tai yra lieka visas politiškumas VTEK formavimo. Tada siūlau pritari J. Razmos kompromisinei pataisai, kurią jis, įtardamas ankstesnio balsavimo rezultatus, teikė iš anksto kaip tam tikrą alternatyvą buvusiai pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Man atrodo, šiaip ar taip, jeigu mes nenorime išbalansuoti šito įstatymo, dėl kurio prieš tai buvo balsuota, tos nuostatos ir laikykimės. Nes komitetas siekia, kad tas įstatymas būtų subalansuotas. Mes, Seimas, jau pritardami komiteto nuomonei... ir siūlau likti nuosekliams priimant įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau balsuoti dėl šios pataisos. Kas palaikote J. Razmos pataisą, balsuojate už, kas palaikote komiteto nuomonę, balsuojate prieš.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 32, prieš – 38, susilaikė 27. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas – Seimo narės G. Skaistės.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tiesiog pritariu komiteto formuluotei.

PIRMININKAS. Pritariate komiteto nuomonei? Ačiū.

Kitas pasiūlymas yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Juliau Sabatauskai, galite pristatyti? Tada, Z. Streikus, malonėkite.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Komisijos sprendimas yra priimti, kad už juos balsuoja daugiau kaip pusė visų komisijos narių. Komiteto nuomonė buvo nepritari. Komiteto argumentai šie: atsiskaitius nuostatos, kad, balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas, gali susidaryti situacija, kad, balsuojant keturiems VTEK nariams ir jų balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendimas niekada nebūtų priimtas.

Komitetas siūlo nepritarti Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonei.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, komisijoje yra penki asmenys. Penki! Ir jeigu mes kalbame apie tai, kad mes norime įvesti, kad daugiau negu pusė, tai gali atsitikti taip, kad komisija bus neveikli. Bet pagal pateiktus duomenis yra tai, kad labai retai susidaro tokia situacija, kai dalyvauja keturi ir balsai pasidalina po du. Didesnė dalis būna, kad balsuoja vienbalsiai. Aš nesuprantu, kodėl kyla poreikis inicijuoti šią pataisą, kai galiojanti norma nesukelia problemų? Jei kas nors sako, kad yra problema, tai turėtų nurodyti konkrečius pavyzdžius: skaičių, konkrečią situaciją. Tada būtų galima vienaip ar kitaip išiklausyti. O dabar susidaro įspūdis: yra iniciatyva siūlyti, na, tai ir pasiūlysimė dėl įvairumo. Man atrodo, taip teisėkūra nevyksta.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už niekas neužsirašė. Balsuojame dėl šio pasiūlymo.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 22, prieš – 39, susilaikė 29. Pataisai nepritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo nario J. Razmos, bet jis, atrodo, susijęs su prieš tai... (*Balsai salėje*) Atsiimate. Ačiū.

Dėl viso po svarstymo kviečiu balsuoti. Atsiprašau, motyvai. P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, iš tikro čia buvo kalbama apie tai, kad buvo siekiama depolitizuoti šitą komisiją, bet tie siūlymai, kurie buvo siejami su depolitizavimu, vienaip ar kitaip buvo šito veiksmo imitavimas. Dabar tas įstatymas, aš sutinku, nėra tobulas, bet, šiaip ar taip, jis yra tam tikras žingsnelis to depolitizavimo link, todėl kviesčiau Seimo narius balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ir projekto teikėjai iš esmės pripažino, kad garsiai paskelbtos idėjos apie VTEK formavimo depolitizavimą yra žlugusios. Kad tarp teikėjų vietoj amžino Savivaldybių asociacijos prezidento R. Malinausko atsiranda Teisininkų draugija, tai yra turbūt menkas pasiekimas, nes lieka Ministras Pirmininkas, lieka Seimo Pirmininkas, lieka Respublikos Prezidentas kaip teikėjai politikai. Kaip jau buvo minėta, gali atsitikti taip, kad tam tikru laikotarpiu visi tie trys politikai atstovaus vienai politinei jėgai. Tuomet VTEK sudėtyje vienos politinės jėgos dominavimas ir įtaka netiesiogiai gali būti įforminta. Vadinasi, dėl jokio depolitizavimo mes neišsprendžiame. Numatome, kad atskiri komisijos nariai galės pareikšti atskirąją nuomonę. Na, ką tas duoda? Vis tiek viską lemia bendras VTEK sprendimas balsų dauguma ir jis turi reikšmę. Žodžiu, iš esmės čia yra tuščias projektas, todėl aš siūlau nebalsuoti, tai leistų toliau tęsti tikrą depolitizavimą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu apsispręsti balsuojant po svarstymo. Kas už tai, kad prirtartume šiam projektui?

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 57, prieš – 9, susilaikė 32. Po svarstymo prirtarta.

Replika po balsavimo – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Replika po balsavimo iš tiesų. Man tikrai darė gerą įspūdį Seimo Pirmininko pozicija R. Valentukevičiaus atžvilgiu, mes, frakcija, jai taip pat prirtarėme, manėme, kad iš principo dabar mes imsime, kitaip reformuodami, depolitizuodami VTEK veiklą reorganizuosime. Drakoną pašalinome, aš bijau, kad pasiliekomos galios ir vadelės pasodinti kita, kuris jau būtų kontroliuojamas taip, kaip reikia valdantiesiems. Depolitizavimas nevykdomas. Vykdomas politizavimas, kuris gali būti sutelktas vienosė rankose.

Sakau šitą repliką po balsavimo, turėdamas omeny balsavimą dėl viso projekto, kuris bus kurią nors kitą dieną.

PIRMININKAS. Dėkoju. P. Urbšys – replika po balsavimo.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Kaip suprantu, Liberalų sąjūdis jau susitaikė su mažesniojo brolio vaidmeniu, nes siūlymus teikė dėl to tariamo „depolitizavimo“ konservatoriai, bet iš Liberalų sąjūdžio nepavyko sulaukti jokio esminio pasiūlymo, kuris būtų orientuotas į depolitizavimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jūsų vardas nepaminėtas, bet vienas sakiny.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerai, ačiū. Vienas sakiny. Gerbiamas Povilai, gruodžio mėnesį buvo pateiktas mano projektas dėl VTEK depolitizavimo, kur neliko nei Prezidento, nei Seimo Pirmi-

ninko, nei Ministro Pirmininko. Atmetėte mano projektą ir sakote, kad mes su kažkokiu vaidmeniu susitaikėme? Taip, mes susitaikėme su opozicijos vaidmeniu, ir visada oponuosiu tamstos demagogijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasiiaiškinote. Toliau posėdžiui pirmininkaus A. Nekrošius.

12.16 val.

Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2, 12, 14, 15, 19, 21, 24, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4775 (svarstymas)

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Sveiki, gerbiami kolegos. Kitas darbotvarkės klausimas – Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2, 12, 14, 15, 19, 21, 24, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4775. Ekonomikos komiteto išvada pristatys D. Kreivys. Prašom į tribūną.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą ir nutarė gražinti teikėjams tobulinti bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai dėl viso. A. Armonaitė – už.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aš pasisakau už komiteto išvadą ir, tiesą sakant, noriu atkreipti dėmesį į tokį gana svarbų dalyką. Šiame projekte buvo tiek detalizuota viskas, ką reikia atitikti norint pakabinti iškabą, kad, be abejo, prasminga gražinti patobulinti. Tačiau aš norėčiau atkreipti valdančiųjų dėmesį į apskritai verslo priežiūros situaciją Lietuvoje, nes iki šiol Ūkio ministerijos sveatinėje giriamasi tais darbais, kurie buvo padaryti 2009–2012 metais, tačiau kas toliau bus daroma su verslo priežiūros institucijų pertvarka, neaišku. Iki šiol veikia 50 institucijų, kurios vykdo verslo priežiūrą.

Aš suprantu, kad galbūt ne visiems tai įdomu, bet iš premjero labai aiškiai girdėjome, kai kalbėjome apie emigraciją, kad tai yra vienas iš veiksnių ir viena iš reformų, kurią reikia tęsti. Tačiau Ūkio ministerijoje jokių veiksmų nėra. Matyt, užuot labai detalizavusi, kaip turi atrodyti iškabos, Ūkio ministerija vis dėlto galėtų daugiau dėmesio kreipti į verslo priežiūros pertvarką ir jos tęsimą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų prieš daugiau užsirašiusių nėra. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Siūlo balsuoti. Balsuojame dėl komiteto išvadų. Kas siūlote pritarti, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Replikuoti nori J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Noriu pasidžiaugti, kad valdantieji savikritiškai žiūri į savo Vyriausybės projektus. Smagu, kad ir Ministras Pirmininkas balsavo už tai, kad reikia pasiimti tobulinti tą netobulą projektą.

PIRMININKAS. Taip pat V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). J. Razma, kaip visada, yra šiek tiek netikslus, nes tai yra anos Vyriausybės atneštas projektas. Jis ir buvo gražintas tobulinti, kad ši Vyriausybė galėtų patobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkojame.

12.20 val.

Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektas Nr. XIIP-535 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektas Nr. XIIP-535. Pranešėjas – G. Kirkilas. Prašau.

G. KIRKILAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia visus sveikinu su Europos diena. Tikiuosi, kad ir mūsų projektas taip pat bus svarstomas europietišškai – be pykčio, dalykiškai.

Taigi teikiamas įstatymo projektas, kurį parėmė, kaip žinote, 70 parlamento narių, yra motyvuotas štai kuo. Dabar veikiantis Pavardžių įstatymas yra priimtas dar 1991 metais, t. y. daugiau kaip prieš 25 metus.

Yra keletas dalykų, kurie verčia tai daryti. Pirmiausia dėl to, kad mes jau esame ir Europos Sąjungos, ir NATO nariai. Mūsų piliečiai ir pilietės turi galimybę sudaryti mišrias santuokas ir iškyla klausimų, kad maksimaliai įmanomai jie galėtų rašyti savo pavardes originaliai, pavyzdžiui, pagal savo vyrų šiuo atveju arba pagal kokius nors kitus šaltinius, kurie yra nurodyti įstatyme. Įstatyme nurodyta, kad pavardės Lietuvoje rašomos visų pirma lietuviškais rašmenimis, tačiau po 2014 metų Konstitucinio Teismo sprendimo ir jau mano minėtų aplinkybių yra pažymėta, kad gali būti įstatymu nustatytos ir kitokios asmens vardo, pavardės rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase taisyklės, nei buvo nustatytos jau mano minėtu Aukščiausiosios Tarybos nutarimu 1991 metais.

Taip pat jūs turbūt žinote, kad taip pat 2014 metais Valstybinė lietuvių kalbos komisija pateikė Seimui savo išvadas, kuriose nurodė, kad būtina aiškiai atskirti Lietuvos Respublikos piliečių asmenvardžių rašymą asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir užsienio piliečių asmenvardžių rašymą kituose dokumentuose. Visko aš neskaitysiu, tačiau čia taip pat yra siūloma įstatymu nustatyti naują tvarką.

Taip pat per tą laiką įvyko nemažai teismų. Teismai svarstė daugiausia mūsų piliečių, t. y. moterų, ištekėjusių už užsieniečių, prašymus. Tai yra labai aktuali tema, nes dalis tokių piliečių net atsisakydavo pilietybės, nes kai kurios kalbos, pavyzdžiui, vokiečių kalbos, jeigu sutuoktinio pavardės pradžioje yra *w*, o rašoma paprasta *v*, iškreipiamas ir tos pavardės arba vardo skambėjimas. Kartais net būna tokių piliečių (man pačiam teko matyti mūsų ambasadoje Vokietijoje, Berlyne), kurie tiesiog būna kaltinami dokumentų klastojimu. Net tokių atvejų yra, todėl kai kurie net atsisako pilietybės.

Taip pat yra keli Administracinio teismo sprendimai, kurie taip pat yra tam tikras šaltinis mūsų projekto. Sakyčiau, kadangi piliečio pavardė arba vardas yra taip pat žmogaus teisių dalis, kaip žinote, Sutarties dėl Europos Sąjungos 21 straipsnio pažeidimu gali būti laikomi atvejai, kada valstybės atsisako pakeisti asmens, narės, piliečio vardą ar pavardę, tai šis gali patirti rimtų administracinių, profesinių ir asmeninių nepatogumų. Yra net Teisingumo Teismo sprendimai.

Gerbiami kolegos, kaip žinote, yra mūsų Seime jau pateiktas ir kitas įstatymas, kurį mes pateikėme anksčiau su I. Šiaulienė, dar praeitoje kadencijoje, jis yra apsvarstytas, Teisės ir teisėtvarkos komiteto yra surengti klausymai ir yra pritarta po svarstymo. Taip pat yra kitas įstatymo projektas, kuris turi šiek tiek kitus tikslus. Aš manau, kad jeigu mes šiandien pritartume šitam (pabrėžiu) 70 parlamento narių teikiamam įstatymo projektui, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kuris turbūt bus pagrindinis, galbūt kartu su Žmogaus teisių komitetu galėtų šituos įstatymus sujungti ir pateikti... Aš turiu omeny būtent tą mano ir I. Šiaulienės pateiktą su šituo dabar teikiamu, nes A. Ažubalio įstatymas turi šiek tiek kitus tikslus, tačiau šituos būtų galima sujungti. Tuo labiau kad, kaip žinote, yra gana daug ir esminių Teisės departamento pastabų.

Kviečiu, kolegos, po pateikimo pritarti ir leisti Teisės ir teisėtvarkos komitetui svarstyti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų nori paklausti M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, labai jums ačiū. Gerbiamieji, tikrai suprantu, kad šiandieną kontekstas šio įstatymo projekto svarstymo ir pateikimo yra gana sudėtingas – daug emocijų, daug aistrų, tačiau kitą kartą klausant ir žiūrint atrodo, kad tos aistros yra mūsų pačių gana dirbtinai sukeltos, neįsigilinus į kontekstą. 2014 metų Konstitucinio Teismo išaiškinimas rodo, kad šitokio įstatymo pateikimas būtent ir yra konstitucinės doktrinos įgyvendinimas. Teisė į tapatybę, aš manau, šiandien mūsų visuomenėje neturėtų būti kvestionuojama.

Tačiau gerbiamo pranešėjo norėčiau paprašyti patikslinti būtent tas dvi VLKK išimtis, kurios yra apibrėžtos šitame įstatyme, kad balsuojantiems asmenims nekiltų klausimų dėl šito įstatymo projekto išplėtimo, arba apimties. Ačiū.

G. KIRKILAS (LSDPF). Šį įstatymą lyginant su tuo, apie kurį aš kalbėjau, o prieš tai pakeitimas yra toks, čia daugiausia dėl dokumentų šaltinių. Tai yra papildoma 4 straipsnio 1 dalis, kuri

skamba taip: „Ir dokumento šaltinis įrodo, kad asmuo arba jo tėvai, seneliai ar proseneliai pagal tiesioginę giminytės liniją turėjo kitokios užsienio šalies pilietybę arba su užsieniečiu sudarė santuoką ir jo pavardę paėmė.“ Štai toks yra papildymas.

PIRMININKAS. Klausia L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, man atrodo, čia vyksta šioks toks gudravimas. Užuoť labai konkrečiai skyrus įstatyme dėmesį būtent už užsieniečių ištekėjusioms moterims arba užsieniečiams, įgijusiems pilietybę, jūs už visų šitų nuostatų paslėpėte būtent su ta jūsu kã tik cituota nuostata, kuriã aš dar kartã galbūt pasakysiu: „Asmuo arba jo protėviai pagal tiesioginę giminytės liniją turėjo kitos užsienio šalies pilietybę...“ Štai čia jūs atidarote didžiulę Pandoros skryniã, išplečiate sąrašã asmenų, kurie galėtų pretenduoti į tai, kã jūs siūlote, ir tam tikra prasme komplikuoja mūsų šiandieninės valstybės santykį su mūsų istorine praeitimi.

Aš norėčiau paklausti, kã reiškia „kitos šalies pilietybė“? Kaip vertinti nacistinės Vokietijos okupacijos laikotarpį arba tai, kas įvyko 1920 metais, t. y. po Želigovskio maišto? Ar nėra šiuo atveju labai rizikingas dalykas, kã jūs dabar siūlote, kad po šito įstatymo pateikimo mes gausime tokiã Komisijos išvadã, kuri aiškiai pasakys, kad šita nuostata prieštarauja ir Konstitucijai? Tam tikra prasme mes vėl atsidursime sukėlę lūkesčius su niekuo rankose.

Gerbiamas kolega, labai aiškiai pasakykite, koks čia jūsų santykis su mūsų ta istorine praeitimi? Labai ačiū.

G. KIRKILAS (*LSDPF*). Jokio mes čia santykio su istorine praeitimi neturime. Aš manau, kad visi piliečiai lygūs: ar moterys, ištekėjusios už užsieniečių, ar kiti piliečiai, kurie gyvena ar kurių palikuonys čia gyvena. Visų teisės... Tai yra žmogaus teisės atvejis – vardas ir pavardė. Visų teisės yra lygios. Dėl visų istorinių dalykų, kurie vyko mūsų šalyje, jeigu mes šiuo kontekstu viskã vertintume, mes jokių įstatymų nepriimtume. Čia galima prikurti labai daug ko. Tarkim, tas pilietis yra, kaip jūs minėjote, po 1920 metų palikuonis. Kã jis dabar – ne mūsų pilietis? Jis neturi teisių į savo originaliã pavardę? Jis turi teises. Matote, viskas priklauso nuo mūsų. Jeigu mes patys nekomplikuosime istorinių dalykų, o, beje, kaip rodo ir mūsų, ir ne tik mūsų šalies praktika, aiškinti viskã istoriniais dalykais visada yra labai pavojinga. Labai lengva supriešinti žmones, aš siūlyčiau kaip tik šito nedaryti.

PIRMININKAS. Klausia A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, ar neižvelgiate diskriminacijos, jeigu priėmus šį įstatymo projektã kitų Lietuvoje gyvenančių tautinių bendrijų atstovai vis dėlto neturės galimybės įrašyti asmens dokumentuose originalo kalba ir savo rašmenimis, pavyzdžiui, kirilica, vardo ir pavardės? O gal, sakykime, šiuo įstatymu bandoma sukurti precedentã, kad galų gale Lietuvos piliečių asmens dokumentuose atsirastų visų pasaulio kalbų rašmenys, o po to pereisime ir prie vietovardžių? Ačiū.

G. KIRKILAS (*LSDPF*). Ačiū. Aš jau minėjau, kad mes remiamės vadinamomis ICAO taisyklėmis, mes kalbame apie W, Q ir X. Kitokių įsipareigojimų, tarkime, kaip jūs sakote, kirilica ar kas nors panašaus, pavyzdžiui, dvišalių Lietuva su Rusija neturi. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Klausia E. Jovaiša.

G. KIRKILAS (*LSDPF*). Mes negalime... Negali pareikalauti, nes mes neturime tokių dvišalių susitarimų, kaip šiuo atveju, pavyzdžiui, turime su Lenkija. Lenkijoje, kaip žinote, lietuviai gali rašyti savo pavardes originaliai.

PIRMININKAS. Klausia E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamasis kolega, iš tikrųjų šitas įstatymo projektas sudaro diskriminacinę situacijã. Pavyzdžiui, Lietuvos lenkai, jeigu jie norės užsirašyti teisingai, kaip sako, tapãčiai savo pavardę, jie galės naudotis tik viena W, o jiems dar reikės šešių raidžių. Čekams reikės 12, danams reikės dar trijų. Suprantate, čia yra sudaromas precedentas, kad viena labai nedidelė grupė gali patenkinti savo lūkesčius, kiti negali. Mano klausimas. Kaip jūs vertinate mūsų Teisės departamento išvadã, kurios yra labai negatyvios šio įstatymo atžvilgiu?

G. KIRKILAS (*LSDPF*). Teisės departamento išvadã vertinu teigiamai. Teisės departamentas yra Teisės departamentas, ir aš tikiuosi, kad mūsų Teisės ir teisėtvarkos komitetas labai rimtai kaip visuomet šitas išvadã įvertins ir atitinkamai pataisys įstatymã.

O dabar dėl to, kad mes ne visus klausimus išsprendžiame šiuo atveju, jūs esate teisus, bet išspręskime bent dalies, nes jeigu mes dabar kalbėsime apie tai, kokį čia universalų sprendimą priimti, kad išspręstume visus klausimus, tai mes nepriimsime jokio, tuomet bus diskriminuojami visi. Galbūt diskriminuokime šiek tiek mažiau žmonių, juo labiau kad, dar kartą sakau, šandien būtent tos ICAO raidės ypač aktualios mūsų piliečiams, t. y. dažniausiai lietuvių kilmės moterims, kurios yra ištekėjusios ir turi šitas pavardes, nes Europos Sąjungoje tai naudojama plačiai, dėl to ir tos taisyklės yra.

PIRMININKAS. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Sveiki. Dėkoju už iš tikrųjų labai svarbią iniciatyvą, kurią tikrai palaikau. Vis dėlto norėčiau išgirsti jūsų nuomonę apie tai, kad dažnas politikas ir iš valdančiųjų kalbėjo apie šį projektą kaip apie galimybę pagerinti santykius su Lenkija. Mano asmenine nuomone, to nereikėtų pateikti tame kontekste, nes mes kalbame apie savo piliečius, nesvarbu, ar jie lenkų kilmės, ar kitos kilmės. Mes kalbame apie savo piliečius ir tai yra mūsų vidinis reikalas. Juo labiau kad galbūt šita įstatymą dar reikėtų ir patobulinti, turint galvoje, kad ir kita dalis lenkų kilmės žmonių turėtų galimybę rašyti originalo kalba savo vardą ir pavardę.

Kokia jūsų nuomonė vis dėlto, kaip čia su ta Lenkija? Aš savo nuomonę išsakiau, bet būtų įdomu jūsų požiūrį išgirsti, nes čia, man atrodo, mes galime pakliūti į savo tokius pačių pasistatytus pelėkautus.

G. KIRKILAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Kaip matote, aš tarp savo motyvų nepateikiau šito, nors, aišku, kaip aš jau kažkam atsakinėdamas į klausimą ir sakiau, yra dvišalė Lietuvos ir Lenkijos draugystės sutartis, kuri yra vykdoma labai sėkmingai. Ir aš pasakysiu, kad faktiškai viską mes įvykdėme. Dėl to tapome su Lenkija strateginiais partneriais tiek Europos Sąjungoje, tiek NATO. Priminsiu tik kai kuriuos dalykus, kad Lenkijos lyderiai, jau Lenkijai šiek tiek anksčiau tapus NATO nare, buvo didžiausi mūsų advokatai, pirmiausia prezidentas A. Kvasnievskis, mums stojant į NATO, o mums labai reikėjo tuo metu. Net ir šiandien, kiek aš žinau, mūsų oro erdvę ir mūsų saugumą saugo Lenkijos lėktuvai. Mes turime bendrus junginius, mes esame pagrindiniai partneriai saugumo klausimais. Kaip jūs manote, jeigu mūsų partneriai, mūsų strateginiai... Aš jau nekalbu apie tai, ką Ministras Pirmininkas vakar sutarė su savo kolege B. Šydlo dėl energetikos projektų, kaip žinote, yra ir transporto projektai. Tai jeigu Lenkijos politikai, čia ne paslaptis, galvoja, kad mes nevykdome savo dalies dvišalės sutarties, nes, dar kartą sakau, lietuvių mažuma, gyvenanti Lenkijoje, turi teisę rašyti pavardes originalo kalba... Mes čia priimame tik dalinį sprendimą, kuris yra labai svarbus taip pat ir Lenkijai, ir mūsų santykiams. Čia nėra ko slėpti. Aš manau, kad yra labai keista, čia kai kas mėgina pažvelgti į istoriją, tai pažvelkime į istoriją kitomis dalimis, o kada nukentėdavo Lietuva ir Lenkija? Tada ir nukentėdavo, kai pykdavosi. Tada ir nukentėdavo. Štai čia yra istorinis požiūris. Šiandien net ir būdami Sąjungos nariai, Aljanso nariai kartu, vis tiek mes esame kaimynai ir šiaip pati europietiškausia pozicija, pati europietiškausia pozicija yra europietišškai žvelgti į savo tautines mažumas ir jų poreikius. Prisiminkime, pavyzdžiui, Suomijos pavyzdį. Kaip žinote, švedai ilgą laiką buvo okupavę Suomiją. Suomija net nepriklausomybę įgijo palyginti visiškai neseniai, susiformavo kaip valstybė. Bet šioje šalyje švedų kalba net valstybinė yra. Matome, kaip jie yra pažengę, o mes čia sprendžiame gana nedidelį klausimą, kuris, taip, tapo mūsų tarpvalstybinių santykių tam tikro atšalimo priežastimi. Gal mes šiandien parodykime gerą valią, priimkime šį sprendimą, atsižvelkime į visas Teisės departamento išvadas. Aš neabejoju, kad mūsų Teisės ir teisėtvarkos komitetas tą padarys, bet priimkime sprendimą. Jis tikrai niekur nepakenks mums. Kai kas sako, kad mes čia keičiame abėcėlę. Mieli kolegų bičiuliai, abėcėlės mes nekeičiame, abėcėlė liks ta pati. Kai kas sako kad bus iškreipta viešoji erdvė. Jeigu keli šimtai, o gal keli tūkstančiai mūsų piliečių turės šituos pasus, tai jie laikys savo kišenėje, viešojoje erdvėje tikrai jų nebus. Viešoji erdvė jau šiandien yra iškreipta su „Maximos“, „Swedbanko“ pavadinimais. Kaip žinote, faktiškai visos užsienio autorių knygos rašomos originalo kalba ir tos raidės ten jau seniai vartojamos. Todėl aš manau, kad pavojai yra daug mažesni negu plusai, kuriuos mes turėsime kaip valstybė kartu su savo strateginiais partneriais lenkais.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Klausimų laikas baigėsi. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mieli bičiuliai, teko atlaikyti šioje salėje daugybę debatų įtvirtinant Lietuvos valstybingumą. Kai kuriems oponentams kalbant, kad tai yra valstybingumo klausimas, kilo abejonių. XIX amžiuje beveik visas amžius praėjo kovojant, kovojant dėl F ar P raidžių. Buvo žodis „pabrikas“, „pabrikas“ – dabartinis „fabrikas“. Teko 20 metų kalbininkams kovoti įtvirtinant F raidę lietuvių kalboje ir dabar mes sakome žodį „Ferdinandas“, bet nesakome žodžio „Perdinandas“. Aš abejočiau, kad mes dabar kovotume dėl žodžio „Perdinandas“, jeigu... Kalbame po to, kai jau įvyko XIX amžiaus kalbos įvairūs pakeitimai, ir jie tuo metu irgi buvo kaltinami. Aš manyčiau, atsimenant, kad jo dokumentas yra žmogaus nuosavybės dalykas, aš raginčiau šį kartą balsuoti už, kadangi kalba yra ir po XX amžiaus pradžios reformos, kuri įvyko keičiant mūsų žodyną, kalba yra toks kūnas, kuris turėtų žymėti santykį su privačia žmogaus nuosavybe. Ant antkapių ir pasuose leiskite ponai Jonaitytei, jeigu ji ištekėjo už Weber, kad ji taptų Weber su W raide. Nieko neatsitiks, o mūsų sąjungininkai tai suvoks kaip mūsų pilietiškumą.

Labai ačiū jums. Aš būčiau už tai, kad sakydami žodį Ferdinandas mes atsimintume, kiek laiko kalbininkai kovėsi, kol F raidė buvo įtvirtinta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, aš perduotu žodį gerbiamajam E. Jovaišai.

PIRMININKAS. Tuomet E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, vis dėlto aš turiu pasakyti tris punktus pagal tuos motyvus, kurie čia buvo pristatyti. Sakome, kad čia bus padarytas geras darbas mišrioms santuokoms. Turiu pabrėžti, kad mišrios santuokos negaus to, ko jos laukia, nes tai bus tų mišrių santuokų viduje diskriminacija, nes vieni galės turėti, kiti negalės turėti, o tų, kurie negalės turėti, bus didžioji dauguma.

Antra. Sakoma, kad čia tik taikoma išimtis. Deja, mūsų Teisės departamentas padarė labai aiškia išvada, kad ne valstybine kalba tada galės rašyti absoliučiai bet kuris to norintis Lietuvos pilietis.

Trečia. Sakoma, teisinė praktika yra paranki šitam variantui. Deja, yra Vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimas, kad reikėtų, žvelgiant į Lietuvos teismų praktiką, laikytis tokios minties, kad originalia kalba įrašytume kitų įrašų skyriuje.

Taigi, aš labai norėčiau pabrėžti, kad šiuo įstatymu mes lietuvių kalbą vis dėlto stumiame dar labiau iš viešojo gyvenimo, ir ne tik iš viešojo gyvenimo, bet ir dokumentikos. Ir ką mes išgirdome, tai negali būti taip jau blogai, netoli ir ateinanti dvikalbystė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kadangi nuomonės išsiskyrė, balsuojame po pateikimo. Kas palaikote įstatymo projektą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 64, prieš – 25, susilaikė 13. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo.

Kitas darbotvarkės... Atsiprašau. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomi – Švietimo ir mokslo komitetas, Užsienio reikalų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Matau, L. Kasčiūnas dar nori kažką pasakyti.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Kaip pagrindinį komitetą – Švietimo ir mokslo komitetą.

PIRMININKAS. E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Kaip pagrindinį komitetą siūlau Švietimo ir mokslo komitetą, nes ir anksčiau įstatymas, kuris yra užregistruotas, yra to komiteto. Antra vertus, tai yra valstybinės kalbos klausimas ir jis tiesiog privalo būti pagrindinio Švietimo ir mokslo komiteto akiratyje.

PIRMININKAS. Prašau, dar Seimo narė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji, kadangi klausimas yra asmens tapatybės ir teisės į tapatybę, tai prašyčiau skirti Žmogaus teisių komitetą kaip pagrindinį komitetą šitam klausimui svarstyti.

PIRMININKAS. Dar, matau, P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Dėl Švietimo ir mokslo komiteto. Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl vardų ir pavardžių rašymo, aiškiai pasakė – čia nėra teisininkų kompetencija, tai yra Kalbos inspekcijos kompetencija. Todėl praeitoje kadencijoje, kai buvo surinkti parašai dėl įstatymo projekto dėl vardų ir pavardžių, šio įstatymo projekto nagrinėjimas buvo patikėtas Švietimo ir moks-

lo komitetui. Man atrodo, likime nuoseklūs, nebijokime, nes jeigu mes išskirstysime dabar komitetus, dirbtinai sukursime priešpriešą ir negalėsime išspręsti šitos opios problemos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Baigiame diskusiją šiuo klausimu. Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas palaikote, kad pagrindiniu komitetu būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, balsuojate už, kas manote, jog turėtų būti Švietimo ir mokslo komitetas, balsuojate prieš, o kas Žmogaus teisių komitetas – susilaikote. Skelbiu balsavimą.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 57, prieš – 36, susilaikė 7. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

12.47 val.

Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projektas Nr. XIII-471 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projektas. Pranešėjas – L. Kaščiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, esu prieš jus su alternatyviu pasiūlymu dėl vardų ir pavardžių rašymo, su jums gerai žinomu latvišku variantu, kuris... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Prašau. S. Jovaiša. Atsiprašau, E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Pusbroli, girdėjai? Noriu pasakyti, kad liko neaiškumas, nes neaišku, kiek yra dabar papildomi?

PIRMININKAS. Visi, kurie buvo likę.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Tarp jų...

PIRMININKAS. Aš galiu išvardinti, jeigu norite. Tai būtų Švietimo ir mokslo komitetas, Užsienio reikalų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Papildomi.

Prašom tęsti pristatymą.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Esu su jumis su asmenvardžių rašybos projektu, kuris remiasi patikrinta latviška patirtimi. Priminsiu, jog Latvijoje leidžiama užsirašyti savo vardą ir pavardę lotyniškais rašmenimis kitų įrašų puslapyje. Šitas variantas yra patikrintas įvairių tarptautinių institucijų, atitinka visus svarbiausius tarptautinius standartus, bet svarbiausia, mūsų lietuviškame kontekste jis saugotų mūsų valstybinės lietuvių kalbos konstitucinį statusą. Taigi, tam tikra prasme tai yra žingsnis ir galimybė sustiprinti savo asmeninę identifikaciją, kultūrinę identifikaciją, kartu aiškiai išlaikant valstybinės kalbos statusą.

Aš galbūt mažiau kalbėsiu apie tuos techninius dalykus, kuriuos jūs gerai suprantate. Mano pasiūlymo esmė yra labai konkreti ir aiški: lietuviškais rašmenimis rašoma pirmame puslapyje, originaliame puslapyje ir kitų įrašų puslapyje būtų galima įrašyti pavardę lotyniškais rašmenimis. Bet noriu paliesti tuos aspektus, kurie yra galbūt dar svarbesni, nes tai yra diskusija ne tik dėl asmenvardžių, tai yra diskusija ir geopolitinė, tai yra diskusija ir galbūt netgi dėl Lietuvos tolesnės vizijos.

G. Kirkilas minėjo draugystės su Lenkija sutartį, minėjo, kad neva Lenkija galvoja, kad mes jos nevykdome. Iš karto aiškiai pasakysiu, kad mes ją vykdome ir vykdome labai gerai. Toje sutartyje įrašyta žodis, kad asmenvardžiai rašomi pagal skambesį. O tai yra tai, ką mes visą laiką iki šiol ir darėme.

Kitas dalykas, kurį reikia paminėti, kad kalba negali būti geopolitinių mainų objektu. Tai yra labai svarbi nuostata, kuria turi vadovautis tikri valstybininkai. Kai mes kalbame apie santykius su Lenkija, galų gale paaiškėjo, kad moterys buvo tik motyvas prieiti prie problemos, visa esmė vis tiek yra dvišaliai santykiai su Lenkija ir mąstymas, kad duokime ką nors ir atversime neva naują puslapį.

Tos klaidos vis kartojamos ir kartojamos, nes tie puslapiai vis neatsiverčia. Ir štai kodėl. Jeigu mes norime būti tikri Lenkijos strateginiai partneriai, palaikykime juos svarbiausiais strateginiais klausimais. Štai mus, vidurio europiečius, spaus dėl migracijos, dėl pabėgėlių kvotų, kad lenkai ar kitos Vidurio Europos šalys priimtų tas kvotas. O tada ir išreikškime solidarumą su Lenkija, tada bus tikras politinis palaikymas, tada ir išryškės politinė strateginė partnerystė. Nesu girdėjęs nė

karto istorijoje, kad strateginė partnerystė priklausytų nuo to, kaip rašomi asmenvardžiai, jeigu nuo to priklauso, tai nėra strateginė partnerystė.

Prisiminkime ir pagalvokime apie mūsų kaimynus latvius. Jie gi nuolatinio informacinio karo akivaizdoje. Kai tik estai liberalizavo savo galimybes – leidimą balsuoti ne piliečiams – iš karto Rusija smūgiavo latviams ir bandė pasakyti, kad darytų tą patį. Kai tik mes priimsime tą liberalųjį asmenvardžių rašybos variantą, iš karto po to Latvija susilauks smūgių iš Rusijos pusės, kad tą patį padarytų ir savo teisėkūroje.

Kalbant apie tai, ar užteks asmenvardžių, ar neužteks asmenvardžių, aš jums vieną aiškų pavyzdį pasakysiu: Vengrijos tautinei bendrijai atstovaujanti politinė jėga Rumunijoje reikalavo asmenvardžių, juos gavo. Turi vietovardžius, turi gatvių pavadinimus. Žinote, ko jie šiandien reikalauja? Jie šiandien reikalauja antros valstybinės kalbos. Ir turėkime tą galvoje, pradėdami visą šį žaidimą.

Ir pabaigoje aš pasakysiu, A. Ažubalio, kuris turėjo būti čia vietoj manęs, straipsnyje cituoto profesoriaus kalbininko D. Kristalo žodžius, pacituosiu: „Kada nors, kai mes visi būsime tik istorija, bus aišku, kad kova už mūsų mažų kultūrų ir kalbų išsaugojimą buvo kova už pačių brangiausių dalykų, darančių mus žmonėmis, išsaugojimą.“ Tai balsuodami pagalvokime apie tai. Todėl raginu pritarti ir šitam alternatyviam variantui. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjui. Jūsų nori paklausti R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, pradėsiu, kaip ir jūs kad pradėjote, man atrodo, čia toks gudravimas vyksta. Nepainiokite geopolitikos pirmiausia su žmogaus teisių ir žmogaus tapatumo klausimais. Čia visai skirtingi dalykai. Mes kalbame būtent apie žmogaus tapatumą ir jo galimybę užsirašyti pavardę originalo kalba.

Antras dalykas ir pats esmingiausias, jūs esate sovietinio paso propaguotojas ir jūsų teikiamas projektas gražina į Sovietų Sąjungos laikus, kai buvo rašomos pavardės dviejuose puslapiuose. Ir iki šiol žmonių pavardės dar išdarytos būtent nuo tų laikų. Dar blogiau, nes tuomet buvo visų tarybinių socialistinių respublikų vienodai. Jūs siūlote grįžti į nacionalsocializmo laikus, kai vienos rasės ar tautybės pranašumas buvo akivaizdus prieš kitas. Tai jūs siūlote: lietuvis vertas pirmo puslapio, o kitos tautybės – ne. Ir iš viso Latvijos pavyzdys nėra pavyzdys, kaip ir lietuviška žemės gražinimo reforma, kai žemė buvo kilnojama. Mes turėjome tokį įstatymą, bet tai nereikė, kad kitoms valstybėms tai yra pavyzdys.

Ir dar toks klausimas. Įvardinkite, kokios valstybinės institucijos Lietuvoje paprašys piliečio parodyti antrąjį puslapį, kam bus galima jį parodyti ir kiek piliečių, jūsų manymu, norės tokios paslaugos, sakykite, nes kitaip įvardinti nelabai galėčiau?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimus. Tokių mes ir tikėjomės. Aš gal tik paprastai atsakysiu. Dėl latviško varianto, ponita Rita, kodėl Latvijos lenkai neturi jokio priekaišto Latvijos Vyriausybei? Neturi. Latvijos rusų organizacijos, prokremlinės, turi. O Latvijos lenkai neturi. Tai, ponita Rita, būkite gera. Mes žinome, ką darė su latviais Rusijos propaganda per šituos 27 metus. Neprisijunkite prie to, būkite gera.

Dėl tapatybės. Kitų įrašų puslapyje jūs galėsite įsirašyti savo asmenvardžius. Tai pakanka asmeninei tapatybei, jeigu jūs tikrai to siekiate. Aš tada turėčiau jums klausimą tokį. O sutiksite, jeigu bus priimtas tas liberalusis variantas, prie to ir sustoti? Pasakysite, kad tautinių bendrijų padėtis Lietuvoje yra gera? Pasakysite, kad tautinių bendrijų mokyklų krepšelis yra 15 % didesnis nei lietuviakalbių mokyklų? Kur čia yra diskriminacija? Ar tai nėra pozityvios diskriminacijos? Kodėl jūsų politinė organizacija niekada nepasakė, kad Lietuvoje tautinių bendrijų padėtis yra viena geriausių Vidurio ir Rytų Europoje? Todėl, kad jūs to nedarote, todėl, kad žaidžiate dėl politinės įtampos. Jums čia yra politiniai dividendai. Miela Rita, šiuo atveju priimkite priekaištus išdidžiai.

PIRMININKAS. Kadangi buvo paminėtas R. Tamašunienės vardas, tai siūlau trumpam pasisakyti.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Pirmiausia aš noriu dar kartą gražinti jus prie jūsų teikiamo projekto esmės. Mes nekalbame apie lenkus, aš noriu pasakyti, kad Lietuvoje, kaip jums žinoma, gyvena labai daug tautybių ir čia paliečia visus piliečius. Tai jūs kalbėkite apie tai

ir, kai bus diskusija apie politines partijas, jūs galėsite savo nuomonę pareikšti, man ji tikrai visiškai nėra svarbi. Ir noriu pasakyti, kad mes nenorime nieko išskirtinio, visos tautinės mažumos. Ir Europos Sąjungos šalys yra ratifikavusios Tautinių mažumų konvenciją. Lietuva ją ratifikavusi be išlygų ir nieko ypatingo nėra viena tautinė mažuma, būdama šios valstybės piliečiais, nenori, jie tik nori normalios teisinės bazės. Ir jeigu yra pavardė žmogaus, suteikiama galimybė ją parašyti, tai suteikime... parašyti taip, kad būtų ji originali. Šis jūsų siūlomas įstatymo projektas ir prieš tai siūlomas liberalusis niekaip nėra subalansuota lenkams. Yra pridedama viena raidė. Kiek pavardžių... užsirašyti. Bet jau Jedzinskis jos negalės pakeisti. Tiek yra žinių. Čia nėra visiškai lenkams, noriu dar kartą pasakyti.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Tai jūs tada apsispręskite, ko jūs norite.

PIRMININKAS. Gerai, tęsiame klausimus. Klausia E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamasis kolega, čia buvo paliestas žmogaus tapatumo klausimas. Mano giliausiu įsitikinimu, kaip tik šis variantas, kuris leidžia naudoti visus diaktrinius ženklus, kaip tik tam ir tarnauja. Kokie jūsų argumentai, kurie galėtų įtikinti mūsų Seimo narius?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis profesoriau, iš tikrųjų aš daugmaž viską ir išsaciau, ką norėjau pasakyti. Jūs visiškai teisingas, tai būtų tikrai žingsnis į priekį, nes iki šiol kito įrašo puslapiai irgi nebuvo reglamentuoti. Būtų rastas balansas tarp konstitucinės valstybinės kalbos apsaugos ir tarp to, kaip žmogus asmeniškai galėtų išreikšti savo asmeninę kultūrinę tapatybę. Tai yra projektas, kuris visiškai atitinka TALKOS iniciatyvą, kur buvo surinkta per 70 tūkst. parašų. Tai yra dalykas, kuriam iš esmės pritaria didžioji dalis mūsų visuomenės. Ir aš tikiu, kad norisi to geranoriškumo ir iš tautinių bendrijų, kurios turėtų suvokti, kad mūsų tauta, mūsų valstybė formavosi tautiniu pagrindu. Taip jau atsitiko, Vasario 16-ąją mes pasirinkome tautinį kelią. Nežinau, kur mes būtume buvę, jeigu būtume pasirinkę kitą kelią. Pasirinkome, kur kalba buvo svarbus dalykas. Todėl Konstitucijoje ji taip tvirtai įtvirtinta. Tai yra nuostabu. Ginkime tai, saugokime ir kartu ieškokime būdų sugyventi. Sugyventi gražiai, sugyventi randant bendrus sprendimus.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDFP*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kolega, gerbiamieji kolegos, man atrodo, kad mes posėdžiaujame Lietuvos Respublikos Seime, ne Latvijos Saeimoje, ne Rygikoge ar Dūmoje, ir bandykime spręsti Lietuvos piliečių klausimus. Grįžkime į Lietuvą ir spręskime tas problemas.

Kadangi šiandien – Europos diena, tai išgirdau tikro europiečio kalbą iš šitos tribūnos sprendžiant europinius kaimyninius klausimus. Nepriskiriu savęs prie tikrų valstybininkų, kaip jūs pasakėte, kad tik tikri valstybininkai įžvelgia šito įstatymo pranašumą, taip jūs pasakėte ir paminėjote klastingas moteris, kurios buvo pasiūstos į Lietuvą su svetimomis pavardėmis, kuriose atsirado trys raidės, kurių nėra mūsų abėcėlėje. Ar nebus tai užsienio žvalgybų darbas? Ir ką dar reikėtų padaryti su tomis moterimis, kurios pasielgė taip blogai?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Mielas kolega, be abejo, mes nesame Latvijos Seime, bet mums turėtų rūpėti mūsų kaimynų situacija ir ta situacija labai aiški. Jūs puikiai ją žinote, dėl to spausdami mygtuką būtinai apie tai pagalvokite.

O aš atsakysiu į jūsų tą pagrindinį, paskutinį klausimą turbūt taip, kad iš esmės net ir priėmus tą liberalesnę variantą problema neišnyks ir toms pačioms moterims, nes kai kurios jų pavardės bus su diakritiniais ženklais, pavyzdžiui, o su umliautu. Tai nesprendžia problemos. Mes tiesiog atidarome Pandoros skrynią ir mes buksuosime toliau. Tad nei tas, nei tas nėra sprendimas tam tikra prasme. Mūsų galbūt net yra geresnis, nes tų kitų įrašų puslapyje gali įrašyti ką nori – umliautą gali įrašyti ir tapatybę išreikšti. Tam tikra prasme, gerbiamasis kolega, žinote, galime lyginti tuos variantus, bet nei vienas, nei kitas tos problemos neišsprendžia. Problema yra ta, kad mes už tos problemos bandome užkišti kitą, žinome, kurią, žinom, kurią, žinom, kurią problemą, žinome, kurį vadinamąjį failą. Bet tai darome, sakyčiau, neatsargiai, o reikia atsakingai balsuoti už tokius sprendimus.

PIRMININKAS. Toliau klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiamasis pranešėju, girdėjome gerbiamo G. Kirkilo pristatymą, kad čia daugiausia reikalaujama dėl diplomatinio santykių, kad Lenkija mums yra labai strategiškai svarbi. Mes su tuo sutinkame, kad ji yra labai svarbi strategiškai kaip NATO partnerė, Europos

Sajungos narė, bet ar tie santykiai pagerėtų, jeigu priimtume tą reikalavimą, tą pirmąjį variantą, ką siūlo gerbiamas G. Kirkilas pristatydamas?

Ir antra klausimo pusė. Ar tokiu atveju rusakalbiai ir ne tik rusakalbiai nepareikalaus, kad, pavyzdžiui, kirilica būtų rašoma į pirmą paso arba kad ir žydų tautybės žmonės? Kada bus tokiu atveju pabaiga, jeigu mes pradėsime daryti kompromisus?

Antras variantas, mano manymu, jūsų yra daug liberalesnis – galėtų rašyti savo originalia kalba daug platesnis ratas piliečių.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Aš gal pradėsiu nuo esminio jūsų teiginio, kad Lenkija tikrai yra mūsų strateginė partnerė, mus sieja daug bendrų dalykų: antikomunizmas, bendras bandymas atgrasinti Rusijos imperializmą, istorinė atmintis bendra. Būtent į čia mes ir orientuokimės, čia ir investuokime visas diplomatinės pastangas, kurkime tą Vidurio Europos geopolitinį bokštą bendroje Europos pilyje, kuriai tikrai to bokšto reikia, nepaisydami to, kad Vakarų Europoje yra norinčių tą bokštą nustumti kažkur į periferiją. Remkime lenkus ten, kur yra esminiai strateginiai sprendimai, nežaiskime primesto žaidimo. Kaip tik išėikime iš to žaidimo, imkime ir pradėkime mąstyti strategiškai. Iš tiesų aš manau, kad tai nepadės. Lenkijos pusė jau ne kartą yra neoficialiai pasakiusi – tai tik pradžia. Todėl aš ir klausiu kolegų iš Lenkų rinkimų akcijos, tai kada jūs pasakysite, kad tautinių bendrijų padėtis yra gera, ir didžiulis klausimas, ar tai bus kada nors pasakyta? Labai nesinori, kad tai išnaudotų kai kas iš Rytų. Tiek.

PIRMININKAS. Toliau klausia gerbiama V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Gerbiamasis pranešėjau, jūsų pranešime, jūsų aiškinamajame rašte šiek tiek pasigedau šūkio „Lietuva lietuviams!“ Manau, jis būtų tikrai tikęs tame kontekste. Ar jūs žinote, kad kas šešta šeima Lietuvoje yra mišri šeima, ir ar jūs nemanote, kad tų šeimų atstovai, žmonės, Lietuvos piliečiai turi teisę tikėtis, kad valstybė gerbs jų orumą ir pripažins jų individualumą? Jūs pateikėte, ypač savo pranešime labai akcentuojate latvišką variantą. Ar jūs laikote latvišką politiką tautinių mažumų atžvilgiu sėkmės istorija ir ar ta sėkmės istorija buvo pakartota kur nors kitur, būtent rašymas antrajame puslapyje, kokiose kitose valstybėse buvo tokia tvarka taip pat gal galėtumėte pakomentuoti?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Pradėsiu gal nuo Latvijos varianto. Žinote, esant tokioms geopolitinėms aplinkybėms, su kuriomis Latvija susidūrė, tokiems sunkiems sprendimams dėl ne piliečių kategorijos, tai buvo optimalus sprendimas, tai buvo geriausiai įmanomas sprendimas. Ir daug dalykų kultūros srityje, daug dalykų tautinių bendrijų teisių užtikrinimo srityje, mano požiūriu, iš Latvijos yra daug ko pasimokyti, ypač švietimo srityje, ugdymo valstybine kalba proporcijų su tautinių bendrijų kalbomis. Mes apie tai galbūt daugiau nešnekame, latviško varianto gal ko kas nepritaikysime, bet diskutuoti apie tai galima.

Dėl jūsų pirmo pasakymo. Gerbiama Viktorija, tai mes ir siūlome žingsnį į priekį kitų įrašų puslapyje, kur galima tą individualią tapatybę ir pabrėžti. Tam ir sudaroma galimybė, ko dabar nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Laikas klausimams baigėsi. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, čia buvo vartojama sąvoka „žmogaus ypatumas“, teisė užsirašyti originalia gimtąja kalba. Noriu pasakyti, kad šitas projektas ir yra kaip tik pats demokratiškiausias projektas, kuris leidžia užsirašyti tikrai su visais ženklais kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui. O kai mes šnekame apie tai, kad lietuvis vertas būti pirmame puslapyje, o kiti neverti, tai aš tiesiog noriu pasakyti, kad mes visi esame Lietuvos Respublikos piliečiai ir mes visi naudojames universalios kalba, t. y. lietuvių kalba, kuri mus visus, Lietuvos piliečius, padaro lygius prieš įstatymą, ir mes neturime jokios diskriminacijos šiuo atveju. Aš labai raginčiau gerbiamuosius Seimo narius palaikyti šį projektą priėmimo stadijoje, kad mes galėtume išigilinti ir suprasti, ką mes iš tikrųjų norime padaryti. O mes norime padaryti, kad būtų visoms Lietuvos tautoms čia gera.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Išties nesu tokia tikra, kad šis projektas užtikrins, kad visoms tautoms ar šeimoms būtų gera. Seimo nariai galbūt ne visi žino, tačiau jau porą metų yra teismo sprendimai, kurie leido kelioms dešimtims tautiniu požiūriu mišrių šeimų rašyti savo vardą ir pavardę

lotyniškais rašmenimis originalo kalba pačiame pagrindiniame puslapyje. Dangus nenugriuvo, nieko neatsitiko. Todėl aš palaikau pirmąjį projektą, kuriam mes pritarėme, o dėl šio projekto siūlau balsuoti prieš arba susilaikyti, nes jis tik sukeltų daugiau painiavos ir nereikalingų diskusijų, kodėl mes taip nemylime savo piliečių, nepaisydami to, kad jie nori truputį kitaip rašyti savo pavardę, savo asmeninį turtą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Skelbiu balsavimą po pateikimo. Kas palaikote įstatymo projektą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 53, prieš – 19, susilaikė 25. Įstatymo projektui po pateikimo pritarė.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas, Užsienio reikalų komitetas, Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną.

E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Vėlgi noriu pasakyti. Aš labai prašau išgirsti Seimo narius. Analogiškas projektas yra Švietimo, mokslo ir kultūros komitete, tai dabar atsidurs Teisės ir teisėtvarkos komitete. Tai yra visiškai negerai. Dar kartą sakau, tai yra valstybinės kalbos klausimas, teisiškai aiškūs dalykai, prašom įsiklausyti, jeigu jūs galite.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dar nori pasisakyti J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Pirmas dalykas, prašau įskaityti mano balsą prieš, suklydau. Antras dalykas, siūlau, kad pagrindiniu komitetu būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ačiū.

PIRMININKAS. L. Balsys dar.

L. BALSYS (MSNG). Gerbiami kolegos, replika po balsavimo. Tai nėra lietuvių kalbos klausimas, gerbiami kolegos. Lietuvių kalbos lingvistinis klausimas šiuo požiūriu yra išspręstas. Gerbiamas profesoriau, atsiverskite Didžiąją lietuvių kalbos gramatiką ir susipažinkite su ten nurodyta abėcėle. Ten yra visos šios raidės ir prie jų parašyta: „Šios raidės vartojamos svetimšalių, užsieniečių tikrinių daiktavardžių rašyboje.“ Tai yra vardų, pavardžių ir vietovardžių. Lingvistškai jokios problemos nėra, čia yra teisinė ir politinė problema. Jeigu norime turėti gerus santykius su kaimyninėmis valstybėmis, visų pirma Lenkija, tai turime šitą padaryti, kad ir kiek čia mojuotume rankelėmis ir tryptume kojelėmis, kad mes jau tiek daug pridarėme, tai lenkams taip neatrodo. Čia yra visiškai smulkmena. Mūsų lenkų tautinė mažuma turbūt bus paskutiniai, kurie puls tas pavardes keistis, o mūsų tautietės lietuvės ir tautiečiai, kurie pasikeitę pavardes, ištekę už užsieniečių, tą tikrai darys ir dabar jau jiems yra problema. O tie, kurie nori ir toliau gadinti santykius su Lenkija dėl tokio nieko, tai jų interesas sutampa su kaimyninės autoritarinės... Kremliaus režimo interesais.

PIRMININKAS. Dėkojame už nuomonę. Ar turi Seimo nariai dar kokių naujų siūlymų dėl pagrindinio komiteto? Nauji siūlymai? P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Ne tai, kad nauji, bet iš tikro, jeigu mes kalbame apie komitetus ir apie projektą, tai šitas projektas susijęs su Švietimo ir mokslo komitete jau svarstomu projektu TALKOS. Mes tikrai nesukelsime sumaišties. Kviečiu tiek ankstesnės kadencijos frakcijas, kurios balsavo už TALKOS projektą, kad būtų pavesta tam komitetui, tik atkreipti dėmesį Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narių, nes tokiu būdu mes sudarysime galimybę objektyviau išnagrinėti du skirtingus projektus. Vienas, kuris gali būti sujungiamas su G. Kirkilo, I. Šiaulienės, Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir kitas – Švietimo ir mokslo komiteto, kuris sujungia TALKOS ir L. Kasčiūno. Mes taip galėsime tikrai objektyviai vertinti situaciją, priimti geriausią sprendimą.

PIRMININKAS. Kadangi buvo du skirtingi siūlymai, aš skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas pritariate?.. Prašau. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, jūs pats, kaip pirmininkas, nedarykite chaoso. Taip, mes galime prašyti, ko norime, bet vienas įstatymas, kuriame kalbama apie šitą problemą, jau paskirtas... Nesudarykime prielaidos atsirasti dviem komitetams. Jeigu mes dėl vieno nubalsavome, jokio kito balsavimo nereikia. Patys neklimpkime į nereikalingas diskusijas.

P. URBŠYS (LVŽSF). Labai trumpai. Jau yra paskirti tie įstatymų projektai dėl vardų ir pavardžių mūsų dviem komitetams. Aš ir siūlau išlaikyti tam tikrą balansą pagal projektų profilį. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas palaikote, kad pagrindinis komitetas būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas, balsuojate už, kas palaikote, kad Švietimo ir mokslo komitetas, balsuojate prieš.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 53, prieš – 38. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Dar pakartosiu, kad siūloma svarstyti birželio 20 dieną.

13.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-636 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-636. Pranešėja – R. Svetikaitė, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja. Prašau.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Respublikos Prezidentės 2017 m. gegužės 2 d. dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Teismų įstatymu ir atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Prezidentė teikia Seimui atleisti S. Rudėnaitę iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui.

Vadovaujantis Teismų įstatymo 79 straipsniu, Aukščiausiojo Teismo skyriaus pirmininkas yra skiriamas į šias pareigas penkerių metų kadencijai. S. Rudėnaitė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininke buvo paskirta Seimo 2012 m. gegužės 17 d. nutarimu, kuris įsigaliojo tą pačių metų gegužės 18 dieną. Visus penkerius metus gerbiama S. Rudėnaitė sėkmingai vadovavo Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriui, įnešė reikšmingą indėlį organizuojant skyriaus darbą ir formuojant teismų praktiką.

Atsižvelgdama į tai, kad šių metų gegužės 18 dieną baigiasi penkerių metų kadencija, kuriai Aukščiausiojo Teismo teisėja S. Rudėnaitė buvo paskirta šio Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininke, Respublikos Prezidentė teikia Seimui atleisti S. Rudėnaitę iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Ar galima pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Ar galima pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Galima. Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Keturi – už, keturi – prieš. Ar kas nors užsirašė? Taip pat nėra užsirašusių.

Kadangi bus slaptas balsavimas, kviečiu balsų skaičiavimo grupę, kuriai priklauso R. Andrikis, K. Bacvinka, V. Čmilytė-Nielsen, S. Jovaiša, J. Narkevičius ir A. Palionis. Ar galima patvirtinti tokią komisiją? Ačiū. Patvirtinome.

Slapto balsavimo biuletenis dėl Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos... (Atsiprašau, ne tą padavė.) ...Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-636 priėmimo. Yra už, prieš ir susilaikoma. Ačiū. Pritarta.

13.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-640 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas nutarimas – Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-640. Pranešėja – ta pati R. Svetikaitė.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, leiskite jums pristatyti kitą Respublikos Prezidentės 2017 m. gegužės 2 d. dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija

ir Teismų įstatymu ir atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Respublikos Prezidentė teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti J. Prapiestį iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui.

Vadovaujantis Teismų įstatymo 57 straipsniu, teisėjai skiriami į pareigas iki 65 metų amžiaus. Kai teisėjui sukanka 65 metai, jo įgaliojimai baigiasi ir atsiranda pagrindas atleisti teisėją iš pareigų, vadovaujantis Konstitucijos 115 straipsnio 2 punktu.

Respublikos Prezidentė dėkoja profesoriui J. Prapiesčiui už reikšmingą indėlį ne tik į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, bet ir visos teismų sistemos veiklą, teismų praktikos formavimą ir linki tęsti reikšmingą akademinę veiklą perduodant turimą didelę patirtį naujoms teisininkų kartoms.

Atsižvelgdama į tai, kad šių metų rugpjūčio 2 dieną baigsis gerbiamo Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko J. Prapiesčio įgaliojimai, Respublikos Prezidentė teikia Seimui atleisti J. Prapiestį iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui, nuo šių metų rugpjūčio 2 dienos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Klausiti ir pasisakyti nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo?

Svarstymas. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Dėl motyvų taip pat nėra.

Balsavimo biuletenis analogiškas prieš tai buvusiam. Balsų skaičiavimo komisija ta pati.

13.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyžą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIII P-639 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyžą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIII P-639. Pranešėja – R. Svetikaitė.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Respublikos Prezidentės 2017 m. gegužės 2 d. dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Teismų įstatymu ir atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Respublikos Prezidentė teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti A. Kruopio atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui.

Vadovaujantis Teismų įstatymo 77 straipsniu, Apeliacinio teismo skyriaus pirmininkas yra skiriamas į šias pareigas penkerių metų kadencijai. A. Kruopys Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku buvo paskirtas Respublikos Prezidentės 2012 m. birželio 26 d. dekretu, pritarus Seimui. Visus penkerius metus gerbiamasis A. Kruopys sėkmingai vadovavo Apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriui.

Atsižvelgdama į tai, kad šių metų birželio 26 dieną baigiasi penkerių metų kadencija, kuriai A. Kruopys buvo paskirtas Apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku, Prezidentė teikia Seimui pritarti A. Kruopio atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų, pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausiti ir pasisakyti niekas neužsirašė. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Labai ačiū.

Balsavimo biuletenis analogiškas prieš tai buvusiam.

13.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginę Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII P-637 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginę Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIII P-637.

R. SVETIKAITĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Respublikos Prezidentės 2017 m. gegužės 2 d. dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Teismų įstatymu bei atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Prezidentė teikia Seimui pritarti R. Gaudutienės atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui.

Pagal Konstituciją Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus atleidžia iš pareigų Respublikos Prezidentas, Seimo pritarimu. Atsižvelgdama į tai, kad šių metų birželio 24 dieną baigiasi Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos R. Gaudutienės įgaliojimai, Respublikos Prezidentė teikia Seimui pritarti gerbiamosios teisėjos R. Gaudutienės atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Kartu Prezidentė dėkoja gerbiamajai teisėjai už ilgametį darbą Lietuvos teismų sistemoje ir indėlį plėtojant teisminę praktiką. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausiti ir pasisakyti niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Motyvų nėra. Balsavimo biuletenis analogiškas.

13.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIP-638 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Ir dar vienas toks pat klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas. Pranešėja – R. Svetikaitė.

R. SVETIKAITĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, leiskite jums pateikti dar vieną Respublikos Prezidentės dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Teismų įstatymu ir atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Respublikos Prezidentė teikia Seimui pritarti atleisti R. Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui.

Pagal Konstituciją Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus atleidžia iš pareigų Respublikos Prezidentas, Seimo pritarimu. Atsižvelgdama į tai, kad šių metų liepos 4 dieną baigiasi Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos R. Mickevičienės įgaliojimai, Respublikos Prezidentė teikia Seimui pritarti gerbiamosios teisėjos R. Mickevičienės atleidimui iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui. Prezidentė reiškia padėką gerbiamajai teisėjai už sąžiningą ir su didžiule atsakomybe dirbtą ilgametį teisėjo darbą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Užsirašiusių taip pat, kiek matau, nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Motyvai. Taip pat nėra. Balsavimo biuletenis analogiškas. Balsuosime šiek tiek vėliau. Matau, dar nori S. Jovaiša pasisakyti.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Taip. Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti dėl balsavimo komisijos. Mes praeitą mėnesį dirbome, kodėl dabar tęsiame toliau? Gal jūs ne tą lapą paėmėte, nes visą mėnesį, žinau, porą balsavimų, gerbiamasis R. Andrikis, aš, kiti buvome?

PIRMININKAS. Aš matau prieš akis datas, tai yra nuo balandžio 18 dienos iki gegužės 18 dienos. Dar galioja. Deja, teks skaičiuoti.

13.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-635 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-635. Pranešėjas – V. Sinkevičius. Prašau į tribūną.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Kolegos, aš prašau darbų programą papildyti klausimu dėl geležinkelių transporto... dėl transporto įmonių jungimo, tą siūlo būtent Susisiekimo ministerija. Jos yra jungiamos į vieną, čia yra labai smulkus pateikimas, kuris turi būti priimtas Seime. Tai kviečiu palaikyti. (*Balsai salėje*) Gerai.

PIRMININKAS. Taip. Aš dar norėčiau papildyti, kad ne vien tik dėl geležinkelių, tačiau ir dėl Administracinių nusižengimų, ir Statybos įstatymų.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Taip, čia kartu, susiję, eina keturių įstatymų projektų paketas. Jie yra susiję, nes yra išbraukiama būtent Geležinkelių inspekcija iš įstatymo.

PIRMININKAS. Taip, supratome. Po pateikimo klausti ir pasisakyti niekas nenori. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Ar po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. (*Balsai salėje*) Vienas straipsnis. Kadangi yra tik vienas straipsnis, balsuojame dėl papildymo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 62, prieš nėra, susilaikė 3.

Kitas klausimas – Geležinkelių transporto kodekso...

Atsiprašau, Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ priimtas. (*Gongas*)

(*Balsas salėje*) Neveikė V. Ažuolo mygtukas. Pasisako už.

13.27 val.

Geležinkelių transporto kodekso 7, 10, 11, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-604, Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-605, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-606, Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-607 (pateikimas)

Geležinkelių transporto kodekso 7, 10, 11, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-604. Pranešėjas – V. Sinkevičius. Pateikimas.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Kolegos, kaip minėjau, Susisiekimo ministerija jungia Valstybinę geležinkelio inspekciją ir Valstybinę kelių transporto inspekciją į vieną įmonę. Kadangi jų funkcijos yra iš esmės panašios, realiai tikslas yra absoliučiai vienodas, tai konsoliduojamos yra valstybės lėšos, resursai. Sujungus šias institucijas tai nebūtų labai dideli sutaupymai biudžetui, tačiau per 300 tūkst. eurų vis dėlto biudžeto lėšų sutaupyti.

PIRMININKAS. Kadangi, kaip supratau, pristatėte ir lydimočius teisės aktus...

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašė paklausti. Motyvai dėl viso. Taip pat nėra.

Siūlau balsuoti dėl viso. Kas palaikote įstatymų projektus po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 56, prieš nėra, susilaikė 3. Pagrindinis komitetas dėl visų įstatymų projektų – Ekonomikos komitetas, išskyrus dėl vieno, t. y. dėl projekto Nr. XIIIIP-606, pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. O dėl šio papildomas yra Ekonomikos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Matau, repliką po balsavimo nori S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. O kaip dėl Vyriausybės išvados? Aš vis dėlto siūlyčiau paprašyti.

PIRMININKAS. Teisėtas prašymas. Ar galime bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? (*Balsai salėje*) Vienas Seimo narys argumentuoja, kad tai yra Vyriausybės teikiamas įstatymas. Galime paprašyti Vyriausybės išvados. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

13.31 val.

Dirvožemio įstatymo projektas Nr. XIII-608 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Dirvožemio įstatymo projektas Nr. XIII-608. Pranešėja – V. Vingrienė. Prašom į tribūną. Pateikimas.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, norime pateikti Dirvožemio įstatymo projektą, kuris yra parengtas turint tikslą išsaugoti dirvožemio kokybę ir stabdyti dirvožemio degradacijos procesus. Siekiant užtikrinti didėjančio globalaus apsirūpinimo maistu ir pajamomis dabar ir ateityje sąlygas, dirvožemio išsaugojimas tampa vienu aktualiausių nūdienos agronomijos iššūkių. Kolegos politikai, mokslininkų duomenimis, pastaruoju metu dėl itin suintensyvėjusios žemdirbystės, aktyvios agrotechnikos ir monokultūrų auginimo išryškėjo spartūs dirvožemio degradacijos požymiai. Galiu patikslinti, kad spartėja rūgštėjimas, ypač Žemaitijoje ir Pietų Lietuvoje, tad padaugės plotų, netinkančių auginti kviečiams, rapsui ar dobilams. Ariamajame sluoksnyje mažėja augalams reikiamų maisto medžiagų kiekis, intensyvėja dirvožemio erozija, derlingojo sluoksnio irimo procesai, prarandamas dirvožemio struktūringumas, prastėja dirvožemio agrocheminės fizikinės ir biologinės savybės. Bendro reglamentavimo, užtikrinančio dirvožemio apsaugą, Europos Sąjungos lygmeniu nėra, tačiau siekiamos stabdyti aplinkai ir žmogui pražūtingą procesą kai kurios Europos Sąjungos šalys, tarp jų Vokietija, Austrija, Didžioji Britanija, yra griežtai apibrėžusios dirvožemio naudojimą.

Siekiant darniai naudoti mūsų šalies dirvožemį yra parengtas Lietuvos dirvožemio įstatymo projektas. Jo kontekste siūlomos esminės degradacijos proceso stabdymo priemonės: tauti žemdirbystė, derlingumą sauganti ir atkurianti sėjomaina, subalansuotas tręšimas, trąšų identifikavimo ir reglamentavimo aspektai. Būtina pažymėti ir tai, kad nė viename šiuo metu galiojančiame teisės akte nėra patvirtintų sąvokų ir funkcijų apibrėžimų, dėl ko kyla daug neaiškumų tiek žemės naudotojams, tiek aplinkosaugos kontrolę vykdančioms pareigūnoms. Šie neaiškumai dažnai tampa ir teisminių ginčų pagrindu. Be to, šis įstatymas sujungia į sistemą atskirų teisės aktų nuorodas ir palengvina esminių reikalavimų įgyvendinimą saugoti dirvožemio derlingumą. Numatytos dirvožemio kokybės palaikymo, subalansuoto tręšimo ir pesticidų naudojimo, taip pat išneštų maisto medžiagų, organinės anglies grąžinimo į dirvą sąlygos, agrocheminio dirvožemio sudėties tyrimo, erozijos, suslėgimo ir taršos prevencijos priemonių gairės.

Dirvožemio valstybinės kontrolės užtikrinimo, atsakomybės už dirvožemio taršą ir niokojimą bei žalos atlyginimo nuostatos taip pat apibrėžiamos šiuo įstatymo projektu. Įstatymas aprėpia ne vien žemės ūkio paskirties žemę, bet ir miško, durpžemių, taip pat urbanizuotų teritorijų dirvožemio naudojimą. Numatoma sugriežtinti technikos važiavimo ne keliais sąlygas, taip pat pramogų keturračiais miškuose reikalavimus, atsisakoma grėsmę miško struktūrai keliančių kelmų rovimų praktikos. Urbanizuotų teritorijų plėtrą numatoma vykdyti nederlingo dirvožemio erdvėje, paliekant derlinguosius žemės ūkio naudmenis didėjantiems globaliems maisto poreikiams tenkinti, o už užstatomą derlingą žemę numatant kompensacijas į valstybės biudžetą atkuriamajai vertei prilyginamai sumai. Taigi reglamentuoti geros ūkininkavimo praktikos ir dirvožemio derlingumo atkūrimo aspektais yra vienintelė išeitis, garantuojanti ekonominę, ekologinę ir socialinę naudą ilgalaikėje perspektyvoje.

Todėl, gerbiamieji kolegos, įvertinus išsakytus, nors dar ne visus, svarius argumentus dėl dirvožemio reglamentavimo būtinybės, prašau jus pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Jūsų nori paklausti E. Pupinis. E. Pupinio nematau. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamoji teikėja, šiek tiek netikėtas įstatymo projektas, ypač kad jis pasirašytas Seimo Pirmininko, antrojo galingiausio žmogaus šioje valstybėje. Ir netikėtas jis tuo, kad tai yra ne šiaip pakeitimas, o originalus įstatymas. Man didelis klausimas, arba Žemės ūkio ministerija nedirba savo darbo, arba jūs dirbate už ją, nes čia tikrai ne parlamentarų užduotis imtis tokių įstatymų projektų. Gal galite atsakyti, kodėl Vyriausybės programos projekte ir veiklos programoje šito projekto nėra, o staiga jūs imatės tokio fundamentalaus įstatymo, kurio inicijavimu turėtų užsiimti Vyriausybė kartu su ministerijomis, derinti, o jūs dabar du atskiri Seimo nariai imatės? Dėkui.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Labai dėkoju už klausimą. Bet šitas įstatymo projektas kaip tik galbūt turi tokią istorinę potekstę, nes jis yra parengtas mano dar kaip Žemės ūkio ministerijos specialistės. Jis turėjo būti pateiktas jau rudens sesijoje, tačiau labai gaila, bet kol kas šitas dokumentas iš Žemės ūkio ministerijos taip ir neišėjo derinti su kitomis institucijomis. Ir tikrai ne dėl rengėjų, kurių gretose buvo taip pat ir dabartinis Seimo Pirmininkas V. Pranckietis... Mes buvome šio projekto autoriai, dar nebūdami Seimo nariais. Taigi, mes dabar tiesiog teikiame šitą projektą kaip Seimo nariai. Jis iš tikrųjų labai reikalingas. Kaip jau minėjau, kitos šalys taip pat reglamentuoja savo dirvožemio išsaugojimą įstatymų lygmeniu. Aš manau, kad tikrai tai neturėtų būti siejama vien tik su ministerijos teikimu, bet kartu kaip Seimo nariai, kurie esame ekspertai šitos srities, taip pat galime pateikti šitą projektą.

PIRMININKAS. Klausias J. Baublys.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji kolege, ar jūs nemanote, kad šiuo įstatymo projektu jūs ketinate per daug reguliuoti tiek ūkininkų, tiek žemdirbių veiklą? Jūs rašote, kad žemdirbiai nesilaiko sėjomainos, bet aš manau, kad jie tikrai laikosi. Norite pagerinti dirvožemį, ar tai reiškia, kad bus verčiama laikyti gyvulius? Manau, reikėtų leisti pasirinkti žemdirbiams. Be to, pagal šį projektą, taip suprantu, kad žemdirbiai bus priversti daryti privalomus žemės tyrimus, ką aš manau irgi reikėtų leisti žemdirbiams patiems rinktis, ar daryti tuos tyrimus ir kokius tyrimus. Ar nemanote, kad šis įstatymas per daug reglamentuos žemdirbių veiklą?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aš tikrai esu už pasirinkimo laisvę, bet yra tam tikri aspektai. Jūs, kaip buvęs ūkininkas ar ūkininkų atstovas, puikiai suprantate, kad dirvožemis yra pagrindinė gamybos priemonė žemės ūkyje. Ir mes turime žiūrėti su perspektyva į ateitį. Aišku, jis turi būti naudojamas tausiai ir išneštos maisto medžiagos turi būti sugrąžintos. Manau, kad čia kiekvienas agronomas šitą dalyką puikiai supranta. Tai vienas iš tų klausimų, ką jūs užsiminėte apie agrocheminius dirvožemio tyrimus, jie yra būtini ne vien tik išsaugant dirvožemio derlingumą, bet ir taupant ūkininkų pajamas, nes nesubalansuotas tręšimas, be abejo, yra ne vien tik susijęs su aplinkos tarša, bet ir su išauginamo derliaus savikainos padidėjimu, taip pat su nereikalingomis išlaidomis. Aš manau, kad čia būtų tik didelis plusas, kad ūkininkas kas penkeri metai, išsitirdamas dirvožemio agrocheminę sudėtį, galėtų subalansuotai tręšti ir atpigintų savo produkcijos savikainą.

Dėl sėjomainos. Tikrai nesakau, kad ūkininkai nesilaiko, bet šiandien auginamų javų sėjomaina sudaro beveik 80 %, kad ir kaip būtų gaila. Gyvulių auginti tikrai nebepriversime tų, kurie neaugino, bet bent jau, auginant ankštinių augalų arba žalienuų kažkokį procentą, tikrai nebus siūloma, kad būtų grįžtama prie 50 % javų. Aš manau, kad čia tik tausios žemdirbystės aspektai yra įteisinami. Be abejo, jis bus svarstomas toliau komitetuose ir galėsite teikti siūlymus ten.

PIRMININKAS. Klausia P. Valiūnas.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji suolo kolege, man užstrigo tas straipsnis, 6 straipsnio 9 punktą: „Ne rečiau kaip kas penkeri metai Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.“ Dabar norėjau paklausti, tai čia palies ir trihektarininkus, ir panašiai? Ar čia nebus per didelė našta ir kaip tai bus galima praktiškai padaryti?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Ačiū, kolega. Jūs turėjote omenyje agrocheminius dirvožemio tyrimus?

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Taip.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Tai yra susiję su prekybiniais ūkiais, be abejo, tais, kurie užsiima prekyba. Bet vėlgi, sakau, tai yra diskutuotinas klausimas. Aš manau, kad kiekvienam yra svarbu pasižiūrėti ir atitinkamai subalansuotai grąžinti maisto medžiagas į dirvožemį.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, aš pozityviai stebiuosi jūsų gyvybingumu pateikiant projektus, taip aktyviai dirbant. Jūs jau esate pasiruošus, net prieš ateidama, šiai kadencijai.

Mano klausimas šiek tiek koreliuos su kolegos Simono. Kokios buvo kliūtys, kad jūsų šie siūlymai neišvydo dienos šviesos? Ar jūs derinote su visais? Dabar aš suprantu, Seimo Pirmininkas yra kaip kompanionas. Ar neprieštaraus, sakykime, jūsų frakcijos seniūnas su visu agrokon-

cernu, jeigu inspektuosime trąšas ir uždrausime ar labai atidžiai žiūrėsime, kokias galima, kokių ne? Ar tikrai jūs galvojate, kad šis įstatymas yra reikalingas? Ir kur jūs dar tokį panašų pavyzdį Europoje matėte? Ačiū.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkui už klausimą. Dėl pavyzdžių. Pirmiausia pradėsiu nuo pavyzdžių. Aš jau paminėjau, kad Vokietija, Austrija, Didžioji Britanija, Nyderlandai ir kaimyninė Latvija yra reglamentavę savo dirvožemį. Jie net pavadino Dirvožemio apsaugos įstatymu, mes turime Dirvožemio įstatymą.

Taigi vienas iš svarbiausių aspektų, kaip ir sakiau, iš tiesų mokslininkų tyrimai, kad mes turime išsaugoti dirvožemio kokybę, neleisti dirvožemio kokybei prastėti, nes intensyvios žemdirbystės sąlygomis, be abejo, mes turime atkreipti dėmesį į tai ir išsaugoti savo dirvožemį žvelgdami į ateities perspektyvas.

O dėl kitų klausimų, tai labai dėkoju už jūsų pasakymą. Aš iš tikrųjų atėjau į Seimą tam, kad įgyvendinčiau savo idėjas. (*Balsai salėje*) Prašau? Ai, kur kliuvo. Atsiprašau. Čia buvo ne dėl rengėjų kaltės, čia buvo tikrai dėl biurokratinių aspektų. Pats projektas buvo labai ilgai derinamas su ministerijos teisininkais. Galiausiai paskutinis pagrindinis pretekstas buvo artėjantys Seimo rinkimai, dėl ko buvo sustabdytas išsiuntimas derinti su kitomis institucijomis ministerijos buvusios politinės vadovybės sprendimu.

PIRMININKAS. Klausia A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, skaitant Teisės departamento išvadas, tai 19 straipsnių, 51 esminė pastaba. Aš norėjau klausti, ką kolega Simonas klausė, kas vis dėlto tą įstatymą rengė, bet jūs atsakėte.

Mano klausimas yra toks. 9 straipsniu jūs įvedate naujus mokesčius. Jeigu žmogus nori statyti namą, – naujas mokestis, jeigu nori keisti paskirtį, – naujas, tai ne tik fiziniams, bet ir juridiniams asmenims nauji mokesčiai. Tai gal reikėjo eiti per Žemės įstatymą, Miškų įstatymą? Nereikėjo gal išvis tokio įstatymo priiminėti? Jeigu jūsų čia visas tikslas, ką aš skaitau, – aišku, dar keturios ministerijos gaus papildomo darbo, reikės naujų etatų, tai dar biudžeto išlaidos. Štai viso įstatymo esmė. Na, kuriems galams dar jūs imatės įvesti naujus mokesčius, kurie tikrai reikalingi?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Pirmiausia gal atsakysiu nuo jūsų paskutinio sakinio dėl naujų etatų. Kadangi pati kaip buvusi ministerijos tarnautoja labai puikiai žinau ministerijos struktūrą, tai manau, kad esamais resursais galima tikrai papildyti specialistų poreikį atkeliant iš kitų padalinių, kurie galbūt yra pertekliniai.

O dėl klausimo dėl mokesčių, kaip aš supratau, jūs turėjote urbanizuotų teritorijų klausimą, nes papildomas mokestis galbūt įvedamas už tai, kad užstatyta derlinga žemė nuo 40, 42 boniteto balo. Jeigu užstatoma ta derlinga žemė, kuri turėtų būti naudojama maistui auginti arba žemės ūkiui, tai už ją turėtų būti kompensuojama į biudžetą vertei prilyginama suma. Tai tik tokiu atveju, bet tai yra visiškai ne papildomi mokesčiai, bet tik tuo atveju, kada būtų užstatoma. Siūloma užstatyti nederlingas, t. y. žemės ūkiui galbūt mažai tinkamas žemes, bet jeigu jų nėra, derlingų teritorijų sąskaita tada turi būti kompensuojama į biudžetą.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Klausimai baigėsi. Motyvai dėl viso. Ar yra užsirašiusių? Taip, yra. Nuomonė už – P. Čimbaras. Petrai! P. Čimbaras – nuomonė už.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Labai ačiū. Tikrai galiu pasakyti, praeitoje kadencijoje buvo daug diskutuojama tuo klausimu. Visi puikiai pripažįstame, kad mūsų dirvožemis yra alinamas. Puikiai visi pripažįsta, kad humuso trūksta, bet niekas nieko nedaro ir negalvoja daryti. Galiu pasakyti, čia nėra tobulas įstatymo projektas. Jį galima, aišku, dar ir koreguoti, bet kad įstatymo reikia, tai yra faktas.

Ir čia galiu pasakyti, kodėl yra alinamas mūsų dirvožemis. Aš nieko neturiu prieš ūkininkus, bet galiu pasakyti, pilamos, kaip tik norima, trąšos. Kas norima, daroma pagal kiekvieno ūkininko užgaidas ir norus. Turi būti tvarka. Tik man truputį keisti pranešėjos pasakyti žodžiai – mes nepriversime auginti gyvulių. Na, atsiprašau, gyvulius galima auginti, bet tam reikia sudaryti sąlygas, turi būti prioritetai. Bet jeigu nėra prioritetų, tai niekas ir neaugins. Aš siūlau pateikimą praleisti. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Labai gerbiu gerbiamą V. Vingrienę kaip žemės ūkio specialistę, bet mane tiesiog paralyžiuoja 9 straipsnis, kuriame sakoma, kad draudžiama keisti teritorijos paskirtį, paverčiant ją urbanizuota teritorija. Gerbiamieji, Lietuvoje yra urbanizuota tik 3 % šalies ploto. Miškai, kuriais jūs esate užsiėmę, miškų reforma, 10 % miškų vis dar yra rezerviniai. Jie tiesiog pūna. Ir dar daug daug teritorijų yra, kurios nepanaudotos, o jūs čia kalbate apie tai, kad derlingos teritorijos aplink miestus negali būti verčiamos miestais.

Man atrodo, šis įstatymas yra ydingas būtent dėl to, kad jį rengė atskiri parlamentarai, o ne Žemės ūkio ministerijos ar Vyriausybės specialistai. Ir tokį fundamentalų įstatymą siūlyti atskiriems Seimo nariams, man atrodo, iš esmės nepriimtina visuotinėje teisėkūros praktikoje. Europos valstybėse 90 % įstatymų pateikia vyriausybės, ir Seimo nariai tik komentuoja ir diskutuoja valandų valandas, o ne patys galvoja įstatymus ir juos teikia. Man atrodo, arba Žemės ūkio ministerija nedirba, arba jos darba perėmė Seimo nariai, kurie visiškai keistas sąlygas siūlo, kurios užkirs bet kokią miestų plėtrą. Dėkui.

PIRMININKAS. Kadangi nuomonės išsiskyrė, tai kviečiu balsuoti po pateikimo. Kas pritaria te įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 24, prieš – 7, susilaikė 41. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta, todėl siūlau alternatyvų balsavimą. Kas už tai, kad projektą tobulintume, balsuojate už, kas už tai, kad atmestume, balsuojate prieš.

Balsavo 65 seimo nariai: už – 51, prieš – 14. Siūloma iniciatoriams tobulinti. Ačiū.

Darbotvarkės klausimai į pabaigą. Ko gero, suspėsime dar vieną rezervinį apsvarstyti.

13.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-646 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-230 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-646. Pranešėja – Specialiosios tyrimo komisijos pirmininkė A. Širinskienė. Pateikimas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Seimo specialioji komisija, kuri yra atsakinga už apkaltos dokumentų parengimą, prašo pratęsti komisijos veiklos laiką dviem savaitėms, t. y. iki birželio 1 dienos. Tam turime keletą priežasčių.

Visų pirma, įvyko taip, kad dėl Seimo narių komandiruočių ir užimtumo liudininkai negalėjo atvykti liudyti laiku ir dėl to procedūra užsitęsė.

Kitas dalykas. Seimo narys M. Bastys labai aktyviai dalyvauja procese ir naudojami visomis įmanomomis procesinėmis priemonėmis, tai taip pat procesą užtęsė.

Trečias dalykas. 15 diena, kuria prasideda savaitė, neturi plenarinių posėdžių. Net jeigu teoriškai 15 dieną komisija pateiktų savo išvadą, vis tiek išvada būtų svarstoma tik vėlesniu laiku.

Iš esmės pratęsimas dviem savaitėmis leistų mums atlikti ir išsamesnį tyrimą, neskubėti dėl susidariusių aplinkybių. Antra, dėl balsavimo plenarinių posėdžių salėje faktiškai laiko neprarandame, nes posėdžiai ir taip 15 dieną, kur prasideda savaitė, nevyks. Tiesiog prašyčiau pritari komisijos darbo pratęsimui iki birželio 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkojame. Jūsų nori paklausti S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiama pranešėja, ar jūs esate tikra, kad tai bus baigtinis prašymas ar dar planuosite pratęsti vėliau, tikrai užbaigsite? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Manau, kad turėtume pabaigti, nes iš esmės baigėme visas liudytojų apklausas. Liko Seimo nario M. Basčio apklausa, diskusijos dėl išvados ir jos formulavimas.

Turint omeny, kad ta savaitė, kur nuo 15 dienos, yra be plenarinių posėdžių salės, tai Seimo nariai turės daugiau laiko. Aš manau, kad mes iki birželio 1 dienos neabejotinai pabaigsime.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų dėl viso taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Taip pat niekas neužsirašė diskutuoti. Dėl motyvų taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

Ir priėmimas. Kviečiu balsuoti. Kas pritariate dėl komisijos darbo pratęsimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 63 Seimo nariai: už – 63, prieš ir susilaikiusių nėra. Komisijos darbas pratęsiamas iki nurodytos datos. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Kviečiu Slapto balsavimo komisiją užimti savo darbo vietą. Pakartojau, kas tokie: R. Andrikis, K. Bacvinka, V. Čmilytė-Nielsen, S. Jovaiša, J. Narkevičius ir A. Palionis. Balsavimo pradžia 13 val. 55 min., balsuosime iki 14 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, mes baigėme rytinį posėdį. (*Gongas*) Žinote, kad balsavome dėl...

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 60 STENOGRAMA

2017 m. gegužės 9 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
G. KIRKILAS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDPF). Pradėkime vakarinį posėdį. (*Gongas*)

Registracija.

Užsiregistravo 65 Seimo nariai.

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-636 (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, norėčiau paskelbti balsų skaičiavimo protokolą. Pirmasis dėl Seimo nutarimo „Dėl Sigitos Rudėnaitės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių – 75, rasta – 75, galiojančių – 68, negaliojančių – 7. Už – 64, prieš – 3, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-640 (priėmimo tęsinys)

Dėl Seimo nutarimo „Dėl Jono Prapiesčio atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo ir šio Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduoti 75 biuleteniai, rasta – 75, galiojančių – 68, negaliojančių – 7. Už – 62, prieš – 4, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyzą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-639 (priėmimo tęsinys)

Dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Aloyzą Kruopį iš Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota – 75, rasta biuletenių – 75, galiojančių – 67, negaliojančių – 8. Už – 64, prieš – 3, susilaikiusių nėra. Priimta. (*Gongas*)

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginą Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIP-637 (priėmimo tęsinys)

Dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Reginą Gaudutienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota – 75 biuleteniai, rasta – 75, galiojančių – 68, negaliojančių – 7. Už – 65, prieš – 3, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIP-638 (priėmimo tęsinys)

Ir dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Rūtą Mickevičienę iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota – 75, rasta – 75 biuleteniai, galiojančių – 67, negaliojančių – 8. Už – 65, prieš – 2, susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį.

15.05 val.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos 2016 metų veiklos ataskaita

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Lygių galimybių kontrolieriaus 2016... (*Balsai salėje*) Deja, jau yra atėjusi. Turime eiti pagal darbotvarkę. Po to, aišku, būtinai grįšime prie... (*Balsai salėje*) Bus, bus. Lygių galimybių kontrolieriaus 2016 metų veiklos ataskaita. Pranešėja – lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė. Prašom.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, labai džiaugiuosi turėdama galimybę pristatyti veiklos ataskaitą plenariniame posėdyje. Iki to laiko tokios galimybės nebūdavo. Labai džiaugiuosi ir tikiuosi, kad tai taps gera patirtimi ir apskritai bus kaip praktika Seime, kad Seimo plenariniame posėdyje Seimui atskaitingos institucijos galės pristatyti savo veiklos ataskaitas.

2016 metų mūsų veiklos ataskaita buvo pristatyta Žmogaus teisių komitete. Malonu, kad ją galėsiu pristatyti platesniu formatu. Mūsų ataskaita rėmėsi mūsų 2016 metų veiklos prioritetais.

Pirmas prioritetas buvo tarnybos dokumentų valdymo sistemos atnaujinimas.

Antras prioritetas buvo pasiūlymų dėl teisės aktų, reglamentuojančių tarnybos veiklą, teikimas.

Trečias prioritetas buvo tarnybos veiklos viešinimas miestų ir rajonų savivaldybėse.

Ketvirtas. Nacionaliniai lygybės ir įvairovės apdovanojimai.

Penktas. Tarnybos darbuotojų kvalifikacinių gebėjimų tobulinimas.

Šeštas. Bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis bei akademinė bendruomene stiprinimas.

Labai džiaugiuosi, kad 2016 metų pabaigoje Seimas priėmė Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos inicijuotus įstatymų pakeitimus, ir nuo šių metų sausio 1 dienos įsigaliojo reikalavimai lygių galimybių kontrolieriui turėti ne tik aukštąjį teisinį, bet aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip dešimties metų vietoje penkerių metų teisinio darbo stažą. Numatyta, kad lygių galimybių kontrolierius gali būti skiriamas ne daugiau kaip du kartus iš eilės. Prieš prisiekdamas turi sustabdyti savo veiklą politinėse partijose iki kadencijos pabaigos ir negali dalyvauti politinių partijų veikloje.

Paminėsiu kelis aspektus, kurie kėlė ir dabar kelia kitoms Seimui atskaitingoms įstaigoms ir jų vadovams klausimų ir kurie darė įtaką mūsų įstatymų pakeitimams, tai yra kad nebuvo numatytos kadencijos. Siekiant, kad tarnyba ir kontrolierius veiktų nešališkai ir nepriklausomai, kadencijos yra būtinos, todėl kontrolierius negali būti skiriamas daugiau kaip du kartus iš eilės. Dėl dalyvavimo politinių partijų veikloje taip pat nebuvo reglamentuota ir buvo labai daug iškilusių klausimų, ar kontrolierius, kaip ombudsmenas, gali priklausyti politinei partijai, ar ne. Mano suvokimu, negali. Todėl buvo inicijuoti pakeitimai, kad kontrolierius tol, kol eina pareigas, negali dalyvauti jokių politinių partijų veikloje.

Taip pat buvo priimtas labai svarbus pakeitimas ir nuo 2017 m. sausio 1 d. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba vykdo funkcijas, kurios Europos Sąjungos ekspertų yra pripažįstamos kaip pačios efektyviausios ombudsmeno institucijai. Tai yra nuo sausio 1 dienos lygių galimybių kontrolierius ne tik tiria skundus arba atlieka tyrimus savo iniciatyva, kas yra vienas iš pagrindinių ombudsmeno darbų, taip pat atlieka nepriklausomus tyrimus, kontroliuoja Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimą, bet taip pat yra naujai atsiradusi funkcija, kad lygių galimybių kontrolierius nuo sausio 1 dienos vykdo prevencinę ir švietėjišką veiklą, lygių galimybių užtikrinimo sklaidą.

Esu tikra, kad, tik tirdamas skundus ir vykdydamas švietėjišką bei prevencinę veiklą, lygių galimybių kontrolierius gali užtikrinti efektyvų darbą. Tuo tikslu tarnyboje atsirado struktūrinių pasikeitimų, kurie turėjo įtaką struktūriniam vienetai sukurti. Šiuo metu tarnyboje veikia trys skyriai. Tai yra Teisės skyrius, Lygių galimybių integravimo skyrius ir Veiklos administravimo skyrius. Kaip ir minėjau, dvi veiklos, t. y. skundų tyrimas, priskirtas Teisės skyriui, ir visa švietėjiška prevencinė veikla, priskirta Lygių galimybių integravimo skyriui, abi yra vienodai svarbios ir vykdomos lygiagrečiai.

Kalbant apie tyrimus dėl galimos diskriminacijos, svarbu pabrėžti, kad tarnyboje atsirado du papildomi šaltiniai, iš kurių buvo gaunami kreipimaisi į mūsų tarnybą. Tai yra pasiteiravimai elektroniniu paštu, kurie buvo fiksuojami ir kurių praeitais metais buvo gauta 185. Taip pat 260 skundų, iš kurių nemažą dalį sudarė tarnybos įsteigta ir įkurta nauja elektroninio skundo forma mūsų tinklalapyje, taip pat feisbuko paskyra. Iš feisbuko paskyros yra gauti 94 paklausimai. Ir buvo pradėti 68 tyrimai kontrolieriaus iniciatyva.

Iš viso praeitais metais buvo gauti 607 kreipimaisi į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą. Verta paminėti, kad iš 607 kreipimųsi be tyrimo buvo atsakyta į 279. Tai rodo, kad galima operatyviai ir efektyviai atsakyti pareiškėjams į jiems rūpimus klausimus nepradėjus tyrimo, bet būti maksimaliai pasiekiamiems. Buvo pradėti tyrimai ir taip pat buvo nustatyta, pasitvirtino pažeidimai 113 atvejų, iš viso buvo pradėti 328 tyrimai ir pažeidimai nepasitvirtino 41 atveju. Atsisakyta nagrinėti 174 atvejais.

Svarbu paminėti, kad į tarnybą dažniau kreipiasi moterys, tai sudarė 41 % visų besikreipusiųjų pareiškėjų, 39 % sudarė vyrai, 19 % – juridiniai asmenys, nes mes taip pat gauname nemažai kreipimųsi ir iš juridinių asmenų, didžioji dalis jų yra nevyriausybinės organizacijos, 1 % buvo anoniminių skundų. Pagal įstatymą lygių galimybių kontrolierius gali nagrinėti ir anoniminius skundus, visi jie buvo priimti ir nagrinėti.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad jeigu mes vertintume pareiškėjų pasiskirstymą pagal kreipimųsi pobūdį, t. y. pagal kreipimųsi būdą, tai atsispindi ne tik mūsų valstybės, bet ir apskritai pasaulinės tendencijos – per socialinį tinklalapį feisbuką, kuris yra vienas iš mūsų kreipimosi būdų į tarnybą, dažniau kreipiasi moterys negu vyrai. Tai atspindi tą aplinkybę, kad apskritai socialiniuose tinkluose dažniau ir aktyviau bendrauja moterys. Su skundu į tarnybą dažniau kreipiasi vyrai nei moterys, ir svarbu atkreipti dėmesį, kad vyrai dažniau kreipiasi ne tik dėl savo pažeistų teisių, bet ir dėl moterų pažeistų teisių. Vyrai ypač labai aktyviai reaguodavo, jeigu matydavo moteris diskriminuojančias ir žeminančias reklamas, reklamuojant įvairias paslaugas ar prekes.

Dėl pasiteiravimo į tarnybą dažniau kreipiasi moterys. Tai susiję su visais elektroniniais paklausimais, kur moterys tiesiog irgi yra aktyvesnės.

Jeigu mes vertintume pareiškėjų pasiskirstymą pagal lytį, t. y. neskaitant juridinių asmenų ir anoniminių kreipimųsi, matytume, kad į tarnybą kreipėsi 49 % vyrų ir 51 % moterų. Bet jeigu at-

mestume kriterijų ir rodiklių socialinius tinklus, t. y. feisbuką, tie skaičiai tikrai būtų kitokie, vyrai būtų daug aktyvesni.

Jeigu vertintume 2016 metais atliktų tyrimų statistiką pagal diskriminacijos pagrindą, tai, kaip ir kiekvienais metais, dominuojantys diskriminacijos pagrindai mūsų valstybėje yra lytis, amžius ir negalia. Tai yra trys dominuojantys pagrindai, dėl ko dažniausiai kreipiamasi į mūsų tarnybą.

Taip pat reikėtų paminėti, kad tarnyba visus sprendimus, kuriuos priėmė, o iš viso buvo priimta 113 sprendimų, 60-čia iš jų yra skirtas išspėjimas, taip pat siūlymų nutraukti diskriminacinius veiksmus ar panaikinti su tuo susijusį teisės aktą yra priimta 28 kartus ir tris kartus perduota iki teismo tyrimo įstaigai. Tie 28 sprendimai, kuriais buvo siūloma nutraukti diskriminacinius veiksmus ar panaikinti su tuo susijusį teisės aktą, yra monitoringuojami, ir iki šių metų birželio 1 dienos savo sprendimų vykdymo eigą, t. y. monitoringą, mes planuojame viešinti ir mūsų tinklalapyje, kad visi matytų, kokia yra vieno ar kito sprendimo eiga. Verta paminėti, kad iš 28 kontrolieriaus siūlomų nutraukti diskriminacijos veiksmų ir rekomendacijų pakeisti teisės aktą 16 buvo jau įvykdyta 2016 metų, 11 vykdoma šiuo metu (net ir man čia pristatant jums ataskaitą tie skaičiai jau dabar galėjo šiek tiek kisti) ir vieną yra atsisakyta vykdyti. Kitaip sakant, net neski-riant nė vienos administracinės baudos, ką gali skirti lygių galimybių kontrolierius, verta pami-
nėti, absoliuti dauguma visų pažeidėjų geranoriškai nutraukia pažeidžiančius veiksmus.

Kalbant apie lygių galimybių integravimą ir sklaidą, svarbu paminėti, kad mūsų valstybėje yra dvi nacionalinės programos. Pirmoji programa yra Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2020 metų programa. Joje yra numatytas Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamas valstybės projektas ir tarnyba yra vadovaujantis partneris. Savivaldybės sėkmės kodas – ly-čių lygybė. Verta paminėti, kad, kalbant apie lygių galimybių sklaidą, mano pačios buvo apkeliau-
ta kiekviena savivaldybė, t. y. visos 60 savivaldybių buvo aplankytos, ir pastebėta viena tendenci-
ja, kad didžioji dalis savivaldybių nežino ir neturi pakankamai informacijos apie lygių galimybių
įgyvendinimą savivaldos teritorijoje. Kitaip sakant, tie statistiniai rodikliai, kuriuos mes turime
apie darbo užmokesčio skirtumus, apie žmonių atskirtį ir dėl jų... jų tapatybę identifikuojančių
pagrindų, trūksta žinių ir matymo, kad tai yra kiekvienos savivaldybės problema, todėl šio pro-
jekto tikslas bus atskleisti statistinius rodiklius, t. y. sukurti žemėlapi, integruotą žemėlapi, kuris
leistų pamatyti, kokia situacija yra kiekvienos savivaldos, kad mes galėtume imtis tinkamų prie-
monių, pasiūlyti priemones, kurias galėtų įgyvendinti savivaldybė gerindama padėti.

Taip pat yra antroji programa, t. y. planas – tai nediskriminavimo skatinimo tarpinstitucinis
veiklos planas, kuris neteko galios nuo 2017 m. sausio 1 d., tačiau plane taip pat yra numatytas
Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamas valstybės projektas. Tarnyba taip pat yra va-
dovaujantis partneris. Projekto tema yra pokytis versle, viešajame sektoriuje, visuomenėje, nauji
standartai diskriminacijos mažinimui. Verta atkreipti dėmesį, kad pati tarnyba per šį projektą ke-
tina padėti verslui dėl pareigos, kurią užkrovė pati Vyriausybė ir, manau, pats Seimas, nes nuo
liepos 1 dienos įsigaliosiančiame Darbo kodekse yra numatyta verslą bauginanti nuostata, t. y.
kad kiekvienas darbdavys, kuris turi daugiau kaip 50 darbuotojų, turi turėti lygybės planus. Ko-
kie tai yra lygybės planai, kaip jie turėtų būti įdiegti, kokia nauda lygybės planų – apie tai, mano
manymu, yra nepagalvota ir valstybės vėl primesta prievolė verslui, užkraunanti jam našą, bet
kartu nepagalvojant apie paties įstatymo taikymą ir jo įgyvendinimą. Mes, kaip tarnyba, galėsime
padėti. Šio projekto viena iš veiklų ir yra atsižvelgiant į tai, kad yra tokia nuostata, bet to tikrai ne-
pakaks. Pati Vyriausybė turėtų prisidėti prie to, kaip padėti verslui ir kokia nauda yra pačių lygy-
bės planų, siekdama, kad jie būtų įdiegti.

Priešingu atveju mes turėsime tai, ką turime su mūsų biudžetinėmis įstaigomis. Lygių gali-
mybių įstatyme, Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme, yra numatyta prievolė, kad jau nuo
2014 metų kiekviena biudžetinė įstaiga privalo savo strateginiuose planuose turėti priemonių, ku-
rios įgyvendintų lygias galimybes. Šiandien tikrai didžioji dalis biudžetinių įstaigų jų neturi dėl
paprasčiausios priežasties – nemato, kur yra problema, ir nemato tų priemonių, kurios padėtų tą
problema išspręsti. Kitaip sakant, jeigu mes nematome problemos, tai kokios gali būti priemonės,

siekiant pozityvių rezultatų? Be abejo, jų būti negali, todėl tai irgi yra norma, kuri, mano manymu, nefunkcionuoja, bet yra būtina, kad ne tik mūsų tarnyba, bet ir vykdomoji valdžia padėtų, kad ta priemonė būtų efektyviai įgyvendinama.

Labai svarbu pabrėžti, kad pati tarnyba papildomo finansavimo švietėjiškai ir prevencinei veiklai negauna, bet mes turime skyrių, kuris įgyvendina ir kuruoja ne tik Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektus, numatytus mūsų nacionalinėse programose, bet taip pat savo iniciatyva teikia paraiškas. Mes teikiame paraiškas Europos Komisijai tam, kad gautume finansavimą vieniems ar kitiems projektams, kurie būtų kaip investicija į mūsų valstybę. Labai svarbu pažymėti, kad tiek prieš tai buvusi valdžia, tiek dabar esanti valdžia investuoja, bent jau esu gavusi pažadą iš premjero, kad ir ši valdžia skirs būtiną kofinansavimą, tai yra 20 % kofinansavimą, kad 80 % investicija, kurią mes gauname iš Europos Komisijos, būtų kaip investicija į mūsų valstybę, nes tokių lėšų mes patys iš nacionalinio biudžeto tikrai negalėtume ir nepajėgtume skirti. Mūsų valstybė tikrai prisideda tiek, kiek gali prisidėti prie švietėjiškos veiklos, ir būtent konkrečiai per kofinansavimą tų projektų, kuriuos mes patys savo iniciatyva teikiame ir laimime iš Europos Komisijos.

Verta atkreipti dėmesį, kad šie metai....

PIRMININKAS. Gerbiamoji kolege, jūsų pristatymo laikas baigėsi. Gal jūs į klausimus dar atsakytumėte?

A. SKARDŽIUVIENĖ. Jeigu galima, aš tik pabaigsiu.

PIRMININKAS. Prašom trumpai.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Pabaigsiu keliais sakiniais. Paskutiniai sakiniai būtų, kad įvykę struktūriniai tarnybos pokyčiai ir mūsų efektyvumo didinimas per mūsų e. skundų formų atsiradimą, taip pat per feisbuko tinklalapį, per mūsų vykdomą švietėjišką veiklą... mes tikrai siekiame pasiekti mūsų tarnybos vertybių, misijų ir viziją, t. y. kad efektyvumas, profesionalumas, nešališkumas ir atvirumas būtų ir 2017 metais. Labai tikimės, kad mūsų vienas iš prioritetų, t. y. teisės aktai, kurie reglamentuoja tarnybos veiklą, jų pateikimas Seimui, taip pat bus įvertinta ir padės jums pagelbėjant mūsų tarnybai veikti dar efektyviau. Mes matome dar kelis atvejus, kai kontrolieriaus kompetencija gali būti praplėsta, kad jis veiktų dar efektyviau ir dar geriau. Pasakiau ne viską, bet ačiū. Esu pasiruošusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų Seimo narių. Pirmoji – kolegė M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, ačiū jums už ataskaitą. Turbūt lygių galimybių srityje tikrai dar yra mums kur stengtis, bendromis jėgomis turėsime stengtis ir toliau. Jūs savo pranešime paminėjote būsimą Darbo kodeksą, tačiau aš norėčiau jūsų, kaip žmogaus teisių ekspertės, paklausti nuomonės ir vertinimo kito paketo, tai būtent susijusio su alkoholio prekybos ribojimais. Kaip vertintumėte, jeigu įsigaliojūt pataisos, kurios nulems, kad prekybos taškai turės nuolat filmuoti ir saugoti visus asmenis, perkančius alkoholį, o asmenų iki 20 metų neįleisti į prekybos taškus? Ačiū.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Įstatymo priėmimas yra Seimo prerogatyva, dėl kurios mes net negalėtume pasisakyti, nes lygių galimybių kontrolierius gali pradėti tyrimą dėl galimos diskriminacijos tik įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu. Jeigu jūs kreiptumėtės apskritai į mūsų tarnybą dėl nuomonės pateikimo, tai bet kokios diskriminacijos dėl amžiaus išimtyms yra pateisinamos, jeigu jos yra įtvirtintos įstatyme. Ir jeigu jūs numatysite bet kokius apribojimus dėl amžiaus įstatyme, tai galios ir mums. (*Balsai salėje*) Filmavimas jau apimtų asmens duomenų apsaugą ir jo atvaizdą. Šiuo atveju pats filmavimas nepatenka nė į vieną diskriminacijos pagrindą, todėl vertinti mes taip pat negalėtume. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiamoji kontroliere, už jūsų ataskaitą. Norėčiau jūsų paklausti. Kaip jūs vertinate tai, kad šiandien statistika rodo, kad apie 35 % visų dirbančių moterų patiria savo darbdavio priekabiavimą? Norėčiau paklausti jūsų. Kaip dažnai į jus kreipiasi tokiais klausimais ar tiesiog dėl diskriminacijos lyties pagrindu? Kiek kreipimusi jūs gaunate? Ar pakankamai, jūsų nuomone, reaguojama į tokius kreipimus? Ar šioje srityje yra pakankamai padaroma, kad tokius nusižengimus užkardytume? Ačiū.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Ačiū jums už klausimą. Lyties pagrindas yra dominuojantis, kaip ir visi kiti pagrindai. Verta atkreipti dėmesį, kad įstatyme šiuo metu numatytas apribojimas, kad tyrimas dėl seksualinio priekabiavimo yra galimas tik tada, kai yra darbo santykiai, kitaip sakant, Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas numato apsaugą tik darbuotojui. Aš tikrai labai džiaugiuosi, kad jau yra pasiekta paskutinė stadija teisės aktų pakeitimų ir labai prašau visų Seimo narių ketvirtadienį pritarti įstatymo pakeitimo priėmimui. Jeigu mes galėsime reglamentuoti ir turėsime reglamentuotus santykius dar iki sutartinių santykių, tai tikrai padės mūsų tarnybai.

Verta paminėti, kad dėl seksualinio priekabiavimo mes jau dabar gavome paklausimą telefonu iš vienos švietimo įstaigos. Pasirašė labai daug studentų, kurios kreipėsi į mus telefonu su paklausimu dėl dėstytojų seksualinio priekabiavimo, kurį patiria. Tai yra ne vienas ir ne vienintelis atvejis. Paklausimų telefonu mes sulaukiame labai daug, bet dabar mes vertinsime, panašu, kad procedūrinius dalykus, t. y. ar pats darbdavys, šiuo atveju švietimo įstaiga, ar pati švietimo įstaiga ėmėsi visų priemonių, kad šiuo atveju patys studentai nepatirtų seksualinio priekabiavimo.

Tie skaičiai dėl seksualinio priekabiavimo yra labai maži apskritai dėl labai sudėtingos situacijos, nes pačiam žmogui kreiptis dėl seksualinio priekabiavimo, vien viešinti tai, kad jis patiria seksualinį priekabiavimą, mūsų visuomenėje tai yra vis dar tabu. Tai nėra tolygu priekabiavimui dėl amžiaus, kitais pagrindais, į kuriuos mūsų visuomenėje yra žvelgiama daug tolerantiškiau. Pas mus vis dar daug kas mano, kad seksualinis priekabiavimas tai nėra paties to priekabiautojo kaltė, dažnu atveju vis dar manoma, kad tai yra pačios moters, kuri dažniausiai patiria seksualinį priekabiavimą, kaltė. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolega J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji kontroliere, jums yra gerai žinomas viešumoje nuskambėjęs atvejis, kai Vilniaus miesto savivaldybės dabartinė valdžia išvarė Vilniaus Joachimo Lelevelio mokyklos lenkų ir rusų kalba besimokančius mokinius iš Antakalnio gatvėje esančio pastato. Buvo išvaryta tam, kad būtų pagerintos šalia esančios mokyklos, Antakalnio mokyklos, lietuvių kalba besimokančių mokinių sąlygos. Aišku, šis diskriminacinis veiksmas buvo ir dėl to, kad būtent išnyko galimybė ugdytis Antakalnio rajone, kur ji buvo iki šiol. Šis savivaldybės sprendimas yra anuliuotas teismo nutartimi ir šita nutartis iki šiol nevykdoma, kas vėl yra nusižengimas. Mano klausimas būtų toks: ar jūs nagrinėjote šį diskriminacinį veiksma lygių galimybių požiūriu? Koks buvo jūsų sprendimas ir ką jūs toliau numatote daryti, kad ateityje nebūtų tokių veiksmy, o ši teismo nutartis?..

PIRMININKAS. Klauskite.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). (Jis jau baigiamas užduoti.) ...ši nutartis būtų įvykdyta ir vaikams būtų sudaryta galimybė grįžti į istoriškai priklausančias patalpas Antakalnio gatvėje? Ačiū.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Ačiū jums už klausimą. Mes esame gavę kol kas informaciją, paprašėme ją pateikti raštu, tai yra galima diskriminacija tautybės pagrindu švietimo įstaigose. Nesant visos informacijos, negalėčiau dabar jums pasakyti ir vertinimą. Bet mes informaciją žodžiu esame gavę ir prašėme pateikti ją raštu. Aš manau, mums pateiks, nes yra labai aktyvus bendruomenės narys, kuris ir žadėjo pateikti visą informaciją būtent dėl minėtų aplinkybių, kurias jūs dabar įvardinate. Be abejo, jeigu tai bus tapatūs klausimai, kurie jau buvo išnagrinėti teismo, tai mes dėl to paties pasakyti negalėsime ir turėsime atsisakyti nagrinėti. Bet jeigu mes matysime, kad yra galbūt ir kitų aplinkybių, konkrečiai diskriminacija tautybės pagrindu, tai mes tada pradėsime patį tyrimą. Bet yra labai aktyvus bendruomenės narys, su kuriuo tikrai buvo bendrauta, jis turėtų pateikti visą informaciją raštu.

PIRMININKAS. Kolega S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama kontroliere, girdėjome ir komitete, ir čia jūs papasakojote, kiek gaunate prašymų, skundų, užklausimų. Kiekvienas atskiras prašymas ne koks nors matematikos uždavinys, kad sėdai, išsprendei per 10 minučių, ir ne šachmatų žaibo partija per 5 minutes, bet užima labai daug laiko. Sakykite, ar jus tenkina darbo sąlygos? Jūs dabar turbūt persikėlėte į naują vietą, bet ar jūs suspėjate su darbais, nes teko iš jūsų išgirsti, kad jūsų darbuotojai pasilieka ir savaitgaliais, ir po darbo valandų? Ar jūs neiškelsite kokio nors ieškinio Vyriausybės institucijoms dėl nevienodų darbo sąlygų, lyginant su kitomis kontrolierių tarnybomis?

A. SKARDŽIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Tikrai labai opus klausimas. Nesinorėjo ateiti ir guostis, kaip mums sunku, bet finansiniu požiūriu mums yra labai sunku. Vienas iš mūsų pagrindinių prioritetų ir ką mes įgyvendiname, tai yra surastos neatlygintinos panaudos patalpos. Verta paminėti, kad jau dešimt metų patalpos buvo nuomojamos iš privataus subjekto, biudžetinės įstaigos, kas, mano manymu, apskritai neturėtų vyrauti mūsų valstybėje. Tų kaštų sąnaudos tikrai bus priskirtos bent vienam darbuotojui. Iš viso šiuo metu tarnyboje, jau penktadienį patvirtintas dar vienas darbuotojas, bus 15 žmonių. Teisės skyriuje dirba 4 teisininkai ir per metus visi 607 kreipimaisi buvo nukreipti būtent teisininkams. Apimtys yra tikrai didelės. Juokaudama sakau, kad pas mus niekas neturi teisės sirgti. Tikrai liekame po darbo valandų ir savaitgaliais susitinkame su kolegomis.

Kita vertus, aš labai viliojosi ir tikiuosi, kad Seimui tvirtinant biudžetą bus atsižvelgta į mūsų poreikį, nes mes tikrai nesame ta biudžetinė įstaiga, kuri sau gali leisti dubliuoti funkcijas arba leisti darbuotojams, valstybės tarnautojams ar dirbantiems pagal darbo sutartį, veltėdžiauti. Aš labai tikiuosi, kad į mūsų poreikį bus atsiliepta ir jūsų klausimas tikrai atlieps ir kitų Seimo narių įžvalgas dėl mūsų biudžetinės įstaigos situacijos.

PIRMININKAS. Ir kolega S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kontrolierė, dėkoju už ataskaitą. Aš norėjau pasidomėti ta tęstine tema dėl privačiuose darželiuose besiuogančių vaikų tėveliams mokamų 100 eurų kompensacijų ir jūsų pripažinimo, kad tai diskriminuoja socialiniu pagrindu. Šita praktika tęsiasi visoje Lietuvoje ir lyg ir į jūsų įvertinimą nebuvo atsižvelgta iš esmės ir dėl to, kad savivaldybės, kurios tą kompensaciją moka, mano, kad prisideda prie vaikų ugdymo. Kokia yra šiandieninė situacija ir tolesni veiksmai ir jūsų vertinimas? Kaip jūs vertinate dabartinę situaciją? Dėkui.

A. SKARDŽIUVIENĖ. Ačiū už klausimą. Iš tiesų tokia situacija nėra visoje Lietuvoje. Tokia situacija yra tik Vilniuje, nes tik Vilniuje yra priimtas tokio pobūdžio sprendimas. Kituose miestuose ir rajonuose apskritai yra tuščios patalpos, nes tiesiog nėra vaikų, kuriuos leistų, nes žmonės emigruoja, tušti pastatai stovi.

Bet kalbant apie Vilniaus miesto savivaldybę, tai yra ne vienas mūsų sprendimas, kuris yra neįgyvendinamas Vilniaus miesto savivaldybės mero. Mes planuojame kreiptis dabar dėl vieno norminio teisės akto į teismą ir žvelgsime, kokia bus teismo pozicija, nes tai bus precedentinis atvejis mūsų kreipimosi į teismą.

Priešingu atveju, jeigu teismas atmestų, mes tada svarstysime galimybes, kokios turi būti įstatymo pataisos tam, kad mes galėtume kreiptis į teismą dėl sprendimo įpareigojimo įvykdymo. Nes dabar tikrai Vilniaus miesto savivaldybės mero ir savivaldybės yra neįgyvendintas minėtas sprendimas dėl kompensacijų. Kitas norminis aktas, kurį mes pripažinome diskriminaciniu, taip pat yra neįgyvendintas. Mes manome, kad tada turime veikti efektyviau. Jeigu tai yra teisės aktų klausimas, tai mes tada teiksime pasiūlymus, nes jau dabar yra sudaryta darbo grupė, teiksime pasiūlymus ir tada labai tikėsiuos Seimo pritarimo dėl teisės aktų pakeitimų, kurie leistų mums veikti efektyviai. Klausimą – šiuo metu sprendimų ignoravimą ir jų nepaisymą įgyvendinti teisiniu būdu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kontrolierė Agneta Skardžiuvienė. Labai ačiū. Gerbiamieji kolegos, tiesiog pranešu, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymą jokių procedūrinių veiksmų šiuo atveju neturime. Iš klausėme ataskaitą.

15.35 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-241(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame prie to klausimo, apie kurį čia kalbėjo kai kurie kolegos Seimo nariai, tai yra prie 1-5 – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-241(2), dėl kurio buvo padaryta pertrauka. Dėl vedimo tvarkos – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Sveiki. Norėčiau šiuo klausimu paprašyti pusės valandos pertraukos frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašymas teisėtas. Balsuojame. Kas pritaria Valstiečių frakcijos prašymui dėl pusės valandos pertraukos, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Dėl klausimo – dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-241(2). Pertrauka buvo padaryta iki šio posėdžio, iki vakarinio, dabar prašoma dar pusės valandos pertrauka.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 92 Seimo nariai: už – 56, prieš – 8, susilaikė 28. Pusės valandos pertrauka.

15.37 val.

Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-296(3) (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, yra klausimas 1-2b – Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-296(3), dėl kurio nebuvo surinkę pakankamai balsų, nebalsavo. Gal galėtume bandyti balsuoti? (*Balsai salėje*) Ne? Bandomė? Gerai. Kadangi užsiregistravo 92, kas palaiko Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 papildymo 37¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIIIP-296(3), balsuoja už. (*Balsai salėje*) Jau apsvarstėme. Kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas, kolegos. Kodėl toks pagyvėjimas? Supratau.

Gerbiamieji kolegos, užsiregistravo tik 59 Seimo nariai, už balsavo, atsiprašau, 54 balsavo: 51 – už, prieš nebuvo, susilaikė 3. Atidedame.

Ir grįžtame prie popietinės darbotvarkės.

15.38 val.

Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2 straipsnio pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-617, Bausmių vykdymo kodekso 54, 113, 114 straipsnių pakeitimo ir 120, 121, 122, 123, 124 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-618, Laikinojo vidaus tarnybos įstatymo Nr. I-2120 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-619, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-620, Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 2, 26 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 26¹, 26² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-621, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. I-2121 „Dėl Lietuvos Respublikos laikinojo vidaus tarnybos įstatymo įsigaliojimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIIIIP-622 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatymo Nr. I-1202 2 straipsnio pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-617. Pateikimas. Ir taip pat lydimasis 2b – Bausmių vykdymo kodekso 54... Penki lydimieji, visų neminėsiu, tik paminėsiu skaičius. Kviečiu vidaus reikalų ministrą. Ministre, į tribūną. Lydimieji projektai yra tokie: Nr. XIIIIP-618, Nr. XIIIIP-619, Nr. XIIIIP-620, Nr. XIIIIP-621, Nr. XIIIIP-622, Nr. XIIIIP-623. Ne? Nr. XIIIIP-622, tuo ir baigiame. Prašom, ministre.

E. MISIŪNAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Laba diena, gerbiamieji Seimo nariai. Taigi norėčiau pristatyti, kaip posėdžio pirmininkas minėjo, keletą įstatymų. Įstatymų projektai parengti siekiant, kad visuose įstatymuose, reglamentuojančiuose atskirų institucijų pareigūnų veiklą, būtų nustatyti aiškūs ir nedviprasmiški prievartos, specialiųjų priemonių ir šaunamojo ginklo panaudojimo pagrindai ir būtų užtikrintos prievartos priemonių naudojimo teisėtumo sąlygos, kurios būtų tokios pat kaip ir Lietuvos Respublikos policijos įstatyme bei kituose įstatymuose, kurie

jau anksčiau buvo pakeisti, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo ir nacionalinių teismų suformuotą praktiką.

Kalėjimų departamento tarnybos statutas pildomas straipsniais, reglamentuojančiais prievartos ir šaunamojo ginklo panaudojimo pagrindus. Kituose teikiamuose įstatymų projektuose atitinkamai pripažįstami netekusiais galios tai reglamentuojantys straipsniai, keičiamos sąvokos, pripažįstami netekusiais galios teisės aktai, kuriuose yra likusios neaktualios nuostatos, susijusios su ginklų ir specialiųjų priemonių naudojimu vidaus tarnyboje.

Atkreiptinas dėmesys, kad, panaikinus perteklines nuostatas, teisinio reglamentavimo spragų neatsiras.

PIRMININKAS. Nėra norinčių paklausti. Gerbiami kolegos, gal galėtume po pateikimo bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Ar reikia balsuoti? (*Balsai salėje*)

Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIIP-617, t. y. dėl klausimų 2-2a, 2-2b, 2-2c, 2-2d, 2-2e ir 2-2f. Kas pritaria pateiktiems įstatymų projektams, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas po pateikimo.

Gerbiami kolegos, balsavo 92 Seimo nariai: už – 87, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta.

Gerbiami kolegos, Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? Ačiū. Pritarta. Kadangi skubos tvarka, siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Ačiū.

15.42 val.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-623 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-3 klausimas – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-623. Pateikimas. Pranešėjas – vidaus reikalų ministras E. Misiūnas. Prašom, ministre.

E. MISIŪNAS. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorius į pareigas skiriamas ir iš jų atleidžiamas Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka, nes Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos statusas ir atliekamos funkcijos nesudaro pakankamo teisinio pagrindo Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatyme nustatyti specialią direktoriaus skyrimo tvarką. Taip bus užtikrintas teisinio reglamentavimo sistemiškumas. Siūlyčiau pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Nėra norinčių paklausti. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti ar reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti taip pat birželio 20 dieną. Ačiū, ministre.

E. MISIŪNAS. Ačiū.

15.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-33 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-678 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Kadangi neturime kitų klausimų pranešėjų, šiek tiek anksčiau einame, tai 2 rezervinis klausimas – Seimo nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos sudarymo.

Kviečiu Seimo Pirmininko pirmąją pavaduotoją R. Baškienę. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašom, gerbiama kolege.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mielieji kolegos, nedidelis pakeitimas. Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija prašo Peticijų komisiją pakeisti, išbraukiant R. Miliūtę ir įrašant G. Kindurį. Todėl ir teikiamas Seimo nutarimas „Dėl Peticijų komisijos sudarymo“, atitinkamai koreguojant komisijos sudėtį. Narių skaičius lieka tas pats. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Nėra norinčių paklausti. Ar galime pritarti po pateikimo? Pritarta.

Svarstymas. Galime pritarti po svarstymo? Ačiū. Pritarta.

Pastraipsniui. Galime pritarti 1 straipsniui? Galime. Ačiū. 2 straipsniui? Balsuojame. Atsiprašau, vienas straipsnis. Tik 1 straipsniui pritariame.

Balsuojame. Kas pritaria Seimo nutarimui „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Peticijų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektui Nr. XIIIIP-678, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas, gerbiami kolegos.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiami kolegos, balsavo 91 Seimo narys: už – 89, nėra prieš, susilaikė 2. Pritarta. (*Gongas*)

15.45 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Žilvino Šilėno peticijos“ (projektas Nr. PNP-17) priėmimas

Norėčiau pakviesti į tribūną P. Čimbarą. 4 rezervinis klausimas – Seimo protokolinis nutarimas „Dėl Žilvino Šilėno peticijos“. Kolega P. Čimbaras, komisijos pirmininkas. Prašom. Ž. Šilėnas.

P. ČIMBARAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, susidarė tokia nuomonė, kad Peticijų komisija yra vadinama atmetimo komisija, bet, tikiuosi, šiandien savo balsavimu patvirtinsite, kad komisija nėra atmetimo komisija. Pasirodo, Ž. Šilėno peticija yra pripažinta, nutarta ją tenkinti, papildyti Atmintinų dienų įstatymą ir nustatyti, kad gegužės 8 diena būtų Pagarbos mokesčių mokėtojams diena.

Komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pateiktą nuomonę ir manydama, kad šį pasiūlymą tenkindama ne tik pagerbtų visus tuos, kurie sąžiningai moka mokesčius, bet ir paskatintų savanorišką mokesčių mokėjimą ir pagerintų mokesčių surinkimą. Pagarbos mokesčių mokėtojams diena didintų gyventojų supratimą, kaip veikia mokesčių sistema, ir informuotumą, kur mokesčiai yra panaudojami. Tai galėtų būti diena, kai valstybės institucijos mokesčių mokėtojus informuotų apie tai, kur panaudojami jų sumokėti mokesčiai, ir tai dar labiau didintų piliečių nusiteikimą mokėti mokesčius.

Todėl prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą tenkinti peticijoje pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Tikrai naujas dalykas. Nori pasisakyti keletas kolegų. G. Steponavičius – už.

G. STEPONAVIČIUS (*LSF*). Labai ačiū. Džiaugiuosi, kad stereotipus pati komisija pripažįsta linkusi laužyti. Noriu tikrai atkreipti dėmesį, kad ši peticija taip pat buvo svarstoma Seimo Švietimo ir mokslo komitete. Po nedidelės diskusijos mes taip pat radome bendrą sutarimą. Nors ne visai buvo bendras sutarimas, bet pakankamas palaikymas, kad netradiciškai skambanti diena galėtų būti įteisinta. Aš sveikinu Peticijų komisijos tokį sprendimą ir kviečiu ir Seimą tam pritarti. Visai šviežiai skambantis dalykas.

PIRMININKAS. Ačiū, bet yra norinčių kalbėti prieš. K. Starkevičius. Prašom, kolega.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia toks įdomus ir labai skambus pats pateikimas, kad štai visą laiką mes būname prieš, atmetame, o štai dabar pritariame. Bet, aš manau, buvo galimas ir kitas kelias. Tiesiog Seimo nariai jau seniai galėjo įregistruoti šią dieną, neiti per Peticijų komisiją, ir Seimas būtų nusprendęs, ar reikia šitos dienos, ar nereikia, tą akmenį ridenti... Štai tokie mano pamąstymai.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame, kolegos. Kas pritaria Seimo protokoliniam (ačiū, gerbiamas pirmininke) nutarimui dėl Ž. Šilėno peticijos, kurią komisija siūlo tenkinti, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę nei komisija, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. Gerbiamas Petrai, nepabėkite. Dar dvi turite. Taip, balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 101 Seimo narys: už – 73, prieš – 1, susilaikė 27. Seimo protokolinis nutarimas priimtas.

15.49 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-18) priėmimas

Darbotvarkės 5 rezervinis klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektas. Pranešėjas – P. Čimbaras, Peticijų komisijos pirmininkas. Prašom.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū, kad nubalsavote. Gerbiamam K. Starkevičiui tokią mažą repliką. Iš tikrųjų Peticijų komisija tam ir yra, kad piliečiai galėtų teikti įstatymų pasiūlymus, pakeitimus. Mes, Seimo nariai, galime registruoti, o piliečiai ne, todėl ir yra Peticijų komisija, gerbiamas Starkevičiaus. Ačiū.

Pristatau komisijos išvadą dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos. Gegužės 3 dieną komisija išnagrinėjo žodžio „nacionalinis“ vartojimą asociacijų pavadinime ir priėmė sprendimą atmesti jo pateiktą pasiūlymą papildyti Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą nuostata, draudžiančia asociacijų pavadinime vartoti žodį „nacionalinis“. Komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pateiktą nuomonę ir mano, kad kalbinių priežasčių kokiai nors įstaigai ar organizacijai pavadinime neleisti vartoti žodžių „nacionalinis“, „nacionalinė“ nėra, tai galėtų būti reglamentuota konkrečiuose teisės aktuose. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo 6 straipsnyje išvardyta, kurie teatrai vadinami nacionaliniais, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo 8 straipsnyje aptartas Lietuvos nacionalinės bibliotekos statusas, funkcijos ir panašiai. Todėl prašau pritarti komisijos išvadai priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, nėra norinčių kalbėti. Ar galime balsuoti? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“. Komisijos sprendimas – atmesti. Kas pritaria Peticijų komisijos nuomonei, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Balsuojate, taip.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, balsavo 98 Seimo nariai: už – 94, prieš – 2, susilaikė 2. Pritariame Seimo protokoliniam nutarimui „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“.

15.52 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-19) priėmimas

Rezervinis 6 klausimas – taip pat Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektas Nr. PNP-19. Bet čia turbūt kita peticija, taip?

P. ČIMBARAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Prašau, pirmininke.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Taip pat komisija gegužės 3 dieną išnagrinėjo A. Miškinio peticiją dėl energijos efektyvumo teisinio reguliavimo ir priėmė sprendimą atmesti pateiktus pasiūlymus energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymuose nustatyti... Komisija priėmė šį sprendimą atsižvelgusi į Aplinkos ministerijos, Energetikos ir Finansų ministerijų pateiktas nuomones, nes pridėtinės vertės mokesčio tarifo diferencijavimas sukeltų praktinio taikymo sunkumų ir padidintų šilumos ūkio srities administravimo našta. Daugiabučių namų renovacijos skatinimas ir šilumos energijos vartojimo efektyvumo didinimas kitomis alternatyviomis priemonėmis yra pasiekiamas (...) sąnaudomis, todėl prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Nėra norinčių kalbėti. Balsuojame ar bendru sutarimu? Balsuojame. Kas pritaria Seimo protokoliniam nutarimui „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projekto Nr. PNP-19), balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, nei turi Peticijų komisija, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 102 Seimo nariai: už – 95, prieš nėra, susilaikė 7. Pritarta. Dėl vedimo tvarkos – kolega K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, dėl pirmos peticijos noriu pasakyti labai trumpą pastabėlę. Mes visi esame išlaikomi mokesčių mokėtojų ir tai, kad ši kartą mes pirmą kartą įteisinome, lyg ir pritarėme dėl Mokesčių mokėtojų dienos, vadinasi, parodėme jiems pagarbą, ne vien tik baudų, draudimų ar dar ko nors filosofiją. Aš manau, kad tai gera žinia verslui, bent jau dėl jų paminėjimo, kad jie iš tikrųjų yra labai reikalingi ir labai naudingi Lietuvai. Ačiū.

15.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-677 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis kolega. Kviečiu į tribūną K. Mažeiką, komiteto pirmininką, dėl 2-7a klausimo, po to – 2-7b, projekto Nr. XIIIIP-677. Prašom, gerbiamasis pirmininke. Čia yra programos pakeitimas. Taigi, pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Prašau.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų siūlome papildyti Seimo pavasario sesijos darbų programą ir įtraukti Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIIIIP-664.

PIRMININKAS. Ačiū, nėra norinčių klausti. Gerbiamieji kolegos, gal po pateikimo galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Po svarstymo galime bendru sutarimu? Galime, pritarta.

Šio nutarimo yra vienas straipsnis, ar galėtume jam pritarti? Pritarta.

Balsuojame už Seimo darbų programos pakeitimą (projektas Nr. XIIIIP-677). Kas pritaria ką tik pasiūlytam Seimo sesijos darbų programos pakeitimui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiamieji kolegos, balsavo 99 Seimo nariai: už – 80, prieš – 1, susilaikė 18. Pritarta Seimo nutarimui. (*Gongas*)

Kviečiu vėl K. Mažeiką pateikti tą įstatymą, dėl kurio pateikėme programą. (*Balsai salėje*) Prašom, kolega Eugenijau Jovaiša. Prašau.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Paprašyčiau mano balsą įskaityti už.

15.56 val.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-644 (pateikimas)

PIRMININKAS. E. Jovaiša – už įstatymo projektą Nr. XIIIIP-677. Prašau.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-644. Pranešėjas – komiteto pirmininkas K. Mažeika. Prašom. Pateikimas.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų ši įstatymo pataisa yra kartu su Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymu, lydymasis dokumentas. Kadangi išplėtėme Aplinkos apsaugos rėmimo programos 2 ir 4 straipsnių punktus, planuojame už surinktus mokesčius įsteigti ir vykdyti medžiotojų informacinės sistemos sukūrimą ir palaikymą, taip pat medžiotojų saugos elgesio medžioklėje, šaudymo įgūdžių tobulinimo ir tikrinimo bazes Lietuvoje, taip pat remti medžiotojų visuomenines organizacijas, kurios vienija medžiotojų klubus, taip pat vykdyti nykstančios medžiojamosios faunos gausinimo ir veisimo programas.

Pasižiūrėjus į įstatymo istoriją, šis įstatymas buvo priimtas ne tik praeitą dešimtmetį, bet ir praeitą šimtmetį, išties galime suprasti, kiek pasikeitę yra įkainiai ir ekonominė situacija. 1991 metais priimtas įstatymas yra moraliai pasenęs ir, mūsų skaičiavimais, dabartiniai lūkesčiai... Pa-

tys medžiotojai reikalauja, kad daugiau būtų atsižvelgiama ir investuojama į aplinkos apsaugą, į kitus dalykus. Situacija skaičiais yra labai apgailėtina: į ministerijos rėmimo programą patenka 350 tūkst. eurų, įsivaizduokite, ką Lietuvoje galima padaryti už 350 tūkst. eurų, paskaičius rėmimo programoje numatytas veiklas. Iš tiesų lūkesčiai yra labai dideli, o finansavimo kaip ir nėra. Paradoksalu, tačiau daugelį programų turime dotuoti, turime dotuoti iš visų kitų bendrųjų lėšų, ir taip nukenčia visos sritys: ir veiklos tampa nevisavertiškos, nusiskundimų begalės ir visi kiti dalykai.

Taip pat yra keičiamos proporcijos. Kai kurie kolegos buvo sunerimę, tačiau savivaldybės nuo to tikrai nenukentės, nes savivaldybėms – 70 % ir 30 %. Šiandien siūlomas atvirkštinis variantas, tačiau tikslinga paminėti, kad mokesčiui didėjant keturis kartus, kiek suplanavome su ministerija ir su pačiais medžiotojais, tai yra realu. Faktiškai tuos tikslus įgyvendiname, ir savivaldybės tikrai nenukenčia, gauna dar daugiau finansavimo savo savivaldybėms priklausančioms programoms įgyvendinti. Taigi, jeigu bus klausimų, tikrai mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, gerbiamas kolega pirmininke, jūsų nori paklausti keleto kolegų, tačiau pranešu, kad toliau pirmininkaus ir turbūt geriau už mane I. Šiaulienė. Prašom.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDPF). Taigi klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke, dėkoju, gerbiamas Kęstuti, už pateikimą. Iš esmės pritardamas iniciatyvai noriu paklausti. Alkoholio akcizus valdantieji padidino 100 %. Čia didinami mokesčiai 400 %. Pereinant prie euro buvo toks lipdukas „Perskaičiuota atsakingai“. Apie tą mokesčio atsakingumą ir jo pagrįstumą. Gal galėtumėte dar kartą mums, kurie nemedžioja, paaiškinti, kodėl 400 % indeksuojamas būrelio mokestis? Dėkui.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Išties galbūt ne ta vieta, kad turėtume lyginti ir skaičiuoti indeksus procentais ar dar kaip nors, nes bet koku atveju tai yra hobis ir medžiotojai, kurie medžioja, neturėtų nuskriausti tų, kurie nėra medžiotojai, ir neturėtų nemedžiojantys žmonės dotuoti tų pačių aplinkosaugininkų ir kitų veiklų, susijusių su medžiokle. Galiu pasakyti, kad turiu Medžiotojų ir žvejų draugijos skaičius. Šiandien vidutiniškai medžiotojas sumoka 61,3 euro. Tai, padalinus per metus, kas mėnesį išeina tikrai labai menka suma. O kalbant apie tai, kiek kainuoja įranga, kiek medžiotojai investuoja į tą įrangą... Valstybė turi dotuoti jų veiklą, tai yra visiškai nesąžininga nemedžiojančių atžvilgiu.

Manome, kad aplinkosaugą ir tas specialias programas, tą patį įgūdžių, saugaus elgesio įgūdžių formavimą turėtų kompensuoti patys medžiotojai. Nes per tuos 27 nepriklausomybės metus lyg ir buvo tos pačios šaudyklos ir visi kiti įrenginiai perduoti valdyti medžiotojų organizacijoms, bet matome rezultata, kad jos nusidėvėjusios ir šiandien net neatitinka saugos reikalavimų, daugelis yra nenaudojamos pagal paskirtį. Manome, kad būtų tikslinga, kad regionuose atsirastų tie šaudymo centrai, kur būtų normali praktinė veikla – saugaus elgesio su ginklais, ir įsivaizduoju, kad medžiotojai nuo 2020 metų prieš medžioklės sezoną privalėtų išlaikyti saugaus elgesio su ginklu egzaminą ir taip išvengti nelaimingų atsitikimų, kuriuos patyrėme praeitų metų gale, šių metų pradžioje, kiek prisimenate visi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia kolega E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Kiek žinome, medžioklė visada buvo tam tikras privilegijuotųjų užsiėmimas. Anksčiau ten sunkiai turbūt be partijos pakliūdavo. Šiuo metu keista, kai pats medžiotojas teikia medžiotojams bloginantį įstatymą. Bet ar negalėtumėte... Ar galėtumėte paneigti, ar tai nėra tam tikra klaida, kai norima apsivalyti nuo tų, kurie negali tiek sumokėti? Tai paprasčiausiai jūs pasieksite lygų, tokį patį rezultatą, koks buvo pinigine išraiška, dalį pinigų pasiimsite dar iš savivaldybės ir vėlgi tas pomėgis bus kaip ir anksčiau privilegijuotųjų, o ne tų, kurie galbūt negali tiek susimokėti. Ačiū.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Išties, kolega, galiu nuraminti ir atsakyti jums. Jeigu medžiotojas, mes skaičiuojame vidutiniškai, negali skirti savo hobiui per mėnesį 15 eurų, ar tai yra daug? Paskaičiuokite. Kai kam daug, galbūt taip, bet kalbame apie gamtos išteklius, apie valstybės išteklius, kurie turi savo vertę. Šiandien mes esame paskaičiavę, indeksavę tuos žvėris, kad jeigu sumedžiotas gyvūnas, pradedant nuo briedžio ir baigiant smulkiaja fauna, tai valstybei su-

mokama 2,8 euro, tai įvertinkime, ar tai yra adekvatu. Tiesiog tiek. Ir tikrai nėra tikslas pašalinti. Nes jūs kalbate ir apie pensininkus, kurių lyg ir yra 15 %, tačiau tarp tų pačių pensininkų yra tokių pensininkų kaip gerbiamas ponas B. Bradauskas ir visi kiti, kurie tikrai gali sau leisti, ir dar kaip leisti.

Kita vertus, asociacijos turi savo vidaus taisykles, pagal kurias gali pensininkus atleisti nuo to mokesčio. Tai visos teisės yra galimos ir čia tikrai nėra apsivalymas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, kodėl toks regresas? Jau buvome pasiekę, kai V. Mazuronis viską didino dešimt kartų. Dabar jūs tik keturis kartus. Šiaip toks nekeitimas nieko iš esmės, paliekant visą tą lentelę, aš pasižiūriu. Už apdirbamus laukus reikia mokėti, jeigu jie patenka, tai čia medžiotojams tik minusas, jeigu tokių laukų yra, nes ten yra grėsmė, kad teks saviininkui atlyginti, jeigu žvėrys ką nors sugrauš.

Kitur – išimtis Marijampolės apskrįčiai. Čia vienas mokestis Marijampolės apskrityje, kitas – visoje kitoje Lietuvoje. Kas čia per stebuklai? Pušynų 10 %. Kas čia suskaičiuos, kad tik 10, o ne 9,5. Tai ar negalima, jeigu jau ėmėtės tos lentelės, ar negalėjote ko nors normaliau sumažinti, supaprastinti? Ar tikrai atrodo logiškai ta jūsų lentelė?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Kolega, galiu atsakyti. Tai yra ne mano sugalvoti ir ne mūsų sugalvoti. Tai yra mokslininkų paskaičiavimai, mokslininkų duomenys. Tikrai mes bandėme išskaidyti net pagal Lietuvos žemės derlingumo lentelę, tačiau vėlgi tie patys mokslininkai mums rekomendavo palikti taip, kaip yra, ir tai yra pagrįsta. Išties mes remiamės tais duomenimis ir jie iki šandien buvo ir yra, tik, aišku, reikėtų juos patikslinti, nes dabar tie patys laukai ir krūmynai... daug kur jau yra dirbami ir tie krūmynai išnykę, kai kuriais atvejais tai tiesiog reikėtų sutikslinti. Manome, kad atsiras interesas susitikslinti tuos duomenis ir ribas, kur yra tas medžioklės ploto vienetas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Salamakinus. Prašom.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pirmininke, antrą dalį aš suprantu, kur jūs keliate mokesčius. Medžioklė yra dabar gana brangus malonumas, tai medžios tik milijonieriai, stambūs valdininkai ir ūkininkai. Kiti, aišku, neįkaš šitos kainos. Na, eliminuosite iš žaidimo dalį, ir nemažą dalį tų, kurie nėra turtingi žmonės. Tai jūsų čia tą žingsnį aš suprantu grynai valstietišškai.

Bet man nesuprantama pirma dalis. Kodėl jūs keičiate vietomis? Anksčiau 70 % už gamtos išteklius atitekdavo savivaldybėms, kurios kompensuodavo padarytą gyvūnų žalą, o 30 % – į Aplinkos apsaugos rėmimo programą. Dabar jūs keičiate vietomis – atbulai: atimate iš savivaldos ir dedate ten. Sakote, pinigai eis į Aplinkos apsaugos rėmimo programą. Be to, iš programos daugiausia eina tik atlyginimų mokėjimas aplinkosaugininkams. Tai ar ten pinigų trūksta, ar čia per daug? Nors aš žinau, kad, sakysime, Kėdainiuose už stumbro padarytą žalą net neužtenka tų pinigų. Gal, sakote, pakelsite čia, padaugės, bet tokia *bilibirda*, man kažkaip trūksta aiškumo iš viso šito.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Kolega, ačiū už klausimą. Tik noriu jus patikslinti. Jeigu nelabai sekėte ar nebuvote posėdyje, kai buvo pateiktas Medžioklės įstatymas kartu su Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo pataisomis, tai mes tenai ir patiksliname, būtent ir išplečiame, kaip jūs sakote, ir aplinkos apsaugos tikslams. Gyvosios gamtos aplinkosaugininkų šiandien Lietuvoje yra 62, jie finansuojami iš tos programos ir visos kitos veiklos. Jeigu padalintume 350 tūkst. iš tų 62, tai pažiūrėtumėte, kad faktiškai vien aplinkosauga suvalgo ir dar trūksta tų pinigų šitoms veikloms. Todėl tas, vadinkime, mokesčio apkeitimas procentais pagrįstas tuo, kad tie aplinkosaugininkai vykdytų savo funkcijas, ko mes norime šiandien ir patys medžiotojai nori, ir žvejai nori, tai jie turi užtikrinti. Vėlgi kalbama apie saugaus elgesio reikalavimus, kad atsirastų šaudyklų. O šaudyklų savivaldybės pačios tikrai nepasistatys ir neišsirengs, nes šiandien turime vienintelį pavyzdį, kur projektas yra įstrigęs. Jeigu ministerijos bus pasiūlymas savivaldybėms įrengti, registruoti projektus, pasiūlyti vietas, tai regionuose galės atsirasti tos pačios vietos, pasiūlymai, bus kuriamos darbo vietos savivaldybėse, ir taip skatins ministerija. Tie 70 % ir yra reikalingi tam, kad per metus atsirastų 2–3 šaudyklos, iki 2020 metų, įsivaizduoju, turėtų užsipildyti regionai.

PIRMININKĖ. Kolegos, laikas baigiasi. Paskutinis klausia R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, kažkaip jūs stebinate Seimą savo dalyvavimu: tai padirbinėjate protokolus, tai aną kartą su manimi ginčijotės, kad jūs branginate medžioklės plotus, sakėte, kad nebranginate. Lygiai prieš tris savaites aš iš šitos tribūnos jums aiškinau, kokius aferistinius sprendimus jūs darote.

Šiandien jūs vėl analogiškai, tik kitaip, šiek tiek intelektualiau, šitą dalyką darote. Mano vienas klausimas. Kolega, kodėl jūs taip anksti pradodate rūpintis savo ateitimi ir savo būsimu darbu? Ar planuojate, kad dėl dokumentų, protokolų padirbinėjimo jums gali būti apkalta ir jūs jau darbą organizuojatės? Nes, kaip žinome, šaudykla – tik vienintelė, kurią jūs norite prastumti, tai yra Marijampolės. Jeigu jūs, kolega, nežinote, yra Švenčionyse, yra Klaipėdoje, yra Telšiuose, kiekviename rajone po dvi, po tris šaudyklas. Kitos yra Krašto apsaugos ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos finansuojamos. O tai ko jūs dabar norite, kažkada buvo su automobilių mokymo centrais, padaryti 10 apskrityse ir padidinti mokestį?

Kolega, ir trečia, ar galite atsakyti, kiek rajonų savivaldybėse, sumažinus 70 % jų finansavimą iš Aplinkos apsaugos rėmimo fondo, sumažės sveikatinimo programos? Mielieji mano kolegos, bičiuliai Seimo nariai, šiandien savivaldybėse iš surenkamų 70 % Aplinkos rėmimo programos buvo finansuojamos sveikatinimo programos. Jas jūs siūlote sumažinti lygiai 70 %, plius atimate darbą iš savivaldybių. Kodėl jūs taip anksti rūpinatės savo būsimu darbu?

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Ačiū, kolega. Galbūt tuos kaltinimus, kuriuos jūs bandėte iš pradžių pasakyti, pirmiausia siūlyčiau prisiimti sau, nes tomis pėdomis lyg ir jūsėjote visas prieš tai buvusias kadencijas. Bet tiek to, palikime.

Išties galiu atsakyti dėl sveikatinimo programos. Jūs man dabar pasakykite, kodėl medžiotojai turi finansuoti sveikatinimo programas. Tebūnie taip, viskas labai gražu, teisinga, aplinkos apsauga ir kiti dalykai. Tebūnie. Bet jeigu dėl didėjimo... dėl mažėjimo, tai programa tikrai nemažės. Jeigu skaičiuojame procentais 30 ir 70 ir keturis kartus padidėjusį įnašą savivaldybei, tai tikrai procentais nedidėja ir pinigų suma tikrai lieka adekvati, nemažėja nė vienai programai.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Kolegos, dabar motyvai už ir prieš. Pirmas, kalbantis už, yra A. Gaidžiūnas. Prašom.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nemanau, kad medžioklė bus tik vien milijonieriams. Galvoja, kad viskas blogai. Nemanau, kad mokestis, kuris buvo iki šiol, galiojo 25 metus, nebuvo toks didelis. Vidutiniškai medžiotojas mokėdavo 30–40 eurų per metus už išteklius. Pakelti keturis kartus, manau, nėra visai daug, nes medžioklė yra prabanga ir hobis. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Išties dar labiau mane stebina. Dabar išgirdau, kad medžioklė yra prabanga. Mielieji Lietuvos gyventojai, ūkininkai, kurie turite kelias karves arba kur aplink savo ūkį turite žemių, jūs esate *ubagai*, nes, matai, medžioklė dabar skamba kaip prabanga ir išrinktųjų luomas. Tai reiškia, kad tik Seimo nariai, kaip R. Žemaitaitis, kaip A. Gaidžiūnas, kaip K. Mažeika, gali medžioti, nes atlyginimai yra dideli. Mes galėsime, mes susimokėsime.

Dabar, pone Kęstuti, aš siūlyčiau jums pasidomėti, pagal ką Aplinkos rėmimo programoje yra skirstomi tie 70 %. Yra imperatyviai įrašytos proporcijos ir ne mažiau kaip 20 % privalo skirti iš Aplinkos apsaugos rėmimo fondo sveikatinimo programoms. Imperatyviai, aš jums noriu pasakyti, kad nebūtų taip, kaip prieš mėnesį, jūs vėl pasiskaitykite, ką jūs teikiate.

Aš tikrai kviečiu, mielieji kolegos, šitokiems dalykams mes negalime pritarti. Vienas dalykas, atimama iš savivaldybių teisė, antras dalykas, kaip pasakė Valstiečių frakcijos atstovas, tai yra išrinktųjų išimtinė medžioklė. Tai nuo kada mes skirstome žmones pagal *išimtingumą* ir pagal turto sluoksnį. Tokios naujovės per 27 metus dar nėra buvę Seime.

PIRMININKĖ. Kolegos, dėkoju už išsakytus motyvus. Matyt, sutarimo nebus, balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas ne – prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas. Prašom balsuoti.

Kolegos, balsavo 100 Seimo narių: už – 31, prieš – 24, susilaikė 45. Pateiktam įstatymo projektui nėra pritarta.

Dėl motyvų. Kęštuti Mažeika, kalbėsitė? Ne. Kolegos, dabar turi būti sprendimas, ar atmetame, ar gražiname tobulinti. (*Balsai salėje*) Prašom balsuoti. Jeigu atmetame, tai – už, jeigu gražiname tobulinti, tai – prieš.

Kolegos, balsavo 103 Seimo nariai: už – 54, prieš – 49. Projektas yra atmestas.

Kolegos, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. 1-5 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas. Po pertraukos. Jūs dar repliką po balsavimo norite? Prašom. R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėl sąžiningumo. Aš tikrai noriu pacituoti apie įstatymus ir aš dar kartą, mielas Kęštuti, atei, pasitark, aš tau tikrai patarsiu, kas yra įstatymais reguliuojama. Tai yra vietos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialios programos įstatymas. 4 straipsnis, aiškiai pasakyta, specialios programos lėšų naudojimas. Ir mes turime 2 punktą: gyventojų sveikatinimui skiriama 20 % nuo skiriamų pinigų. Šitie pinigai buvo skiriami poilsinėms, užimtumui, aikštelėms, stovyklavietėms. Šitie pinigai ir buvo visą gyvenimą skiriami. Dar nėra to buvę per 27 metus, kad mes kėsintumės į visos visuomenės...

PIRMININKĖ. Kolegos, nori atsakyti. Prašom, gerbiamasis Kęštuti.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Aš tik dėl to, kad buvau paminėtas. Bet galiu pasakyti, kad ištis, ką mes turėjome iki dabar, tikrai būtų niekas nenukentėję, kaip jūs čia bandote... Ta programa būtų išlikusi ir tas 20 % imperatyvas būtų išlikęs, ir viskas būtų. Nuo tos sumos būtų išlikę procentai ir viskas būtų išlikę. Ir jeigu...

PIRMININKĖ. Kolegos, nutraukiu debatus. (*Balsai salėje*) Išsakėte. Vyrai, išsiaiškinksite tarpusavyje. Kęštuti!

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Aš ne dėl to, aš noriu, kad būtų pasakyta teisybė. Teisybė yra tokia: 70 % ponas K. Mažeika nori atimti iš savivaldybių. Vadinas, (...) 70 %, Sveikatos rėmimo fondui lieka 20 %, bet 70 % sumažėja nuo bendros dotacijos. Šiandien poilsinėms, stovyklavietėms buvo skiriama 1 tūkst. eurų ir nuo 1 tūkst. eurų buvo 20 %, tai buvo 200, o dabar 70 % sumažėja. Kiek mes turime? 300 eurų. Kiek iš 300 eurų bus 20 %? Paskaičiuokite, gerbiamasis. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, nutraukiu debatus. Mes balsavome, apsisprendėme.

16.17 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-241(2) (svarstymo tęsinys)

Kaip sakiau, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. 1-5 klausimas – dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projekto. Buvo paprašyta pusvalandžio pertraukos. Šis pusvalandis yra pasibaigęs. Pagrindinis komitetas pateikė savo išvadą. Dabar liko išklausti papildomo komiteto išvadą, t. y. Biudžeto ir finansų komiteto. Kviečiu J. Varžgalį. Prašau supažindinti Seimą su Biudžeto ir finansų komiteto išvada.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, komiteto sprendimas ir pasiūlymai: pasiūlyti pagrindiniam komitetui pritarti patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 19 d. nutarimą Nr. 187 bei Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, kuriai komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, yra užsirašę septyni Seimo nariai. Pradedama diskusiją M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Mieli kolegos, grįžtame prie rytinės darbotvarkės diskusijos dėl PVM lengvatos šildymui kompensacijų. Puikiai suprantame, kad šitas projektas atsirado nusprendus nepratęsti lengvatos centriniam šildymui. Tokia valdančiosios daugumos valia. Ją, matyt, reikia gerbti ir priimti, bet padiskutuoti dėl to, manau, vis dėlto verta, nes šiaandien mes turime socialinės paramos sistemą, kuri orientuota į žmones, kurie tikrai sunkiai ir sudėtingai gyvena, ir yra reikalaujama iš jų kreiptis į seniūnijas, pildyti įvairias paraiškas, pažymas ir prašyti tą kompensaciją gauti. Šiandien yra siūlymas didinti šildymo kainas beveik 700 tūkst. gyventojų ir dar 100 tūkst. gyventojų paversti pašalpiniais. Dar 100 tūkst. gyventojų, aš pats šian-

dien išsitraukiau tuos dokumentus, kuriuos reikia pildyti, tai yra maždaug toks pluoštas dokumentų, kuriuos reikia pildyti norint gauti tą paramą.

Yra 100 tūkst. gyventojų, kurie turės ateiti su kepure rankoje (gerbiamas Ramūnai Karbauskis, jūsų pataisa), dar 100 tūkst. gyventojų turės ateiti su kepure rankoje prie savivaldybės, į seniūniją ir paprašyti paramos. Tada turės pateikti šeimos turto ir pajamų deklaraciją, ne tik savo, bet visos šeimos. Pateikti santuokos, ištuokos, mirties faktus patvirtinančius dokumentus, jeigu žmonės gyveno kartu ar gyvena. Sveikatos įstaigos dokumentus, švietimo įstaigos dokumentus, ministro patvirtintą formą ir pažymą apie paskaičiuotą darbo užmokestį, gerbiamas Ramūnai. Dokumentus, patvirtinančius turto įsigijimo ar perleidimo faktą. Jeigu jis turi turto, jis turi atnešti dokumentus, kad jis jį įsigijo, o jeigu jis jo neturi, atnešti faktus patvirtinančius dokumentus, kad jį perleido. Dokumentus, patvirtinančius atsiskaitymą už paslaugas. Tu turi būti atsiskaitęs už visas paslaugas ir atnešti tuos dokumentus į seniūniją. Turto nuomos sutartis. Jeigu tu nuomojiesi turtą daugiabutyje, turi atnešti turto nuomos sutartį, ne bet kokią – registruotą viešajame registre.

Toliau. Jei turi automobilį, tikėtina, negausi paramos, tai turi atnešti įrodančius dokumentus, kad automobilis nevažiuoja. Pažymą apie pastaruosius tris mėnesius gautas pajamas. Tai ne viskas. Turi nurodyti namo, kuriame yra būstas, statybos metus, būsto patalpų aukštį nuo grindų iki lubų (nepamirškite šito užpildyti), patalpų šildymo būdą ir įrangą, kuro energijos rūšis, turi būti nurodyta kuro deginimo įrenginio tipas ir markė, taip pat kuro deginimo įrenginio naudingumo veikimo koeficientas.

Taip pat, jeigu tu pildai šitą visą prašymą gauti paramą, tu automatiškai sutinki, kad policija, Valstybinė mokesčių inspekcija ir FNTT rinktų apie tave ir tavo šeimos narius informaciją, kad galbūt tu neteisingai užpildei tą paraišką. Jeigu tu neteisingai užpildei tą paraišką (cituoju): „Tada socialiniai darbuotojai gali tikrinti asmens gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą“, ateina dar 100-to tūkstančių užimtumą patikrinti. Tada surašo buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurio pagrindu pinigine socialinė parama gali būti neskiriama. Pasitelkia asmenis visuomenei naudingai veiklai atlikti.

Gerbiamieji, aš suprantu, kad mes norime atimti iš kelių turtingų tą šildymo lengvatą, bet mes kitu lazdos galu trenkiame dar 700 tūkst. žmonių ir naujai paverčiame pašalpiniais 100 tūkst. daugiabučių gyventojų, kurie su kepure rankoje turi stovėti prie seniūnijos ir prašyti paramos, tapti pašalpiniais. Dar prisiminkime, kad bus dalis tokių gyventojų, kurie bus vos vos per daug turtingi. Jiems, jūsų sprendimu, padidės šildymo kaina, bet jie negalės kreiptis paramos. Aš manau, kad toks sprendimas nėra teisingas, jis nedidina socialinio teisingumo, jis sukelia moralinę žalą žmonėms paverčiant juos pašalpiniais, tai yra elementari biurokratinė našta savivaldybėms. Todėl kviečiu labai rimtai susimąstyti dėl tų sprendimų, kuriuos priimate. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Armonaitę. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, visų pirma norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į šio klausimo svarstymo formą. Mes dar nenusprendėme dėl PVM lengvatos pratęsimo, ar nepratęsti, ar pratęsti, o jau svarstome kompensacijos mechanizmą.

Dabar turinys. Man atrodo, kad šiandien Seimas sprendžia dilemą – mažesnis mokestis už šildymą ir mažiau pašalpų ar didesnis mokestis už šildymą ir daugiau pašalpų. Kaip suprantu iš šiandienos procedūrų, kuriomis buvo žaidžiama ryte, kaip suprantu, yra sutarta valdančiųjų nepratęsti PVM lengvatos centriniam šildymui ir pasiūsti 200 tūkst. žmonių (Mykolas minėjo 100 tūkst. naujų, bet iš viso pagal Vyriausybės išvadą, kuri buvo pateikta, minima, kad bus 200 tūkst. žmonių) eiti į savivaldybes, į seniūnijas kompensacijų, nes taip neva sąžiningiau, nes taip tada didesnė dalis žmonių gaus tą malonę iš valdžios.

Liberali logika yra paprasta: bendras PVM tarifas turėtų būti mažesnis ne tik šildymui, ne tik mėsai, ne tik knygoms, ne tik laikraščiams, ne tik kam nors kitam – bendrai, tačiau šiuo metu Lietuvoje apskritai nėra madinga kalbėti apie mokesčių mažinimą. Niekas apie tai nekalba, iš valdžios mes to negirdime.

Taigi, panaikinus lengvatą šildymui, daugiabučių gyventojai daugiau mokės už šildymą ir didelė dalis jų eis kompensacijų. Tačiau vis dėlto, kas buvo padaryta, kad mes galėtume kalbėti apie tokios lengvatos panaikinimą? Atsijungti nuo centrinio šildymo neįmanoma, pastatai kiauri,

o renovacija neįsibėgėja. Šiuo metu Aplinkos ministerija patvirtino, kad Vilniuje bus galima renovuoti 19 pastatų, kai pusė šimto turi dokumentus, laukia renovacijos. Iš viso nerenovuotų pastatų Vilniuje yra 6 tūkst., Kaune daugiabučių – apie 5 tūkst., Klaipėdoje – 2 tūkst., Panevėžyje, Šiauliuose, kitur – taip pat.

Įsivaizduokime porą gyvenimiškų situacijų. Mokytojų šeima gyvena Kauno daugiabutyje, už šildymą mokės daugiau ir tą laisvą pusdienį, kurį jie turi, praleis seniūnijoje, savivaldybėje laukdama kompensacijos. Kita gyvenimiška situacija. Jaunų žmonių pora, kurie dar tik pradėjo dirbti, jų atlyginimas yra keli šimtai eurų (kaip žinome, darbo karjeros pradžioje Lietuvoje atlyginimai iš tiesų yra maži), jie savo darbo metu bandys prisiskambinti į savivaldybes, bandys aiškintis, kaip pildyti tuos dokumentus, kurie čia buvo išvardinti, kaip pildyti tuos popierius. Aš anaip tol tikrai nesu lengvatų *fanė* ir iš tiesų nėra iki galo sąžininga, kad vieni turi lengvatų, kiti neturi, tikrai ne, bet tai, kas yra siūloma dabar, yra didelė painiava ir mūsų taip silpnos vidurinės klasės smukdymas. Aš balsuosiu prieš šį projektą ir už tai, kad mes pratęstume PVM lengvatos šildymui galiojimą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar liberalai abu kalbėsitė, gal tik vienas? Simonai, prašau. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, gerbiami Lietuvos žmonės, klausimas aktualus daugumai Lietuvos gyventojų, nors biudžete 37 mln. yra kaip lašas Neryje, taip sakant, kuri teka šalia. Šildymo lengvata. Iš viso ar ją galima taip svarstyti, kaip bet kokią kompensaciją, kurią mes žadame duoti iš valstybės biudžeto? Ar ją galima svarstyti nežinant, kiek kainuos paslauga? Šiandien mes svarstome, kas, tikėtina, gali įvykti, kad vėliau, pratęsus šildymo lengvatą, iš esmės žmonės gaus kompensaciją, nepaisant to, kad šildymas nepabrangs. Man atrodo, pats klausimo suvėlimas ir darbotvarkės tvirtinimas šiandien ryte atsistojo piestu prieš mus pačius. Dėl to turėtų priimti atsakomybę pati valdančioji dauguma, kuri šitą klausimą velia nuo gruodžio 20 dienos. Lygiai tuomet, kai išsiskyrė valdančiosios Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pirmininko gerbiamojo R. Karbauskio ir premjero S. Skvernelio balsai – prieš ir už lengvatos pratęsimą.

Antras dalykas, kodėl amoralu diskutuoti dėl šio klausimo šiandien tokia kontekste. Todėl, kad kalbama apie savivaldybių savarankiškus biudžetus ir kiek iš jų bus paimama resursų kompensuoti lengvatai, kurią čia mes, dosnūs seimūnai, šiandien patvirtinsime dar 100 tūkst. gyventojų. Šiandien sprendimas, kad ir koks jis būtų, reikš ne centrinės valdžios resursus, tiek finansinius, tiek žmogiškuosius, bet savivaldą. Sakydami, kad savivaldybės sutaupė daug lėšų ir dabar turi laisvų resursų, kuriuos galėtų atiduoti dar kompensavimo forma, man atrodo, yra pats kelias į populizmą, nes lengviausias kelias yra išdalinti, o ne investuoti. Savivaldybės tikrai investavo į dirbančių žmonių atlyginimų didinimą, į projektus socialinės apsaugos srityje, bet ką mes dabar žadame padaryti, tai tiesiog išdalinti pinigus ten, kur reikia arba nereikia.

Trečioji moralinė dilema. Jeigu mes padidiname 100 tūkst. gavėjų, kompensacijos gavėjų, spektrą, iš esmės pagal būsto kompensavimo mechanizmą yra numatyta, kad žmonės, kurie renovuoja savo būstą, gali gauti iki 100 % kompensaciją už renovaciją, jeigu jie gauna kompensaciją už šildymą, mes iš esmės pritardami šitai kompensavimo normai ir padidindami 100 tūkst. gyventojų, kurie pretenduos į šildymo lengvatą, mes taip pat, pabrėžiu, taip pat suteikiame teisinį lūkestį šitiems žmonėms padengti 100 % visas renovacijos išlaidas. O tai yra ne šiaip keli litai ar dešimtys litų už šildymo sąskaitą, bet yra tūkstantiniai įsipareigojimai valstybei prisidėti prie renovacijos proceso. Aš labai kviečiu atsakingai priimti šitą sprendimą, nes tai nereikia tik paimti iš savivaldybių biudžetų, bet ir iš BETOS paimti pinigus, kurių BETA ir šiandien neturi renovacijai. 100 tūkst. gyventojų pretenduos į 100 % kompensaciją už būsto renovaciją. Tad iš esmės klausimas yra iškeltas, kaip čia, kaip vežimas pastatytas prieš arklį. Kviečiu neparemti šio siūlymo.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, mes kalbame ne dėl PVM lengvatos, o kol kas apie piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams.

K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų visais tais debatais mes erziname žmones, nes, kiek aš atsimenu, kai pastaruosius 15 metų kiekvieną kartą vykdavo diskusija, ar reikia kompensuoti, ar nereikia kompensuoti, baigdavosi tuo, kad kompensacija pratęsiama. Nepaisant visko, paprastai pinigai, arba išlaidų šaltinis, kuris reikalingas

kompensacijai, buvo paimamas iš Kelių fondo. Tokia buvo tradicija, arba iš Kelių fondo, arba iš valstybės skolos aptarnavimo. Vieną kartą reikia vis dėlto suprasti tą dalyką, kad toks kompensavimo mechanizmas, kuris iš esmės dabar dar yra taikomas, ne visai geras. Mes tą visi žinome, tuos plusus ir minusus. Kolegos apie tai šnekėjo.

Dabartiniu metu sprendžiant tą kompensavimo klausimą būtina sieti atitinkamai su PVM mažinimu, su PVM tarifo mažinimu, nes vienas su kitu yra susiję per biudžetą. Biudžetas yra toks dalykas, kuris iš tikrųjų reikalauja, kad prieš pateikiant biudžetą, svarstant, reikia žinoti, koks bus kitų metų biudžetas. Būtų daug protingiau, kaip aš sakiau, šitą visą klausimą nukelti į gegužės pabaigą, kada šio mėnesio pabaigoje pats finansų ministras turėtų pristatyti kitų metų biudžetą ir atitinkamus mokestinius visus pakeitimus. Tada matytume bendrą (...). Tai, jog sako, kad 32 mln. eurų nėra daug, tai iš tikrųjų visas biudžetas susideda iš milijonų. 32 mln. taip pat yra nemaži pinigai, yra tik pusmečio išlaidos. Kito pusmečio išlaidos bus 27 mln. Tai išivaizduokite, mes numatome kompensuoti 15 mln., skirtumas sudaro maždaug 10–12 mln. Mano supratimu, maždaug ta loginė suma ir yra sumažinimas tų kompensacijų tiems, kuriems iš tikrųjų jos neturėtų būti daromos. Aš turiu omenyje tai, kai sakoma, kad Lietuvoje iš esmės 56 % visų gyventojų gyvena namuose, kur yra centralizuotas šildymas. Kita pusė gyvena privačiuose namuose arba jau naujos statybos namuose, jiems iš esmės nebereikalinga ta kompensacija arba reikalinga, bet mes jos neduodame, nes už malkas, anglis ir taip toliau neduodame. Kitoje dalyje, kur yra 50 %, iš tikrųjų dalis yra pasiturinčių ir gyvena jau renovuotuose namuose, jiems taip pat gal nereikalinga yra. Kompensacijos mechanizmas, kuris yra sukurtas, ir tų pažymų teikimas, ką sakė Mykolas, yra perteklinis. Valstybė, savivaldybė galėtų disponuoti tais informaciniais resursais, kuriuos ji turi, pavyzdžiui, registras, turto registras, galų gale žemės registras ir kita, kuriuose yra visa informacija apie kiekvieną žmogų, kiek jisai turi. Remiantis tokia supaprastinta informacija priimti sprendimą konkrečia administravimo tvarka administruojant dėl pašalpos skyrimo, kad 10–15 % būtų pasiektas lygis, tada kompensuojama. Aš suprantu tokį dalyką. O šiaip kalbėti ir visą laiką tą pačią plokštelę sukti, ką mes kalbame kiekvienais metais, jinau yra tiesiog atsibodusi žmonėms. Mes vieną kartą turime pasakyti, ar mes tą lengvatą darome taip, ar nedarome jos. Nes dabar išėjo taip, mes prieš tris mėnesius pritarėme, kad lengvatos nebūtų, dabar einame vėl kitu keliu. Rudenį, pamatysite, prieš priimant biudžetą visi kalbės, kad ta PVM lengvata yra perteklinė, kad ją reikia naikinti, ir kitais metais vėl tą patį pradėsime. Kad to nebūtų, aš manau, reikėtų nepritarti tam visam procesui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu G. Skaistę. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties, man kaip ir kolegoms nesuprantama, kodėl buvo nuspręsta, kad pirma turime svarstyti Piniginės pašalpos įstatymo projektą, o ne PVM lengvatos šildymui. Iš principo žiūrint į šiandienos tendencijas, kai buvo pritarta netgi dėl Vardų, pavardžių rašymo įstatymo dviem visiškai priešingiems įstatymams, tai atrodo, kad šiandien mes, ko gero, pritarime ir piniginės pašalpos padidinimui, ir PVM lengvatos pratęsimui. Manau, kad adekvačiai vertinti, kiek tai kainuos biudžetui, šiandien būtų tikrai sudėtinga. Tai iš principo vien dėl to labai sunku apsispręsti, ar palaikyti šį įstatymą, ar nepalaikyti, nes akivaizdu, kad šitas įstatymas buvo parengtas kaip alternatyva dėl PVM lengvatos panaikinimo.

Kita vertus, aš asmeniškai nesu labai kategoriškai prieš pačios lengvatos išplėtimą, nes jeigu žiūrint į tą pagrindinį tikslą, kurį išivardina ir Vyriausybė kaip pajamų nelygybės mažinimą, tai iš tiesų visos institucijos sako, kad PVM lengvatos yra netikslingos, nes jos apima pernelyg platų žmonių spektrą. Jeigu norime iš tikrųjų tikslingai mažinti pajamų nelygybę, reikėtų koncentruoti lengvatas į mažiau, į tuos žmones, kurie gauna 40 % ir mažiau pajamų negu kiti Lietuvos gyventojai. Tačiau kai atsistojo čia M. Majauskas ir įvardino paraiškų pavadinimus ir jų kiekį, ką iš tikrųjų žmogus turėtų sunešti savivaldybei, kad tą paramą gautų, tai akivaizdu, kad didžioji dalis žmonių tiesiog net nepasivargins tų dokumentų rinkti.

Ką kalbėjo K. Glaveckas, manau, kad jeigu mes apsispręstume eiti šiuo keliu ir pereiti prie piniginės pašalpos, akivaizdu, kad visus tuos duomenis valstybė savo registruose turi. Ir būtų racionalu, jeigu planuojame pereiti prie tokio modelio, kad savivaldybė pati galėtų savo pajėgomis tuos duomenis ir susirinkti. Tuo tarpu nereikėtų žmonėms, kaip minėjau, su kepure eiti prie savivaldybių ar seniūnijų ir prašyti pašalpos.

Kitas aspektas, apie kurį kalbėjo kolegos, yra pats perskirstymas. Jeigu PVM lengvata būdavo kompensuojama iš valstybės biudžeto, tai šiame įstatymo projekte buvo numatyta, kad visa našta pereitų savivaldybėms ir tai kainuotų apie 14 mln. papildomų eurų. Labai džiaugiuosi, kad mūsų Socialinių reikalų ir darbo komitete buvo svarstyta pataisa, kad šitos papildomos lėšos, kurias dabar numato Seimas, būtų kompensuojamos ne iš savivaldybių biudžetų, bet iš valstybės biudžeto. Tikiuosi, kad jeigu bus pritarta šiam įstatymui, bus pritarta su šia pataisa. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Sysą. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, turėčiau padėkoti Gintarei, kuri kalbėjo į temą. Atsiprašau, kolegos, bet visi bandėte kalbėti apie viską, bet ne apie tai, kas parašyta šiame įstatyme.

Labai norėčiau, kad mes atskirtume, ir labai norėčiau nuraminti kolegą Mykolą. Visos tos pažymos nėra privalomos, pinigai neauga ant medžių, tai yra mokesčių mokėtojų pinigai. Ir kaip mes juos išnaudojame, tai yra mūsų, politikų, klausimas. Ar mes juos galime dalinti į kairę ir į dešinę?

Pažiūrėkite, kas įvyko su socialine parama. Kai atidavėme savivaldai, sutaupė 60 %. Vadinasi, tiksliai pradėjo tikrinti, kam ta pašalpa eina. Tas pats ir su kompensacijomis. Tuo labiau jeigu mes visi kalbame ir mums sako, kad didžiausia problema yra socialinė atskirtis ir skurdas, tai kompensacijomis būtent kovojama su atskirtimi, nes mes didiname pajamas arba sumažiname išlaidas tiems žmonėms, kurie turi mažas pajamas. PVM lengvata kaip tik didina arba toliau palieka atskirtį, nes paramą gauna ir tas, kam nepriklauso. Tai reikėtų suprasti ir atskirti šituos dalykus.

Norėjau pakalbėti tik apie šitą įstatymo projektą. Mielieji kolegos, noriu priminti, mes veržėmės į Europą, esame Europos Sąjungos nariai. Europos standartas, jeigu išlaidos šildymui, vandeniui ir kitiems viršija 10 %, tai vadinama energetiniu skurdu. Pas mus yra 20 %. Mes siūlėme 10 %, Vyriausybė pasiūlė 15 %. Teisingai, padarome pereinamąjį laikotarpį. Mes orientuokimės į tuos standartus, kurie yra Europoje, ir negalvokite, kad čia kažkas sugalvojo kažką daryti nukritę visiškai iš dangaus. Yra tam tikri standartai, kiek žmogus kam išleidžia – maistui, energetikai ir kitiems dalykams.

Labiausiai mane jaudina, gerbiamieji kolegos, kurie užregistravo ir komitetas pritarė pasiūlymui – šitas lėšas dar papildomai kompensuoti iš biudžeto. Lietuvoje egzistavo tikslinis įstatymas, būtent tikslinis – socialinei paramai ir kompensacijoms už šildymą ir šaltą vandenį. Noriu pasakyti skaičiais, neklabėsiu apskritai.

Pernai buvo skirta 226 mln. Kaip žinote, išnaudojome tik 86. 140 išnaudojome kitiems dalykams. Aš pasakysiu, kam išnaudojome. Iš jų kompensacija šildymui sudarė 18 mln. litų. Sumažėjo 3 mln. 2015 metais tai buvo 21. Tai yra tikslinė, būtent tik šildymui. 2016 metais iš nepanaudotų tikslinių lėšų 141 mln. tik 60 % panaudota kitoms socialinėms išlaidoms, 40 % išnaudota savivaldos kitoms reikmėms arba iš viso neišnaudota.

Aišku, šitos tendencijos gerėja. 2015, 2014 metais buvo išnaudojama dar mažiau socialinėms reikmėms. Pasakysiu labai konkrečiai, nepanaudotų lėšų socialinėms reikmėms rekordininkai yra, pavyzdžiui, Šilalė – 75 %, Šiaulių miestas – 73 %, Akmenė – 72 %, Švenčionys – 72 %. Klaipėdos miestas – 72 %, Elektrėnai – 70 %. Galėčiau vardinti, yra visa statistika, galime pamatyti. Tik 16 savivaldybių visas lėšas (jos taip parašė) skiria socialinei paramai.

Bet kaip žiūrėti į tą socialinę paramą? Pavyzdžiui, socialinių paslaugų įstaigų veiklai finansuoti – 10 mln., socialinės globos paslaugų apimčiai didinti – 5 mln., transporto lengvatų kompensavimui – 30 mln. Taip, galima pasakyti, kad tai yra tam tikra socialinė parama, bet ar tai tikslinė parama, kurios reikia? Aš manau, dėl atskirų lengvatų reikėtų kalbėti atskirai. Galėčiau įvardinti: tokių pinigų, pavyzdžiui, globos namų, dienos centrų išlaikymui, kūrimui, steigimui, remontui – 22 mln. O mes dabar kalbame apie 14 mln. papildomų, kuriuos reikia... iš tų sutaupyty 140 mln. kompensuoti išlaidas.

Noriu pasakyti, kad tik per šiuos pirmus tris žiemos mėnesius gavėjų skaičius sumažėjo nuo 140 iki 90 tūkst. Mažėja automatiškai, nes šiek tiek didėja atlyginimai, išmokos, kaina sumažėjo. Todėl tai automatiškai... Kaip atrodo skaidrė, jeigu pažiūrėsite, kaip per paskutinius penkerius metus mažėja suminė pinigų išraiška ir gavėjų skaičius. Noriu pasakyti, kad per 2016 metus kom-

pensaciją šildymui daugiau kaip 30 % sumažino Kauno miestas, Klaipėdos miestas, Visaginas, Alytaus rajonas, Birštonas, Druskininkai, Rietavas, Šalčininkai.

Taigi, mes laužome ietis ten, kur nereikia. Yra tos lėšos, jos tiksliai visų mokesčių pinigų pavidalu skirtos savivaldybėms. Ir mes galime svartyti šitą klausimą ir priimti, jeigu einame link Europos. Sakau, mes neviršysime europinių standartų su 15 %, dar 5 % bus mažiau, negu vidutiniškai Europos Sąjunga taiko būtent šiems išlaidoms. O kai mes kalbėsime apie PVM, galėsime pakalbėti ir dėl to skaičiais, o ne jausmais. Suprantu, kad jausmais kalbėti geriau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusiją baigia T. Tomilinas. Kviečiu Tomą. Nėra?

Kolegos, po svarstymo yra gautas Seimo narių M. Navickienės ir R. J. Dagio siūlymas, kurio esmė yra tokia: papildyti įstatymo projekto 3 straipsnį 4 dalimi, kad šiam įstatymui įgyvendinti skiriama valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams. Ar yra 10 remiančių Seimo narių? (*Balsai salėje*) Vis tiek reikia, jis nėra šviežias. Yra? Atrodo, užtenka. Kolegos, atrodo, užtenka.

Motyvai už ir prieš. Prašom. Monika – už. Dėl savo jums nederėtų kalbėti. Leidžiu M. Majauskui.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Siūlymai mažinti socialinei paramai skiriamas lėšas savivaldybėms yra sunkiai suprantami. Aš žinau nemažai pavyzdžių, kai savivaldybės iš tiesų skiria pinigus socialinei paramai ir tai daro labai prasmingai. Tai ir pagalba šeimoms, kurios išsiskyrė, ir savižudybių prevencija, ir pagalba neįgaliems vaikams. Nemažai tikrai labai prasmingų projektų. Ir aš manau, kad mes turėtume paskatinti savivaldybes tai daryti, o ne pabandyti nukirpti tas lėšas, kurias šiandien skiriame.

Jeigu būtų nuspręsta padidinti socialinės paramos dydį ir nekompensuoti savivaldybėms, tai būtų, matyt, konstitucinis klausimas, nes tai prieštarautų šiuo metu galiojančioms nuostatoms, kad, įvedus papildomas funkcijas ar jų dydį, tai turėtų būti kompensuojama. Aš manau, kad vis tiek turėsime grįžti prie to klausimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai prieš. Prašom, Algirdai Sysai.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, dar kartą sakau, imkime ir paskaitykime, kas yra priimta. Lietuvoje yra priimti įstatymai, kuriuose aiškiai pasakyta, tai yra tikslinės lėšos, kurios skiriamos savivaldai socialinėms išmokoms ir kompensacijoms už šildymą, karštą ir šaltą vandenį išmokėti. Šie sprendimai buvo priimti atskirais pavedimais čia, Seime, metų skirtumu, kai pradžioje perdavėme socialines išmokas, po to ir kompensacijas. Jokių antikonstitucinių dalykų čia nėra, nes tai yra tikslinės lėšos, skirtos savivaldai būtent šiai funkcijai vykdyti.

Kaip sakiau, pernai 140 mln. nebuvo panaudota tikslinėms išmokoms, socialinėms ir kompensavimui už šildymą ir šiltą ir šaltą vandenį. Nepanaudota. Aš jums sakiau, kokios savivaldybės. Daugelis savivaldybių net neišnaudoja arba naudoja visiškai kitiems tikslams. Aš jau nesakyčiau, ką jie ten statė, trinkeles dėjo, namus remontavo ir kitus dalykus. Bet pirmiausia šios lėšos yra skirtos būtent kompensacijoms. Todėl ir siūlau nepritarti šitai kolegų pataisai, nes neišnaudojamos lėšos, kurios jau šiandien mokesčių mokėtojų yra skirtos tikslingai šioms funkcijoms atlikti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai yra pateikti. Dabar balsuosime, ar pritariame teikiamam siūlymui. Prašom. Balsavimas pradėtas.

Kolegos, balsavo 93 Seimo nariai: už – 35, prieš – 45 ir susilaikė 13 Seimo narių. Siūlymui nėra pritarta.

Replika po balsavimo. Prašom R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, galėtume normaliai viską sutvarkyti, jeigu norėtume. Bet toks įstatymo projektas, kaip dabar yra pateiktas, prieštarauja Biudžeto sandaros įstatymui ir principui. Konkrečiai. Bet kurios savivaldybės, atėjusios, apskundusios šį sprendimą, laimės, nes joms yra užkraunamos papildomos sąnaudos be biudžetinių pinigų. Jeigu jos ten susitaupo, tada reikia keisti normatyvus, bet reikia keisti tą patį Biudžeto sandaros įstatymą. Taip, kaip mes be šaltinio pasakome, kad savivaldybės turi rasti pinigų, šitaip neišeina. Norai suprantami, bet taip neišeina. Įstatymai reikalauja elgtis tvarkingai ir iš savivaldybių negalima be įstatymo pataisos atimti pinigų, nekompensuojant iš biudžeto, nes tai yra papildoma našta. Tai yra aksioma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dar E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, iš tiesų jūs statote savivaldybes į blogą situaciją. Jie negali peržiūrėti biudžeto šiuo metu, nes vis tiek reikės mokėti kompensacijas. Pinigai neguli savivaldybės stalčiuose, jie yra įskaičiuoti į biudžetą. Jų pinigų nėra. Savivaldybės, norėdamos kompensuoti, turės peržiūrėti biudžetus.

PIRMININKĖ. Kolegos, šiuo klausimu paskutinis dar repliką Algirdas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, ypač savivaldybininkai. Jūs žinote, kaip tvarkomasi ypač su šiomis tikslinėmis lėšomis. Tai ne pirmų metų klausimas. Nuo 2005 metų, kai mes įteisinome tas kompensacijas, ši problema (jau daugiau kaip 12 metų) visą laiką visai sukinėjama. Kaip suplanuoja savivalda, jie puikiai žino. Pasiskaitykime įstatymą. Parašyta: „Tikslinės lėšos, skirtos socialinėms išmokoms kompensuoti.“ Tai ką čia planuoti? Planuoti, kaip nuvesti dar vieną asfaltuotą kelią iki kieno nors namo? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos, baigiame replikas.

O dabar po svarstymo turime išsakyti motyvus. Prašom už – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, iš tiesų labai keistas jausmas, kai, iš esmės nepritardama tokiam principui, kompensaciniam principui ir pašalpų auginimui, turiu balsuoti už šitą įstatymo projektą pateikimo svarstymo metu. Taip, ypač neigiamai nuteikia tai, kad nebuvu pritarta mūsų su Rimantu pasiūlymui dėl papildomo tikslinio finansavimo savivaldybėms, kurios savo sutaupytas lėšas tikrai prasmingiau galėtų leisti socialinėms paslaugoms, bendruomeninėms paslaugoms, negu dabar turės išleisti įgyvendindamos šį įstatymą.

Noriu pasakyti, kad tas politinis žaidimas, kurį šiandien matėme, kai nesvarstėme Lengvatų įstatymo projekto prieš šitą įstatymo projektą, mus visus įstūmė į labai keblią keistą situaciją ir mes šiandien negalime priimti nuoširdaus sprendimo, nė vienas iš mūsų. Todėl aš balsuosiu už tik todėl, kad dėl tokių valdančiųjų žaidimų Lietuvos žmonės neliktų prie suskilusios geldos, jeigu kartais nebūtų pritarta pratęsti PVM lengvatą. Bet, naudodamasi proga, visus kviečiu balsuoti už PVM lengvatos pratęsimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, aš iš esmės puikiai suprantu, kad ta didelė dalis žmonių naudojami PVM šildymo lengvata, nors ir neturėtų naudotis, nes jie yra turtingi, bet sunku dabar atskirti. Tam, kad mes juos galėtume atskirti, mes priverčiame žmones eiti ir pildyti visas tas paraiškas, nešti dokumentus. Tai skausmas, tai našta ir biurokratinė našta. Iš esmės būtų galima pritarti dėl tų kompensacijų, bet reikia sutvarkyti tą mechanizmą, kad nereikėtų eiti pildyti paraiškų, stovėti prie seniūnijos ir maldauti paramos. Aš galbūt kviesčiau atidėti kompensacinį mechanizmą, investuoti į normalią infrastruktūrą, kad viskas būtų automatiškai internetu padaroma ir būtų mažiau moralinės žalos, ir mažiau biurokratinės naštos, ir visa tai veiktų. Dabar, kol visa tai veikia archajišku, senoviniu, principu, yra ir moralinė žala, ir biurokratinė našta, kuri, akivaizdu, sustabdys daug gyventojų kreiptis tos kompensacijos, nes tiesiog ji tokia yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, apsispręsimė balsuodami, ar pritariame Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektui po svarstymo? Prašom balsuoti.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 77, prieš – 2, susilaikė 15. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Imamės 2-4 darbotvarkės klausimo – Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3441(2). Pasirodo, paskelbiau, bet dar replikos prašo gerbiamas P. Urbšys. Prašom.

16.58 val.

Informaciniai pranešimai

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamieji Seimo nariai, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 dalimi, prašau atlikti Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto Nr. XIIP-535 ekspertinį vertinimą. Pasirašė 35 Seimo nariai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, bet visai čia nei dėl praėjusio klausimo, nei šiuo klausimu. Bet buvo galima tą padaryti ir truputėlį vėliau. (*Balsai salėje*)

Kolegos, šiuo klausimu? Šiuo siūlymu? Taip. Prašom. Per šoninį mikrofoną – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Seimo valdyba, aš į jus, visų pirma, apeliuoju. Susidūrėme su ekstraordinaria situacija, kad net Miškų įstatymui jūs skyrėte 100 eurų biudžetą. Tai aš siūlau tos pačios klaidos nedaryti ir... ekspertinei išvadai peržiūrėti Seimo kanceliarijos biudžetą ir skirti gal 200 eurų, bet nesišaiptyti iš tų žmonių, kurie nori save pavadinti nepriklausomais ekspertais. Dėkui.

PIRMININKĖ. Kolegos, nesvarstysime, kiek skirsime. Valdyba turi pavyzdį, kada sėkmingai ir už vieną eurą dalyvavo ekspertai, kai buvo principinis klausimas, ir pozicija buvo apginta. (*Balsai salėje*) Baigėme debatus.

17.00 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3441(2) (pateikimas)

Grijtame prie paskelbto klausimo – Ūkininko ūkio įstatymo. Pateikimas. Kviečiu į tribūną pranešėją ūkio ministrą B. Markauską. Prašau.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Žemės ūkio ministerija... Vadovaujantis Valstybės kontrolės audito ataskaitos „Žemės ūkio srities mokesčių lengvatos“ išvados rekomendacija, ministerijai užtikrinti, kad Ūkininkų ūkių registre būtų aktuali informacija, imtis priemonių, kad šio registro duomenys kasmet būtų atnaujinami ir kad šiame registre būtų įregistruoti faktiškai veikiantys ūkiai, bei išvada, apsvarstyti galimybę nustatyti privalomą duomenų atnaujinimą Ūkininkų ūkių registre keičiant teisės aktus.

Šio projekto tikslai ir esmė yra įvertinti, kiek šalyje yra ūkininkų, kurie vykdo veiklą ir kiek tik naudojasi ūkininkams teikiamomis lengvatomis, tokiomis kaip gauti statybos leidimą ūkininko sodybai statyti, nekeičiant žemės ūkio paskirties iš žemės ūkio į namų valdą. Taip pat tikslinga susieti Žemės ūkio valdų registro ir Ūkininkų ūkių registro portalus, kad informacija būtų atnaujinama kasmet. Sukūrus Ūkininkų ūkių ir Žemės ūkio valdų registų bendrą portalą, bus įgyvendintas bendras duomenų įvesties ir atnaujinimo mechanizmas. Tuo siekiama padidinti paslaugų, susijusių su registru, prieinamumą ir mažinti administracinę naštą žemės ūkio veiklos subjektams. Planuojama sudaryti sąlygas pačiam asmeniui teikti duomenis elektroninėmis priemonėmis.

Priėmus Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą, iš Ūkininkų ūkių registro bus išbraukti ūkinės veiklos nevykdantys ūkiai. Ūkininkai, neatnaujinę duomenų dėl išregistravimo, bus išpėjami – numatytas vienerių metų terminas trūkumams pašalinti. Ūkininkai, kurie nepašalins trūkumų, bus išregistruojami iš Ūkininkų ūkių registro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų kažkaip ne kaip skamba, įvedant dar vieną naują registrą, mažinti administravimo naštą. Kažkaip ne taip išeina. Jeigu iš tikrųjų ūkininkui reikės dar viename registre registruotis... Nemanote, kad būtų galima kaip nors paprasčiau pasižiūrėti, nes kam dar registruotis antrą kartą registre, kai tu deklaruoji savo pajamas, pildai deklaraciją? Jeigu tu pildai deklaraciją, kažką veiki. Nes šiuo metu pagal ministro įsakymus iš tikrųjų iš esmės turi vykdyti tam tikrą veiklą. Ar nemanote, kad galėtų būti viena sistema? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Nelabai ji gali būti, nes šitas registras bus prieinamas 25 valstybinėms institucijoms, o anas registras nėra prieinamas.

Dėl administracinės naštos. Kaip aš minėjau, bus elektroninis prisijungimas ir ūkininkui truks keletą minučių elektroniniu būdu patikslinti savo duomenis. Aš manau, kad tai vadinti papildoma biurokratine našta tikrai neišeina.

PIRMININKĖ. Klausia J. Baublys. Prašau.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, ar teisingai supratau, kad vietoj dabar veikiančio Ūkininkų ūkių registro ir Valdų registro bus vienas registras? Prašau pasakyti, kokius dabar duomenis šitame registre reikės teikti? Ar kaip dabar yra – visus žemės sklypus? Anksčiau reikėjo netgi pateikti, kokią techniką valdo. Paprastai pateikti tuos visus sklypus ir nuomojamus būna gana sudėtinga ūkininkams, tuo labiau kad žemėnauda dar nevisiškai suformuota,

keičiasi. Ką tai duoda šitame registre suregistravimas visų tų žemės plotų, kai aiškiai matyti deklaracijoje, ką tuo metu deklaruoja, ir panašiai? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Juozai, pats puikiai turbūt žinai, kad patys ūkininkai yra visada nepatenkinti statistine informacija, kada Ūkininkų ūkių registre registruojasi ir tie, kurie neužsima žemės ūkio veikla, tie, kuriems reikia gauti leidimą statyti namus. Šiandien mes turime visiškai iškreiptą informaciją, kada registre turime gerokai daugiau negu 100 tūkst. ūkininkų, o realiai ūkininkaujančių mes turime 40 tūkst. Aš manau, kad tikrai tas registro sutvarkymas visiems yra į nauda, taip pat ir patiems ūkininkams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, link tvarkos reikia eiti, tiktai kad mes nepadidintume dar tos pačios naštos ūkininkams. Svarstant komitete reikės labai rimtai padirbėti, nes kol kas iš šio projekto dar aš to aiškumo nematau. Iš tikrųjų vienas iš tokių klausimų ir būtų, kada mes turėsime ten registruoti kiekvieną momentą? Geriausia būtų rekomenduoti, kai mes deklaruojame žemę. Tada tas patikslinimas būtų. Tada mažesnė našta, nes ne visi turi prieigas prie elektroninio deklaravimo, nes kiti nesinaudoja, ypač vyresnio amžiaus. Šiuo atveju būtų galimybė. O taip, tai iš tikrųjų reikia mums ateityje pagalvoti apie tų registrų galbūt ir sujungimą – Ūkininkų ūkių ir Žemės ūkio valdos registrų, kad jis būtų vienas bendras reikiamiems tikslams prieinamas.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aš manau, kad iš tikrųjų tokia pasirinkimo galimybė bus. Aš manau, kad elektroniniu būdu deklaruoti dabar daugeliui ūkininkų yra patogiu, tai daro ir deklaruodami žemę, bet deklaruodamas pasėlius tas, kuris neturi ar nenori prisijungti, aš manau, kad tikrai jis galės tai padaryti. Dabar jūs puikiai žinote, kad tie specialistai, kurie padeda deklaruoti, jie... Yra vieno klavišo paspaudimo klausimas. Šiuo atveju aš kažkaip nevertinčiau...

Dėl sujungimo ateityje. Aišku, reikėtų pasižiūrėti, ar tai leidžia teisės aktai. Jeigu teisės aktai tai leidžia, aš manau, kad tikrai būtų galima inicijuoti ir sujungti tuos portalus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Aš, kaip tikrai ne ūkininkė, noriu taip buitiškai paklausti, kas yra tie ūkio duomenys, kuriuos turės čia papildomai pateikti kas metus žmonės?

Antras klausimas. Kaip dabartiniai ūkininkai, kurie turi tą statusą, bus informuoti apie įstatymo pasikeitimą? Ar jie, jeigu tiesiog neperskaitys spaudoje, bus informuoti tiktai tada, kai jie tų duomenų nepateiks ir jiems bus duotas jau terminas pasitaisyti?

Kitas klausimas. Kokia iš tikrųjų yra pridėtinė vertė šito registro, išskyrus tuos statistinius duomenis, kurie reikalingi, ko gero, tiktai jūsų ministerijai, bet ne patiems ūkininkams, nes iš tikrųjų ta biurokratinė našta išaugo, tačiau pridėtinė vertė man išlieka klaustukas.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Dėl to, kam reikalingi tie duomenys. Kaip aš minėjau, kad Ūkininkų ūkių registro duomenys yra teikiami 25 valstybės institucijoms, taip pat ir dėl statybos leidimų išdavimo, ir dėl sveikatos draudimo, bedarbių registravimo, dyzelino ir elektros lengvatų, jaunųjų ūkininkų įsikūrimo. Kaip minėjau, 25 įmonėms. Iš tikrųjų tas netvarkymas... Ne be reikalo ir Valstybės kontrolės audito išvada buvo, kad reikia sutvarkyti tą registrą. Aš manau, kad to įstatymo projektu ir siekiama.

Dabar dėl to, kokie duomenys. Kaip aš minėjau, šitame registre bus pateikiama aktuali informacija, ar visi ūkininkai verčiasi žemės ūkio veikla, ar kita ūkininkams įstatymo neuždrausta veikla. Pagal tai bus sprendžiama, ar ūkininkas gali būti tame registre. Jeigu jis nepateikia tokių duomenų, kad jis užsima žemės ūkio veikla arba kita neuždrausta veikla, jis bus išbraukiamas. Kaip aš minėjau, dėl to, kaip bus informuojami, – metus laiko. Jeigu ūkininkas neatnaujins savo duomenų, metus laiko jam bus leidžiama tai padaryti – bus siunčiamas pranešimas. Jeigu per metus laiko jis neatnaujins, tik tada jis bus braukiamas iš to registro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Rinkevičius. Prašau, kolega.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimo jau paklausė, bet, ministre, jūs minėjote, kad vienas iš argumentų teikiant šį projektą, kad tie popieriniai ūkininkai būtų išbraukti iš sąrašų. Jie tiktai didina ūkių skaičių, o iš tikrųjų veiklos nevykdo. Kiek, jūsų nuomone, galėtų būti tokių popierinių ūkininkų procentais – 10 %, 20 % ar net daugiau?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aišku, geras klausimas. Kaip aš minėjau, mes turime šiandien apie 14 tūkst. pridėtinės vertės mokėtojų, t. y. prekinių ūkių, ir dar maždaug apie 30 tūkst. smulkių ūkininkų. Turime maždaug apie daugiau kaip 40 tūkst. ūkininkų, kurie užsiima žemės ūkio veikla. Ar visi likę daugiau kaip 100 tūkst., jeigu bendrai yra registre, tai apie 50 %, bet aš manau, kad apie 20 % galėtų būti tokių, kurie neužsiima žemės ūkio veikla, bet yra registre.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia P. Čimbaras. Ačiū.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū. Ministre, man susidaro įspūdis, kad tuoj ūkininkai neturės kada žemės dirbti, o tik deklaruos ir vykdys biurokratinčius užsakymus. Aš norėjau jūsų paklausti. O jeigu aš nesu ūkininkas, pavyzdžiui, turiu 10 hektarų, aš galiu ūkininkauti, galiu deklaruoti, galiu gauti išmokas? O jeigu aš neužsiregistruosiu, ar aš išmokų negausiu, ar kokios nors bus sankcijos? Ir dar norėčiau paklausti, ką veiks tame registre 25 institucijos? Prižiūrės, ką tas ūkininkas daro?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aš minėjau, kad tos institucijos neveiks, jos ima iš Ūkininkų registro duomenis, kada joms reikia dėl statybos leidimų išdavimo arba dėl akcizinio kuro. Jeigu tu nebūsi tame registre, tu kuro negausi, Petrai, puikiai žinai, jeigu pats deklaruoji. Šiuo atveju aš tikrai manau, kad tie duomenys yra reikalingi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis ministre, jūs esate Vyriausybės narys ir kabineto narys, ir natūralu, kad jūs visą laiką kalbate (ir taip yra), kad reikia daugiau naudoti programas, programinių valdymą, duomenų automatinį rinkimą per visokias IT technologijas. Bet iš tikrųjų išeina, kad kiekvieno papildomo registro kūrimas reikalauja kokių nors išlaidų.

Tai dabartinis jūsų siūlymas yra susijęs, pirmas klausimas, ar su vienkartinėmis, ar su nuolatinėmis administravimo išlaidomis, nes sukurtas registras iš esmės funkcionuoja kaip elektroninė duomenų bazė, kurios pagrindu yra remiamasi priimant sprendimus. Ar tai nuolatinis išauginimas, kaip mes darome, iš pradžių įsteigiame etatus, padidiname, tą funkciją įsteigiame, o po to automatiškai tuos pinigus paliekame kitiems metams ir taip toliau? Vadinasi, ūkininkams iš tikrųjų padidės, tas viskas bus perkeliama ant ūkininkų ir jiems padidės išlaidos ne tik pirmu momentu, kad reikia registruotis, bet ir po to išliks tos pačios. Mano supratimu, jums reikėtų daugiau ginti bendrą interesą, kad kaip galima mažiau ūkininkai būtų spaudžiami, o duomenys surinkami per šaltinius, kuriuos mes turime.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aš manau, kad šiuo atveju ir ginamas ūkininkų interesas, nes nekuriamas naujas registras, čia yra esamo registro sutvarkymas, kad būtų išbraukti iš to registro tie subjektai, kurie neužsiima žemės ūkio veikla.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia Sergejus. Atsisakote? Dėkoju pranešėjui. Kolegos, turime apsispręsti. Po pateikimo yra norinčių kalbėti prieš. Prašau. K. Starkevičius. Irgi išsitrynėte? Be motyvų? Tai gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne? Balsuojame. Prašau, kas pritariate, balsuojate už, kas ne – prieš arba susilaikote. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 57, prieš nėra, susilaikė 26. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti šių metų birželio 29 dieną. Pritariame? Dėkoju.

17.14 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-599 (pateikimas)

Kitas šiandienos darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-599. Pranešėjas – M. Majauskas. Prašau pranešėją į tribūną.

Tiesa, kolegos, mes praleidome klausimą – Visuomenės informavimo įstatymą, nes nėra pranešėjo. Atsiprašau. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, vėl grįžtame prie centrinio šildymo lengvatos, matyt, jau daug kam yra ir nelabai įdomu, matau, kad diskusijos vyksta, Seimo Pirmininkas neklauso, įregistravę pataisas taip pat neklauso. Nežinau, ar verta daug pristinėti. Galbūt galime eiti tiesiai prie klausimų ir atsakymų.

Bet aš tik gal atkreipsiu, gerbiamasis Seimo Pirmininke, dėmesį, matau, kad jums nelabai įdomu, bet jūsų sprendimu jūs didinsite šildymo kainą 700 tūkst. gyventojų. Gerbiamasis Viktorai Pranckietis, 700 tūkst. gyventojų jūs padidinsite šildymo kainas, ir neatrodo, kad tai jums šiandien yra įdomu. Tie gyventojai, deja, neturi galimybės atsijungti nuo centrinio šildymo, taip jau yra, negali, neturi tokio pasirinkimo. Didelė dalis jų gyvena nerenovuotuose daugiabučiuose, kaip girdėjome iš gerbiamosios A. Armonaitės, Vilniuje yra beveik 6 tūkst. iš 7 tūkst. nerenovuotų daugiabučių. Ir jie naudojami brangia paslauga, centrinis šildymas vis dar brangus ir neefektyvus.

Natūralu, kad valstybė, teikdama paslaugą, kurios gyventojas negali atsisakyti, ir ta paslauga yra brangi, neefektyvi, turėtų už tai prisiimti atsakomybę. Todėl šita lengvata ir buvo suteikta gyventojams, ypač vidurinei klasei, kuri gyvena daugiabučiuose, kad jie galėtų naudotis ta lengvata tol, kol daugiabučiai nebus renovuoti, tol, kol centrinis šildymas nebus sutvarkytas, tol, kol nebus užtikrinta konkurencinga kaina.

Aš nematau situacijos, kas valstybėje pasikeitė, jog tie gyventojai šiandien turėtų mokėti padidintą šildymo kainą. Atvirkščiai, visiškai atvirkščiai, valstybės skola mažėja, pajamos didėja, ekonomika auga, bet mes savo sprendimu, t. y. valdančioji dauguma priima sprendimą didinti šildymo kainas gyventojams. Ir jie, žinote, na, nežino, koks ten PVM procentas, jeigu padarytume apklausą, ar 21, ar 20, ar 19, ar 5. Jie žino, kad mėnesio pabaigoje jie gaus šildymo sąskaitą, į ją pasižiūrės ir ten bus didesnė šildymo sąskaita. Ir tai bus padaryta valdančiosios daugumos sprendimu.

Aš nemanau, kad tai yra teisingas sprendimas, lygiai kaip ir nemanau, kad yra teisingas sprendimas sukurti tokį kompensacinį mechanizmą, kurio pagrindu 100 tūkst. naujų kreipsis į seniūnijas dėl paramos. Vis dėlto, jeigu valdančiųjų yra toks sprendimas, jį reikia gerbti, bet aš manau, kad tikrai yra vertinga apie tai padiskutuoti. Gerbiamieji Seimo nariai, aš mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūsų nori paklausti net 11 Seimo narių. Pirmasis klausia L. Kasčiūnas. Prašau. (*Balsai salėje*) Nėra salėje. Tada gerbiamoji M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, aš tiesiog galbūt paprašysiu, kad patikslintumėte tokios lengvatos finansinę išraišką ir apie kokio dydžio sutaupymus mes kalbėtume, nes greičiausiai, kad dėl nepratęsimo jokių argumentų negirdime, ir finansinių taip pat. Tai jūsų vertinimą dar norėčiau išgirsti būtent finansiniu aspektu.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš manau, kad, tiesą pasakius, čia yra ne finansiniai argumentai, o galbūt asmeninės ambicijos žmonių, kurie nusprendė, sutarė taip daryti, save šiek tiek įvarė į kampą siūlydami tą kompensacinį mechanizmą, kuris, mano supratimu, neveiks, bet principai, pasirodo, yra aukštesni už beveik 700 tūkst. žmonių finansinę, buitinę gerovę. Ką aš galiu galbūt pacituoti? Tik Lietuvos Respublikos Prezidentę, kuri labai aiškiai pasakė, kad toks sprendimas palies 700 tūkst. žmonių, o valstybei finansinis sutaupymas bus 30 mln. Prezidentė sako, kad nemato nei socialinės, nei politinės naudos iš tokio sprendimo, ir vadina labai abejotinu siūlymu panaikinti šią lengvatą.

Aš lygiai taip pat manau, kad 30 mln. eurų mes galime sau leisti, turėdami omenyje, kad jau pirmų trijų mėnesių pridėtinės vertės mokestis yra surenkamas geriau, nei buvo planuota, surenkama apie 18 mln. eurų daugiau. Taigi užtektų ir visų metų šiai kompensacijai padengti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, buvo kalbų, kad galbūt reikėtų vis dėlto priimti įstatymo projektą, kur nereglamentuotume tam tikro laiko, trejų metų, pavyzdžiui, nes, ko gero, būtų galima nagrinėti šią centralizuotų tinklų tiekimą platesniu požiūriu, t. y. ir ekologiniu požiūriu, nes turbūt ir ekologiniu požiūriu centralizuoti šilumos tinklai kur kas mažiau teršia aplinką nei daug daug privačių namų. Yra pavyzdžių, kai prie centralizuotų šilumos tinklų jungiasi privatūs namai. Vėlgi galbūt tas paskatintų, ilgalaikis procesas, ir galbūt būtų galima galvoti ir ieškoti sistemos, kai ir privatiems namams galėtų būti kompensuojama, nes jie taip pat yra piliečiai, mokantys mokesčius.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš supratau, Edmundai, jūsų argumentą. Žiūrėkite, tai yra lengvata besinaudojantiems centriniu šildymu, jie gyvena daugiabučiuose. Bet, žiūrėkite, yra didelė dalis žmonių, kurie gyvena privačiuose namuose, taupo šilumą, taupo elektrą. Ir štai centrinio šil-

dymo kompensacijos jie negauna. Žinoma, galima ir taip žiūrėti, bet, kita vertus, galima sakyti, kad, deja, yra žmonių, kurie neskaito knygų, bet yra teikiama PVM lengvata. Yra dalis žmonių, kurie nesinaudoja viešuoju transportu, bet ten taip pat yra PVM lengvata. Lengvatos tikslingumą aš paaiškinau ir dabar, atsakau, yra dalis žmonių, kurie nesinaudoja ta lengvata, kaip ir šiuo atveju nesinaudoja knygomis, viešojo transporto ar kitomis lengvatomis. Šiuo atveju kai kurie žmonės nesinaudoja šita lengvata, bet yra žmonių, kuriems šita lengvata yra be galo reikalinga, jie tai pačius savo namų ūkiuose.

Dabar valstybei, mano supratimu, yra paskata stengtis mažinti šildymo kainas, kada valstybė turi kompensuoti. Tai valstybė galėtų daryti keisdama renovacijos taisykles, labiau skatindama renovaciją ir labiau tvarkydamosi su centriniu šildymu. Žinoma, tai yra savivaldybių atsakomybė, bet štai puikūs, mano supratimu, „Lietuvos energijos“ projektai Vilniuje, Kaune, galėtų sumažinti šildymo kainas, ir tai turėtų būti daroma. Čia viskas labai puikai sudėliota, kad valstybė yra suinteresuota mažinti šildymo kainas ir ji tai darys, nes šiandien ji už tą turi sumokėti tai, ko nesumoka gyventojai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamais Mykolai, skaitau aš ir knygas, skaitau ir jūsų naują planą Lietuvai, kurį G. Landsbergis dažnai pateikia kaip Vyriausybės alternatyvą valdančiajai daugumai. 132 puslapyje jūs, kaip autorius, kartu su I. Šimonyte ir A. Kubiliumi rašote apie tai, kad PVM lengvatos žadate atsisakyti. Klausimas iš esmės jums: ar jūs tarėtės su G. Landsbergiu, ar čia yra tiesiog jūsų išėjimas parodyti, kad jūs rūpinatės žmonėmis, ir įdiegti valdantiesiems... kad sužlugdytumėte jų planą iš esmės atsisakyti lengvatos? Dėkoju už atsakymus.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Jeigu jūs pažiūrėtumėte į 135 puslapį, ten parašyta, kad mes planuojame atsisakyti lengvatos nuo 2018 metų. Ne, atsiprašau, nuo 2020 metų. Kalbant rimtai, planas yra labai labai paprastas – mažinti socialinę atskirtį. Šios lengvatos atisakymas didintų socialinę atskirtį. Tai puikiai supranta valdančioji dauguma, siūlo sprendimus, kurie sukeltų moralinę žalą gyventojams ir užkrautų biurokratinę naštą savivaldybei. Tai puikiai žinome, bet vis tiek tuos sprendimus priimame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Labai dažnai, kai kalbame apie lengvatas, per ilgą Seimo partitį pradeda rasti vis naujų lengvatų, tai kam nors šauna į galvą kokiai nors prekių grupei taikyti lengvatą, tai dar kažkam. Pats paminėjote knygas ir t. t. Gal vis dėlto galėtumėte pasakyti, kuo ši lengvata atrodo tikslingesnė negu kitos? Aišku, ką manote apie tai, kai mes, kalbėdami apie šildymo lengvatas, pradedame vis daugiau ir daugiau tų lengvatų kaip iš skrynios traukti?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų teisingas klausimas yra, užvedantis ant labai svarbaus argumento, kurį pamiršau paminėti. Tai yra viena iš nedaugelio lengvatų, kuri tiesiogiai, t. y. per reguliuojamą sektorių, patenka vartotojui. Jeigu dabar pritaikytume lengvatą mėšai, duonai, tai, žinome, dalį to sutaupymo pasiimtų gamintojai. (Gerbiamoji Dovile, prašom neišėiti, labai svarbus jūsų balsas.) Duonai, mėšai, pienui – tai pasiimtų ir gamintojai, ir prekybininkai, ir pardavėjai. Šiuo atveju viskas tiesiai keliauja vartotojui. Todėl ši lengvata yra išskirtinai efektyvi vartotojo požiūriu. Lygiai taip pat ji yra ir regresyvi. Mano supratimu, tai yra lengvata, kuri turėtų galioti... yra įvairių pasiūlymų, kad turėtų galioti iki begalybės. Aš manau, kad turėtų būti nustatytas laikotarpis, per kurį valstybė galėtų sutvarkyti centrinį šildymą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas pranešėjau, jūs minėjote, kad ta lengvata skirta vartotojams. Tai aš noriu jums pasakyti apie tą patyrimą, kurį mes turime. Bet kuriuo atveju, kada mes kalbame apie PVM sumažinimą kokiai nors paslaugai arba produktui, tai kalbame apie paramą gamintojui. Šiuo atveju yra valstybės energetinių išteklių kainų kontrolė, tą mes turime, tai vis tiek turės būti atsižvelgta į kaštus ir sąnaudas. Šilumos gamintojas iš tikrųjų bus suinteresuotas ir išlaikys aukštą kainą, nes jis puikiai supras, kad vartotojas mažiau mokės, vadinasi, galima daugiau didinti, galima ir tokią logiką taikyti. Bet iš principo aš manau, kad tas pasiūlymas iš tikrųjų akivaizdžiai prieštarauja bendrajai ekonominei logikai, kad kuo daugiau lengvatų, tuo blogiau ekonomikai ir žmonėms. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš nelabai supratau jūsų klausimo, bet gal pabandyčiau jus patikslinti. Tai yra reguliuojamas sektorius. Reguliuojamas sektorius, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, labai aiškiai matydama, kokią dalį sudaro PVM lengvata, tokia dalimi ir sumažina šildymo kainą. Jeigu tokia dalimi bus padidintas PVM šildymui, lygiai tokia pačia dalimi padidės šildymo kaina gyventojams. Bet prieš tai turi priimti sprendimą valdantieji.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Tamašiūnienė. Prašom. R. Tamašunienė. Atsiprašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Sunku ištarti pavardę, nes ji tiek pakeista, kad nei lietuviai, nei lenkai neištaria. Ačiū, pranešėjau. Aš pritariu jūsų PVM lengvatai ir nemanau, kad valstybė, išskeldama sau tikslą pasiekti socialinį teisingumą ir skirti lengvatą tiems, kuriems labiausiai jos reikia, sutaupys, nes iš tikrųjų ta lengvata yra kitokio pobūdžio. Vertinant žmonių pajamas, ji yra šiuo metu būtina. Prieš tai buvo teikiamas svarstymo stadijoje Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas, kuris buvo kaip savotiška kompensacinė priemonė tiems, kuriems PVM lengvata bus panaikinta ir smogs per šeimos biudžetą. Gal galėtumėte pranešti mūsų kolegoms ir visuomenei, kokioms šeimoms priklausytų kompensacija? Kiek man žinoma, dviejų dirbančių žmonių, auginančių du vaikus, šeima tokios kompensacijos jau negautų. Man atrodo, jūsų pateikti duomenys dar labiau įtikintų dėl šios PVM lengvatos būtinumo ir efektyvumo. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Reikia atkreipti dėmesį į vieną dalyką, kad šita PVM lengvata padidins socialinės paramos gavėjų sąrašą, išplės jį papildomai 100 tūkst. gyventojų. Papildomai 100 tūkst. gyventojų ir tai... Aš pats perėjau daug daugiabučių, eidamas *from door to door* rinkimų kampanijos metu, neabejoju, kad dalis ir jūsų tai darė, ir tikrai tie, kurie ten gyvena, nėra jokie turčiai, tai yra mama, tėtis ir du vaikai, tai yra tokia tradicinė, graži Lietuvos šeima, ar tai būtų Vilnius, ar tai Kaunas, ar Marijampolė, ar tai Jonava. Tų daugiabučių gyventojai, kurie gyvena tuose daugiabučiuose, naudojami centriniu šildymu, yra tradicinė lietuviška šeima, kuriai kaina padidės. Bet bėda ta, kad dalis gyventojų, kuriems kaina padidės, bus vis tiek vienu euru, keliais eurai per turtingi, kad galėtų kreiptis tos paramos. Ir šitas sprendimas iš esmės nublokš ne tik dalį gyventojų, kurie turės kreiptis paramos, bet dalis gyventojų tiesiog negalės kreiptis paramos ir tiesiog turės gyventi su padidinta šildymo kaina.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų labai paprastas. Aš į esmę nesigilinsiu, nes kiekvienas turime savo nuomonę. Kodėl pasirinkote 2020 m. birželio 1 d.? Žadate laimėti rinkimus?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mes kalbėjome, koks tai galėtų būti laikotarpis, ar 2019 metai, ar 2018 metai, ar 2020 metai. Jūsų partijos pirmininkas (nežinau, ar su juo tarėtės) siūlė pratęsti visam laikui, tai savo balsavimu galėsite parodyti, ar jūs tarėtės su savo pirmininku, ar jis vis dar jūsų partijos pirmininkas. Mes siūlėme iki 2020 metų. Aš žinau, kad treji metai yra protingas laikotarpis Vyriausybei imtis principingų ir ryžtingų veiksmų, skatinant renovaciją ir tvarkantis su centriniu šildymu. Aš labai tikiuosi, kad per tuos metus taip pat atsiras reikšmingi, rimti nauji pajėgumai šildymo generavimui, t. y. jėgainės Vilniuje ir Kaune, kurios naudos biokurą, kurios galbūt degins šiukšles ir teiks pigesnę šildymo kainą gyventojams. Tai yra protingas laikotarpis, per kurį valstybė galėtų susitvarkyti.

Ačiū jums už klausimus. Aš suprantu, kad valdančioji dauguma jau priėmė sprendimą padidinti šildymo kainas 700 tūkst. vartotojų. Manau, kad tai yra neteisingas sprendimas, manau, kad neteisingas sprendimas didinti socialinę atskirtį, versti šimtus tūkstančių pašalpiniais, bet tai yra jūsų sprendimas ir, matyt, jį reikia gerbti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Neišgyvenkite, pats dangus žada jums padėti. Žiūrėkite, žiema prasidėjo. Yra užsirašiusių kalbėti už ir prieš po pateikimo. Ir pirmoji kalba už – M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodo, kad pats dangus bando atkreipti valdančiųjų dėmesį ir neleisti priimti klaidingo sprendimo, susijusio su didelio skaičiaus žmonių ateitimi. Aš iš tiesų turiu tokį įtarimą, kad nors mes čia ilgai diskutuojame, valdantieji jau yra padarę susitarimą. Keli žmonės – dviejų partijų pirmininkai padarė susitarimą dėl 700 tūkst. žmonių finansinės per-

spektyvos ateinančiais ir dar kitais metais. Šita lengvata būtų mechanizmas, kuris padėtų žmonėms jaustis finansiškai daug laisviau, padėtų suprasti, kad iš skurdo rato reikia vaduotis, kad nereikia slėpti savo pajamų, tikintis kokios nors pašalpos ar kompensacijos. Ši lengvata yra ypač svarbi visiems Lietuvos žmonėms. O šiandien mes matome politinius susitarimus, kas kam ką ir už ką. O apie Lietuvos žmones yra galvojama mažiausiai. Todėl tikrai prašau visų, kurie skaito įstatymą ir balsuoja savarankiškai, o ne taip, kaip nulemia frakcijų seniūnų susitarimai, palaikyti lengvatos pratęsimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai prieš – prašom, Algirdai Sysai.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš galėčiau gerbiamai opozicijai priminti, kas atsitiko po naktinių reformų. Kai ne tik prie išmokų ir pašalpų stovėjo po 500 žmonių. Daugiau kaip 500 tūkst. Maisto banke gaudavo maitinimą. Tai nepriminkit, kas čia moka padaryti dideles krizes. (*Balsai salėje*) ...ir mes labai norėtume. Aš labai norėčiau, kad mes daugiau skirtume dėmesio žemiausiems atlyginimams Europos Sąjungoje, mažiausioms pensijoms. Tai joms mes vis nerandame lėšų, nes tas lėšas ištaškom ir tiems, kam nereikia. Taigi galbūt parama turi būti pirmiausia skirta tam, kam reikia. Visos šitos bendros lengvatos, toks vaizdas, kad jūs neskaitote, ką mums rekomenduoja Tarptautinio valiutos fondo, Pasaulio banko, EBPO ekspertai – atsisakyti visų lengvatų, o ne plėsti jas ir tęsti. Suprantu, kad Mykolas taip ir neatsakė, bet galvoju, kad konservatoriai jau numatę laimėti 2020 metų Seimo rinkimus ir po to galima bus panaikinti tą PVM lengvatą. Aš manau, vis tęsdami šitą lengvatą, mes paprasčiausiai ir renovacijos procesą stabdome. Nes kam mokėti, kam papildomas lėšas dėti į renovaciją, jeigu mokesčių mokėtojai sumoka už papildomą šildymą? Bet viską sudėkime į vieną krūvą ir pritaikykime tas lėšas, kam reikia. Todėl aš pasisakiau ir pasisakau prieš – prieš šitas lengvatas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Gal replika dėl paminėjimo čia bus? (*Balsai salėje*) Kolega, gal po balsavimo, gerai? Pirmiausia balsuojame, apsisprendžiame ir suteiksime replikai žodį. (*Balsai salėje*) Prašom, Monika.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau tik atkreipti dėmesį, kad čia vis linksnuojama naktinė mokesčių reforma. Tai įdomu, kiek tuomečiai valdantys socialdemokratai pakeitė naktinės mokesčių reformos įstatymų? Tai yra – nė vieno.

O jeigu kalbame apie kokią nors socialinę lygybę, tai būtų gerai, kad būtų pasiūlymas Seimo nariams, gyvenantiems Seimo viešbutyje, pradėti mokėti už komunalines paslaugas.

PIRMININKĖ. Ruošiamės.

Kolegos, pradedame balsavimą dėl pateikto įstatymo projekto. Prašom. Kas balsuojate ir priariate, balsuojate už, kas prieš ar susilaikote – atitinkamai.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 79 Seimo nariai: už – 35, prieš – 14 ir susilaikė 30. Taigi po pateikimo įstatymo projektui nėra pritarta. Kolegos, teks apsispręsti, ar gražiname tobulinti, ar teikiamą įstatymo projektą atmetame. Kas už tobulinimą, balsuojate už, kas, kad gražintume, atmestume... (*Balsai salėje*) Minutėlę, kolega. Po visų balsavimų pasakysite. (*Balsai salėje*) Kolega, tikrai nenorite? Jeigu syki apgausite, daugiau niekada aš nesuteksiu jums žodžio. (*Juokas salėje*) Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Oho, jau galiu? Gerbiama kolege, tai yra dėl vedimo tvarkos ir aš turiu tokią teisę. Labai tikiuosi, kad jūs man ją suteiksite. O jeigu jūs nesivadovausite Statutu, tai aš ir toliau balsuosiu prieš jus.

O dabar dėl PVM šildymo lengvatos. Iš esmės, gerbiami valdantieji, nėra prasmės šito projekto tobulinti. Jūs išreiškėte labai aiškiai savo valią didinti šildymo kainas gyventojams ir tai padarėte labai ryžtingu ir principingu sprendimu. Jūs neklausėte savo partijos pirmininko, jūs neklausėte bendrų diskusijų. Akivaizdu, jūs priėmėte valios sprendimą. Tobulinti nėra prasmės, nes mes tik gaišime laiką ir toliau erzinsime gyventojus. Tai aš...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, dar viena replika. Prašom. Per dešinią mikrofoną S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kai kurie iš M. Majausko kolegų serga finansine šizofrenija. Agitavo už kompensavimo mechanizmo išplėtimą ir padidinimą ir taip pat už PVM šildymo lengvatos pratęsimą. Tai yra loginis ir finansinis nesusipratimas, turėkite tai omenyje.

PIRMININKĖ. Prašom. (*Balsai salėje*)

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Aš A. Sysui noriu pasakyti, kad Vakarų Europoje pirmoji PVM misija yra ne pinigų surinkimas į biudžetą, o turtinės nelygybės mažinimas. Ir ten sako, tegul milijonieriai naudojami PVM lengvatomis, bet pirmiausia naudojami skurdžiai. Ir visoje Europoje, išskyrus Lietuvą, PVM lengvatos yra vaistams, pagrindiniam maistui, net kai kuriose valstybėse rūbams. Mes esame balta varna. Aš siūlau PVM lengvatų ne naikinti, o atvirkščiai – plėsti jas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Baigiame su šiuo klausimu.

Mūsų posėdžio laikas yra pasibaigęs, bet kadangi toks oras, tai gal dar padirbėkime. Liko tik du nedideli projektėliai. Pratęsti turiu teisę aš, kaip posėdžio pirmininkė.

Tada einame prie rezervinio trečio. (*Balsai salėje: „Balsuojam!“*) Reikalaujate balsuoti? Nebūtinai, bet būsiu demokratiška. Balsuokite. Kas už tai, kad baigtume šios dienos darbotvarkę ir pratęstume posėdį pusei valandos? Prašom. Kas už tai, balsuojate už, kas prieš, atitinkamai. Kad pratęstume posėdį pusvalandį, balsuojate už.

Ką gi, Seimo narių valia aukščiau už viską. Nubalsavote, jog Seimo posėdis nebus pratęstas, vadinasi, nepratęsime. O dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projekto bendru sutarimu mes jį ne tobuliname, o tiesiog atmetame.

Pareiškimų nėra. Taigi, šios dienos posėdį baigiame. (*Triukšmas salėje*) Nori dar repliką A. Armonaitė. Prašom per...

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Ačiū. Man yra labai keista, kai valdančiųjų Valstiečių frakcija nenori dirbti, nenori posėdžiauti. Tai tiesiog norėjau tai pažymėti, kad labai liūdna. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, registracija. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 61 Seimo narys ir skelbiu gegužės 9 dienos popietinį Seimo posėdį baigtą. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Andrikis Rimas 38, 40, 46
Anušauskas Arvydas 16
Armonaitė Aušrinė 28, 31, 36, 63, 72, 73, 76
Ažubalis Audronius 7, 29, 34
Ažuolas Valius 41
- Bacvinka Kęstutis 38, 46
Balsys Linas 37
Bastys Mindaugas 45
Baškienė Rima 8, 55
Baublys Juozas 43, 69
Bradauskas Bronius 60
Bukauskas Valentinas 9, 18
Burokienė Guoda 18, 20
- Čimbaras Petras 9, 44, 56, 57, 71
Čmilytė-Nielsen Viktorija 36, 38, 46, 51
- Dagys Rimantas Jonas 9, 10, 13, 14, 17, 18, 21, 24, 25, 67
Dumbrava Algimantas 12, 14, 15
- Gaidžiūnas Aurimas 61
Gailius Vitalijus 8
Gaudutienė Regina 39, 40, 48
Gentvilas Eugenijus 9, 17, 26, 27
Gentvilas Simonas 42, 45, 53, 59, 64, 69, 73
Glaveckas Kęstutis 19, 58, 64, 65, 71, 73
Gražulis Petras 7, 8, 12, 13, 23, 25, 35
Gumuliauskas Arūnas 9
- Jakeliūnas Stasys 7, 8, 75
Jovaiša Eugenijus 30, 32, 33, 35, 36, 37, 58
Jovaiša Sergejus 33, 38, 40, 41, 43, 45, 46, 52
- Kamblevičius Vytautas 13
Karbauskis Ramūnas 63, 64
Kasčiūnas Laurynas 7, 8, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 72
Kinduryš Gintautas 55
Kirkilas Gediminas 7, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 47
Kreivys Dainius 13, 28
Kristalas Deividas (Crystal David) 34
Kruopyš Aloyzas 39, 47
Kubilius Andrius 18, 73
Kvasnievskis Aleksandras (Kwaśnewski Aleksander) 31
- Landsbergis Gabrieliūs 17, 73
Landsbergis Vytautas 16
Langaitis Tadas 10, 13, 16, 17, 19
Lelevelis Joachim (Lelewel Joachim) 52
- Majauskas Mykolas 7, 8, 9, 11, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 62, 65, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75
- Malinauskas Ričardas 27
Markauskas Bronius 69, 70, 71
Masiulis Kęstutis 20, 21, 22
Mazuronis Valentinas 60
Mažeika Kęstutis 58, 59, 60, 61, 62
Mickevičienė Rūta 40, 48
Miliūtė Rūta 55
Misiūnas Eimutis 54, 55
Miškinis Algimantas Antanas 57
- Narkevič Jaroslav 37, 38, 46, 52
Navickienė Monika 29, 32, 51, 67, 68, 72, 74, 75
Nekrošius Arvydas 7, 28, 53, 54
- Olekas Juozas 9
- Palionis Andrius 9, 10, 12, 18, 19, 38, 46
Papirtienė Aušra 30
Poderys Virgilijus 9, 13, 14, 15, 16
Pranckietis Viktoras 7, 43, 72
Prapiestis Jonas 38, 39, 47
Pupinis Edmundas 11, 17, 42, 59, 68, 69, 72
Puteikis Naglis 76
- Razma Jurgis 9, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 60
Rimkus Juozas 9
Rinkevičius Viktoras 70
Rudėnaitė Sigita 38, 47
- Sabatauskas Julius 14, 16, 24, 26
Salamakinis Algimantas 16, 44, 60
Sinkevičius Virginijus 10, 11, 17, 28, 40, 41
Sysas Algirdas 8, 35, 37, 66, 67, 68, 74, 75, 76
Skaistė Gintarė 23, 26, 65, 70
Skardžius Artūras 10, 12, 17
Skardžiuvienė Agneta 48, 51, 52, 53
Skvernelis Saulius 64
Smirnovas Kęstutis 9
Starkevičius Kazys 56, 57, 70, 71
Steponavičius Gintaras 56
Streikus Zenonas 22, 23, 24, 25, 26
Svetikaitė Rasa 38, 39, 40
- Šarknickas Robertas 12
Šedbaras Stasys 18
Šiaulienė Irena 29, 37, 47, 59
Šydlo Beata (Szydlo Beata) 31
Šilėnas Žilvinas 56
Šimas Audrys 20
Šimonytė Ingrida 73

Širinskienė Agnė 23, 45

Tamašunienė Rita 34, 74

Tomilinas Tomas 19, 67

Urbšys Povilas 8, 9, 11, 15, 16, 17, 23, 24, 25, 26, 27, 32,
37, 68

Vagnorius Gediminas 16

Valentukevičius Romas 27

Valiūnas Petras 43

Varžgalys Juozas 62

Vasiliauskas Gediminas 19

Velčas Džekas (Jack Welch) 15, 16

Vingrienė Virginija 42, 43, 44, 45

Zingeris Emanuelis 31, 32

Želigovskis Liucijus (Żeligowski Lucjan) 30

Žemaitaitis Remigijus 61, 62

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*